

VERDUURZAMING BREDE SCHOOL

Resultaten individuele en groepsenquête

Dit rapport geeft de resultaten weer van twee enquêtes bij coördinatoren van Brusselse Brede Scholen, hun leidinggevenden, stuurgroepleden en andere betrokkenen over de uitdagingen in het huidige model Brede School en de kansen in het nieuwe model.

cel Stedelijk Beleid

COLOFON

V.U. Eric Verrept, leidend ambtenaar, Emile Jacqmainlaan 135, 1000 Brussel

Auteur: VGC – cel Stedelijk Beleid

Fotografie: Lander Loeckx, Frederik Buyckx, Kenzo Van Cotthem, Michael De Lausnay en Sophie Nuytten

Vormgeving: Artoos Group

Copyright © 2021 VGC

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook, zonder de auteursrechten te vermelden.

VERDUURZAMING BREDE SCHOOL

Resultaten individuele en groepsenquête

Dit rapport geeft de resultaten weer van twee enquêtes bij coördinatoren van Brusselse Brede Scholen, hun leidinggevenden, stuurgroepleden en andere betrokkenen over de uitdagingen in het huidige model Brede School en de kansen in het nieuwe model.

cel Stedelijk Beleid

Inhoud

1. Participatief traject	4
2. Twee vragenlijsten	6
Individuele enquête verduurzaming Brede School.....	7
Groepsenquête verduurzaming Brede School.....	8
3. Analyses	10
De steekproef van de individuele enquête.....	11
Beschrijving van de respondentengroepen van de groepsenquête	13
4. Resultaten.	14
Thema 1: Opdracht Brede School	15
Armoedeopdracht van een Brede School	23
De belangrijkste taken van de coördinator van de Brede School.....	29
De kernopdracht van een stuurgroep.....	37
Thema 2: Werkgeverschap en personeelsbeleid.....	43
Thema 3: Netwerkontwikkeling Brede School.....	58
Het laatste woord van de respondenten.....	82
5. Conclusies.....	84
Kernopdracht is netwerk creëren	85
Werkgeverschap, lokale standplaats en personeelsbeleid.....	85
Netwerkontwikkeling	86
6. Aanbevelingen over Brede School uit andere enquêtes van de VGC	88
Stadspiratie	89
De Ronde van Brussel.....	89
Cartografie van de Nederlandstalige gezinsvoorzieningen in Brussel.....	89
Bijlagen	90
1. Individuele vragenlijst	91
2. Groepsenquête leden van de stuurgroep.....	98
3. Individuele vragenlijst: overzicht vertegenwoordiging van de Brede Scholen.....	102
4. Groepsenquête: overzicht respondentengroepen.....	103

1. Participatief traject

Om Brede School in Brussel te verduurzamen en te versterken, organiseren we een participatief traject met zoveel mogelijke doelgroepen.

In mei startten twee enquêtes waarin alle coördinatoren, stuurgroepleden en leidinggevenden van de coördinatoren hun mening konden geven over belangrijke uitdagingen in de werking van Brede School. Er was een individuele en een groepsenquête in de stuurgroepen. Door corona moest alles online gebeuren. In de twee enquêtes gingen de vragen over kernopdrachten, werkgeverschap en personeelsbeleid, en netwerkontwikkeling. In de individuele enquête kregen alle coördinatoren, leidinggevenden en stuurgroepleden de kans om hun eigen visie op die kernopdrachten te geven. In de groepsenquête kregen de stuurgroepen van de Brede Scholen de mogelijkheid om een gedragen mening van de groep te formuleren voor de overheid.

De coördinatoren waren vrij om te kiezen welke enquête ze het eerst invulden. Voor de groepsenquête vroegen we een gevalideerd verslag.

De antwoorden zijn een belangrijke basis voor de verdiepingsfase van het verduurzamingstraject. Er waren al eerder enquêtes waarin Brede School aan bod kwam, waaronder [Stadspiratie \(https://stadspiratie.be/\)](https://stadspiratie.be/) en de [Ronde van Brussel \(http://www.derondevanbrussel.be/\)](http://www.derondevanbrussel.be/) in het kader van het Strategische Meerjarenplan 2021-2025 van de VGC. Ook in de cartografie van de Nederlandstalige gezinsvoorzieningen komt Brede School aan bod. Die enquêtes halen we kort aan op het einde van dit rapport.

2. Twee vragenlijsten

Individuele enquête verduurzaming Brede School

De vragen in de individuele en groepsenquête gaan over uitdagingen en knelpunten in de werking en toekomstmogelijkheden van de Brede School in Brussel. Die uitdagingen vloeien voort uit materiaal over Brede School, de actieplannen en verslagen van de 29 door de VGC gesubsidieerde Brede Scholen en individuele kennismakingsgesprekken met die Brede Scholen in het voorjaar van 2021. De vragenlijst werd afgetoetst bij coördinatoren Brede School.

Methodologie

In de individuele enquête zitten open en gesloten vragen. Die stelden we online via Checkmarket van 12 mei tot en met 9 juli 2021. Organisaties en actoren die nauw betrokken zijn bij de lokale werkingen nodigden we uit om de vragenlijst in te vullen: 29 coördinatoren en hun leidinggevenden en alle leden van de stuurgroepen van de 29 Brede Scholen. We kregen ook enkele antwoorden van mensen die niet in een van die drie groepen zitten. Hun antwoorden verwerkten we in een restcategorie.

Voor de mix van open en gesloten vragen zijn er verschillende analysemethoden nodig. Meestal is die methode kwantitatief voor gesloten vragen (met grafieken en tabellen), en kwalitatief voor open vragen. De kwalitatieve verwerking gebeurde in vijf stappen. Eerst lazen we alle antwoorden per vraag. Daarna vatten we ze altijd maar verder samen en clusterden we ze per thema. De vaakst gegeven antwoorden komen eerst in de tekst en zijn letterlijke fragmenten uit de antwoorden die de kern van de zaak weergeven. Er zitten grijze zones in die tweedeling: zo zijn er vrije tekstvelden bij sommige gesloten vragen (zoals de optie 'andere (specificeer):...') waar we meer kwalitatief naar de antwoorden kunnen kijken. Daarnaast is er een open vraag naar het maximaal aantal scholen in één netwerk, waar we een selectie van de antwoorden ook een kwantitatief visualiseren.

Gesloten vragen waren altijd verplicht in te vullen, terwijl je de tekstvelden voor de open vragen leeg kon laten. Iedere respondent kreeg de vragen in een vaste volgorde te zien, maar de antwoordopties van de gesloten vragen kregen een lukrake volgorde (behalve de eventuele optie 'andere', die altijd onderaan stond). Naast de klassieke gesloten vragen waarop je maar één antwoord kon kiezen, waren er twee speciale types 'topdrievragen' en 'verdeelvragen'. Vlak voor een speciaal type voor het eerst aan bod kwam in de vragenlijst, kreeg de respondent extra uitleg op het scherm, om verwarring over de vraag uit te sluiten.

Topdrievraag: Hier vragen we u om aan te geven welke drie antwoorden volgens u hét belangrijkste zijn. Vink eerst het belangrijkste antwoord aan, die krijgt het cijfer 1. Daarna kunt u de cijfers 2 en 3 toekennen, door het tweede en derde belangrijkste antwoord aan te vinken. Als u zich vergist of bedenkt, kunt u een cijfer weer weghalen door er opnieuw op te klikken.

- **Verdeelvraag:** Bij dit type vraag krijgt u de mogelijkheid om 100 punten vrij te verdelen over de verschillende antwoordmogelijkheden. Hoe meer punten u toekent aan een antwoordmogelijkheid, hoe meer gewicht u die geeft. Naarmate u punten toekent aan een of meer mogelijkheden, wordt het resterende puntenaantal automatisch voor u berekend. U kunt pas doorgaan naar de volgende vraag als u exact 100 punten verdeeld hebt.

Groepsenquête verduurzaming Brede School

We stelden de stuurgroep als groep zes open vragen over [uitdagingen voor Brede School in Brussel](#). Die uitdagingen komen overeen met de drie clusters in de enquête: opdrachten van de Brede School, werkgeverschap en personeelsbeleid, en netwerkontwikkeling. Het verschil met de individuele vragenlijst is dat deze enquête vroeg om toe te werken naar een gedragen antwoord van de hele stuurgroep, en dat elke vraag een open vraag is.

Methodologie

[Coördinatoren](#) werd gevraagd om twee rollen op te nemen, die van deelnemer en die van facilitator van het gesprek. Ze konden voor hun voorbereiding terecht bij hun OCB-ondersteuner of bij een collega-coördinator en kregen inhoudelijke tools en achtergrondinformatie van de cel Stedelijk Beleid. Wegens de coronamaatregelen verliepen de groeps gesprekken online. Sommige Brede Scholen die nauw samenwerken, beantwoordden de enquête samen.

De [groepsenquête](#) werd afgenomen bij [27 van de 29 stuurgroepen](#) Brede School. In de andere twee Brede Scholen was er ofwel geen bredeschoolcoördinator, ofwel (nog) geen stuurgroep in de periode van de enquête (mei-juli 2021). Aan elke stuurgroep vroegen we welke organisaties de leden vertegenwoordigden. In sommige gevallen is ook de VGC of een schepen lid van de stuurgroep. In een paar gevallen werd toestemming gevraagd om andere nauw betrokken partners mee te laten doen aan de groepsenquête. Dat werd dan beperkt tot twee partnerorganisaties met akkoord vooraf van alle stuurgroepleden. De samenstelling van de respondenten werd bijgehouden in de respondententabel, samen met de sectorverdeling van de respondenten en het soort model van Brede School. We vroegen uitdrukkelijk om geen persoonsnamen te vermelden en algemene meningen vanuit de stuurgroep als groep te vermelden in het verslag en dat te laten valideren door de stuurgroep voordat het naar de cel Stedelijk Beleid ging. Antwoorden kon op elke vraag met hooguit 200 tekens.

De antwoorden werden [kwalitatief](#) verwerkt, per antwoordcategorie gebundeld en samengevat. We deelden de antwoordcategorieën in op basis van de keuzemogelijkheden in de individuele enquête. Daarna maakten we een rangorde op basis van de populariteit van de antwoorden. We namen ook kritische bedenkingen en suggesties op.

3. Analyses

De steekproef van de individuele enquête

In de loop van de enquête werden 212 vragenlijsten verzameld, waarvan 170 volledig ingevuld. Van vijf respondenten waren de antwoorden niet ontvankelijk. Daarnaast kregen we zeven bijna niet ingevulde vragenlijsten van coördinatoren die achteraf nog een volledig ingevulde vragenlijst instuurden. Om die coördinatoren niet dubbel te tellen voor sommige vragen, schraptten we ook die zeven onvolledige vragenlijsten. Dat brengt de **steekproefgrootte op precies 200**. Om de hoeveelheid antwoorden niet verder te beperken, namen we voor de analyses ook respondenten op die niet het einde van de enquête haalden. In wat volgt, vermelden we elke keer hoeveel respondenten er achter een grafiek zitten.

Alle Brede Scholen zijn vertegenwoordigd in de enquête, maar niet allemaal in dezelfde mate. Een overzicht van de vertegenwoordiging van de Brede Scholen staat in bijlage 3.

Respondentengroepen

Respondenten hadden de mogelijkheid om zichzelf tot verschillende groepen te rekenen. Met vier vormen van betrokkenheid die mogelijk overlappen, zijn er te veel combinaties om binnen de limieten van de steekproefgrootte allemaal apart te bekijken. Daarom koppelden we de 200 respondenten elk aan exact één vergelijkingsgroep:

- **Coördinatoren**: alle respondenten die zichzelf als coördinator omschrijven, ongeacht of ze ook lid zijn van de stuurgroep.
- **Leidinggevenden van de coördinatoren**: alle respondenten die zichzelf als leidinggevende van een coördinator omschrijven, ongeacht of ze ook lid zijn van de stuurgroep.
- **Stuurgroepleden**: alle respondenten die zichzelf lid van de stuurgroep noemen, en géén coördinator of leidinggevende van een coördinator zijn.
- **Andere betrokkenen**: alle respondenten die zeggen dat ze op een andere manier betrokken zijn bij een of meer Brede Scholen, zonder tegelijk ook coördinator, leidinggevende van een coördinator of stuurgroep lid te zijn.

De respondenten hoefden zich ook niet te beperken tot maar één type of subtype van organisatie. Ook daar moesten we clusteren om de informatie met de nodige nuance en zonder te vergaande complexiteit weer te geven. De formulering van de vraag over de organisaties verschilt per vergelijkingsgroep:

- **Stuurgroepleden**: “Welke organisatie(s) vertegenwoordigt u in de stuurgroep?” met de mogelijkheid om verschillende antwoorden te geven.
- **Coördinatoren**: “Vanuit welke uitvalsbasis werkt u?” waarop maar één antwoord mogelijk was.
- **Leidinggevenden**: “In welke organisatie bent u leidinggevende van de coördinator?” waarop maar één antwoord mogelijk was.
- **Andere of aanvullende betrokkenheid**: “Bij welke (andere) organisatie(s) in het netwerk bent u het meest betrokken?” met de mogelijkheid om verschillende antwoorden te geven.

Clustering

De clustering gebeurde volgens deze principes:

- **Cultuur, Jeugd en Sport (CJS)**: respondenten met een link met een cultuur-, jeugd- of sportorganisatie zonder ook gelinkt te zijn aan een organisatie die niet onder die drie types valt.
- **Onderwijs en Vorming (O&V)**: respondenten die professioneel gelinkt zijn aan een school (bijvoorbeeld als directeur, leerkracht of beleidsmedewerker) of binnenschoolse opvang, zonder ook een link te hebben met organisaties buiten onderwijs en vorming. Ook enkele ouders van schoolgaande kinderen vallen in deze cluster.
- **Welzijn, Gezondheid en Gezin (WGG)**: respondenten die betrokken zijn bij een welzijns-, een gezondheids- of een gezinsondersteunende organisatie, zonder ook betrokken te zijn bij een organisatie die niet onder die drie types valt.
- **Gemeente**: respondenten die een link hebben met het gemeentebestuur, zonder ook gelinkt te zijn aan een van de andere organisaties.
- **Buiten categorie**: respondenten met een link met combinaties van organisaties, die de grenzen van de andere clusters overschrijden. Wellicht rapporteerden sommige respondenten ook een combinatie van organisaties, hoewel ze in werkelijkheid maar gelinkt zijn aan één organisatie met een sterk transversaal karakter. In deze cluster zitten ook twee respondenten met alleen maar een link met een organisatie voor armoedebestrijding. Er waren geen respondenten die alleen maar een link met een buurtorganisatie rapporteerden.

TABEL 1	CJS	O&V	WGG	Gemeente	Buiten categorie	Totaal	Vragenlijst afgewerkt
Vergelijkingsgroep							
Stuurgroepleden	36	49	12	9	19	125	104
Coördinatoren	5	7	0	11	3	26	25
Leidinggevenden	2	9	1	4	1	17	16
Andere betrokkenen	3	14	6	2	7	32	25
Totaal	46	79	19	26	30	200	170
Einde behaald	40	66	16	25	23	170	

Hoe ziet de vertegenwoordiging in de ruime clusters er meer concreet uit?

- In de **CJS**-cluster zitten bijna 70% (32/46) respondenten die alleen gelinkt zijn aan een cultuurorganisatie. Meestal gaat het dan om een link met een gemeenschapscentrum (17/32) of een bibliotheek (12/32).
- In de **O&V**-cluster kennen we van 62 van de 79 respondenten de functie. Daar gaat het om bijna 70% (43/62) om directeurs. Als de functie niet bekend is, gaat het bijna altijd om coördinatoren of hun leidinggevenden. Dat heeft te maken met de weergavelogica van de enquête: we vroegen die groepen niet naar hun functie. Voor 73 van de 79 respondenten kennen we het schooltype. Daaruit blijkt de sterke vertegenwoordiging van basisonderwijs, wat overeenkomt met de realiteit van de Brede Scholen. Toch is ook het secundair onderwijs wat vertegenwoordigd: 6 scholen op zichzelf, en 2 als onderdeel van een school die ook kleuter- en lager onderwijs aanbiedt. Er waren ook 5 scholen voor deeltijds kunstonderwijs.
- De **WGG**-cluster is de kleinste met vooral respondenten die gelinkt zijn aan een gezinsondersteunende organisatie (15/19), bijna altijd IBO's (5) en kinderdagverblijven (8).
- In de **gemeente**-cluster kregen we antwoorden van bijna 60% bredeschoolcoördinatoren en hun leidinggevenden. De andere 40% is heel divers: minstens één schepen, medewerkers van gemeentelijke diensten zoals de schoolbemiddelingsdienst en de dienst Nederlandstalige aangelegenheden of een jeugdconsulent en allerlei andere coördinatoren.
- In de cluster '**buiten categorie**' zitten ook coördinatoren en hun leidinggevenden. In drie gevallen maakten de respondenten bij de vraag naar organisaties gebruik van de optie 'andere' om aan te duiden dat ze werken via een vzw, wat doet vermoeden dat ze uitvalsbasis en arbeidsovereenkomst door elkaar haalden. Een vierde gebruikte de optie 'andere', en noteerde in het tekstveld 'opvang'. Vanwege de dubbelzinnigheid (binnen- of buitenschoolse opvang?) deden we daar geen correctie. Verder is er een diversiteit aan partnerorganisaties die respondenten niet altijd uitdrukkelijk noemen. Enkele organisaties in deze categorie zijn Huis van het Kind, een kenniscentrum verbonden aan een hogeschool, en de VGC zelf (via Onderwijscentrum Brussel).

In de kwantitatieve analyse bekijken we de antwoordpatronen op de gesloten vragen een voor een, vanuit drie verschillende perspectieven:

- In het **globale beeld** tonen we alle respondenten in één overkoepelende grafiek, zonder op te splitsen in vergelijkingsgroepen of sectoren. Voor de leesbaarheid ordenen we de antwoordmogelijkheden op de verticale as van meer (bovenaan) naar minder (onderaan) populair. Diezelfde volgorde houden we aan voor de andere perspectieven om subgroepen vlot te kunnen vergelijken.
- In het **beeld per vergelijkingsgroep** verdelen we de hele groep in vier deelgrafieken: stuurgroepleden, coördinatoren, leidinggevenden, andere betrokkenen. Voor het globale overzicht blijven we het aantal keer dat een antwoord aan bod komt, bekijken in absolute termen. We bekijken dus het absolute aantal keer dat antwoordopties in de top drie van een respondent voorkwamen, eerder dan het proportionele aantal keer in een vergelijkingsgroep. Dat maakt meteen ook duidelijk wat de grotere (bijvoorbeeld stuurgroepleden) en kleinere vergelijkingsgroepen zijn. Resultaten op basis van een kleinere groep moeten we extra voorzichtig interpreteren omdat ze niet per se representatief zijn.
- In het **beeld per sector** tonen we telkens twee afbeeldingen: een grafiek met de drie beleidsdomeinen (CJS, O&V en WGG) en een met de clusters 'gemeente' en 'buiten categorie'. Als we het aantal respondenten ach-

ter die twee grafieken optellen, krijgen we opnieuw de totale groep respondenten. Die totale groep wordt kleiner naarmate de respondenten verder in de vragenlijst komen, want 37 van de 207 respondenten of ongeveer 18% haalde niet het einde van de enquête. Per vraag namen we wel altijd evenveel respondenten in rekening, ongeacht het perspectief.

Een belangrijk verschil tussen het kwalitatieve luik van de individuele enquête en de groepsenquête, is dat het ene individuele meningen weergeeft en het andere een visie van een stuurgroep. In de kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden werken we daarom vooral met citaten van respondenten die we clusteren en parafraseren waar dat kan.

Beschrijving van de respondentengroepen van de groepsenquête

27 van de 29 **stuurgroepen** stuurden een gevalideerd verslag van de groepsenquête naar de cel Stedelijk Beleid. Twee stuurgroepen deden dat niet omdat er geen stuurgroepvergadering of geen bredeschoolcoördinator was. Sommige coördinatoren organiseerden de enquête samen om elkaar te ondersteunen. Sommige coördinatoren deden mee aan twee enquêtes omdat ze in twee stuurgroepen zitten.

Een overzicht van de respondentengroep van de groepsenquête staat in bijlage 4.

4. Resultaten

Thema 1: Opdracht Brede School

Wat is volgens u de kernopdracht van een Brusselse Brede School? Duid uw top drie aan en voeg indien nodig een kerntaak toe die niet in de lijst staat.

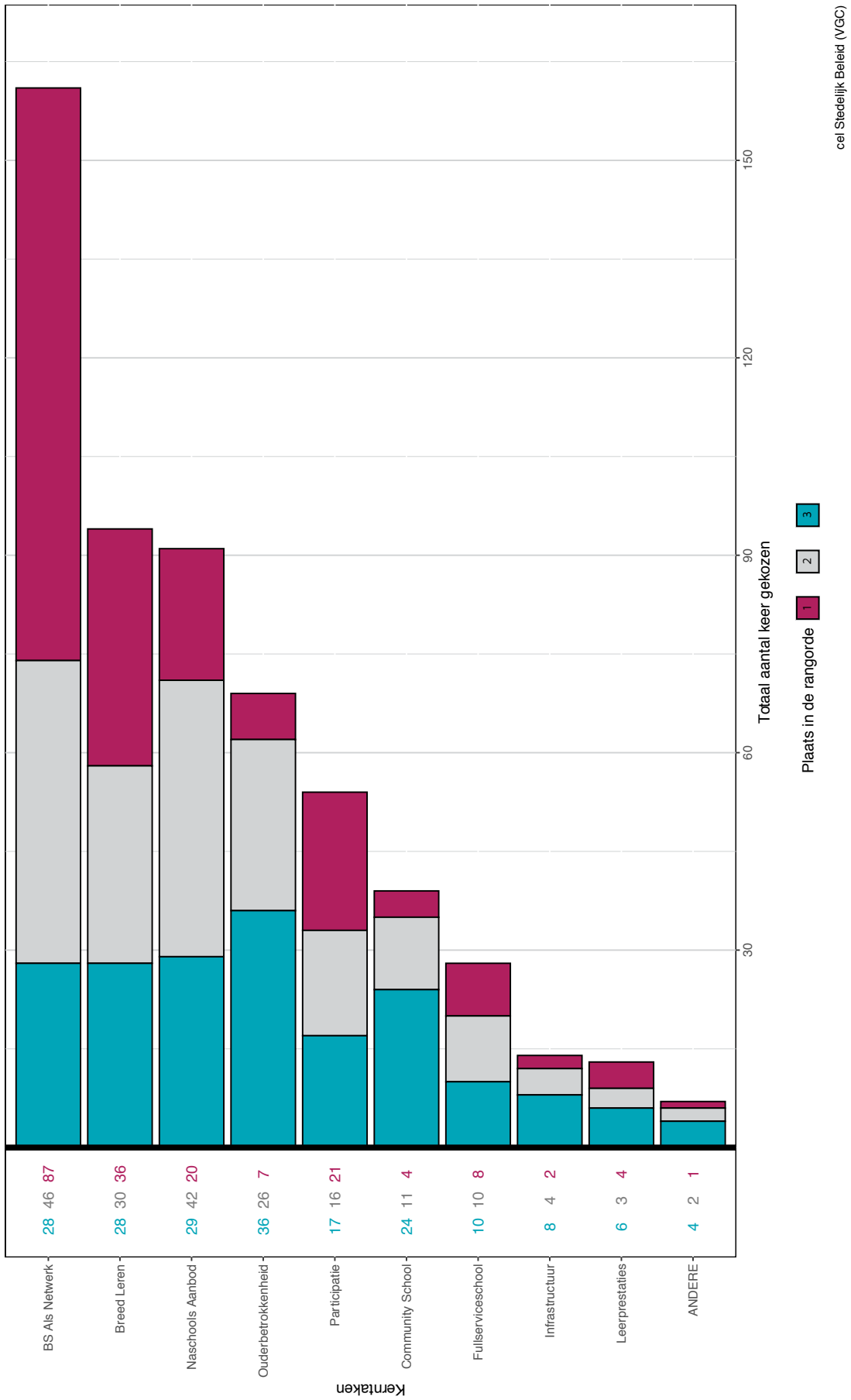
Achtergronddocument: visietekst Brede School Brussel (2010, VGC), info community school (communityschools.org), full-Service Schools - Educational Leadership (ascd.org)

Brede School maximaliseert ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren en doet dat vooral op deze manier:

- het lokaal naschools aanbod voor opvang en vrije tijd van kinderen en jongeren versterken en verbreden
- infrastructuur delen met partners van de Brede School
- ouderbetrokkenheid in scholen en in de buurt bevorderen (Brede School als brug tussen school en ouders)
- participatie van kinderen en jongeren bevorderen
- de kwaliteit van de buurt verbeteren voor kinderen (community school)
- de leerprestaties van kinderen en jongeren verbeteren
- een zorgnetwerk creëren rond het kind (fullserviceschool)
- levenschte leerkansen bieden aan leerlingen tijdens de schooluren door de buurt en de stad als leerruimte te gebruiken (breed leren)
- samenwerking tussen partners van verschillende sectoren versterken: onderwijs, cultuur-, sport-, jeugd- en welzijnsorganisaties (Brede School als netwerk)
- andere (specifieer)

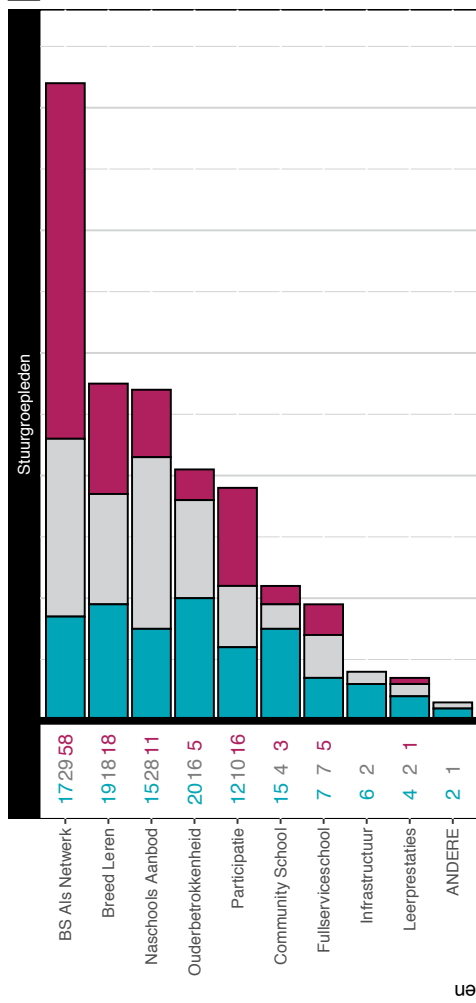
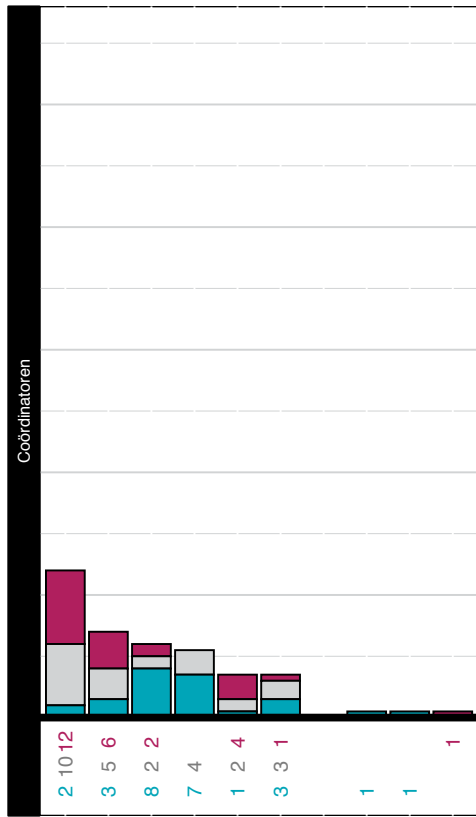

Kernopdracht van een Brede School (1)
 'Duid uw top drie aan' | Globaal beeld (n = 190)

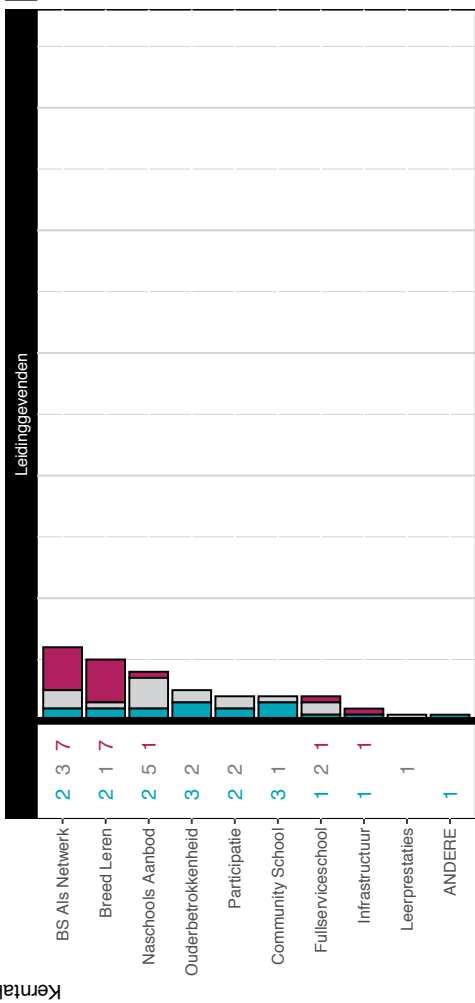
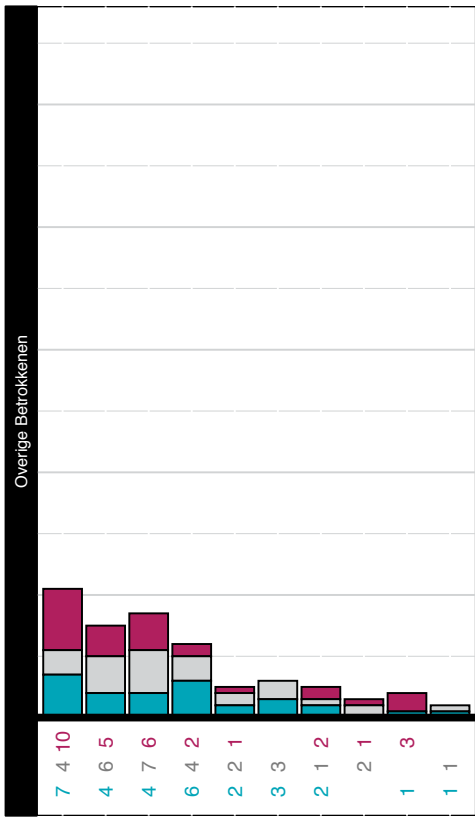
Kernopdracht van een Brede School (2)

'Duid uw top drie aan' | Per vergelijkingsgroep (n = 190)

Kerntaken

Leidinggevenden

Totaal aantal keer gekozen

Plaats in de rangorde

1

2

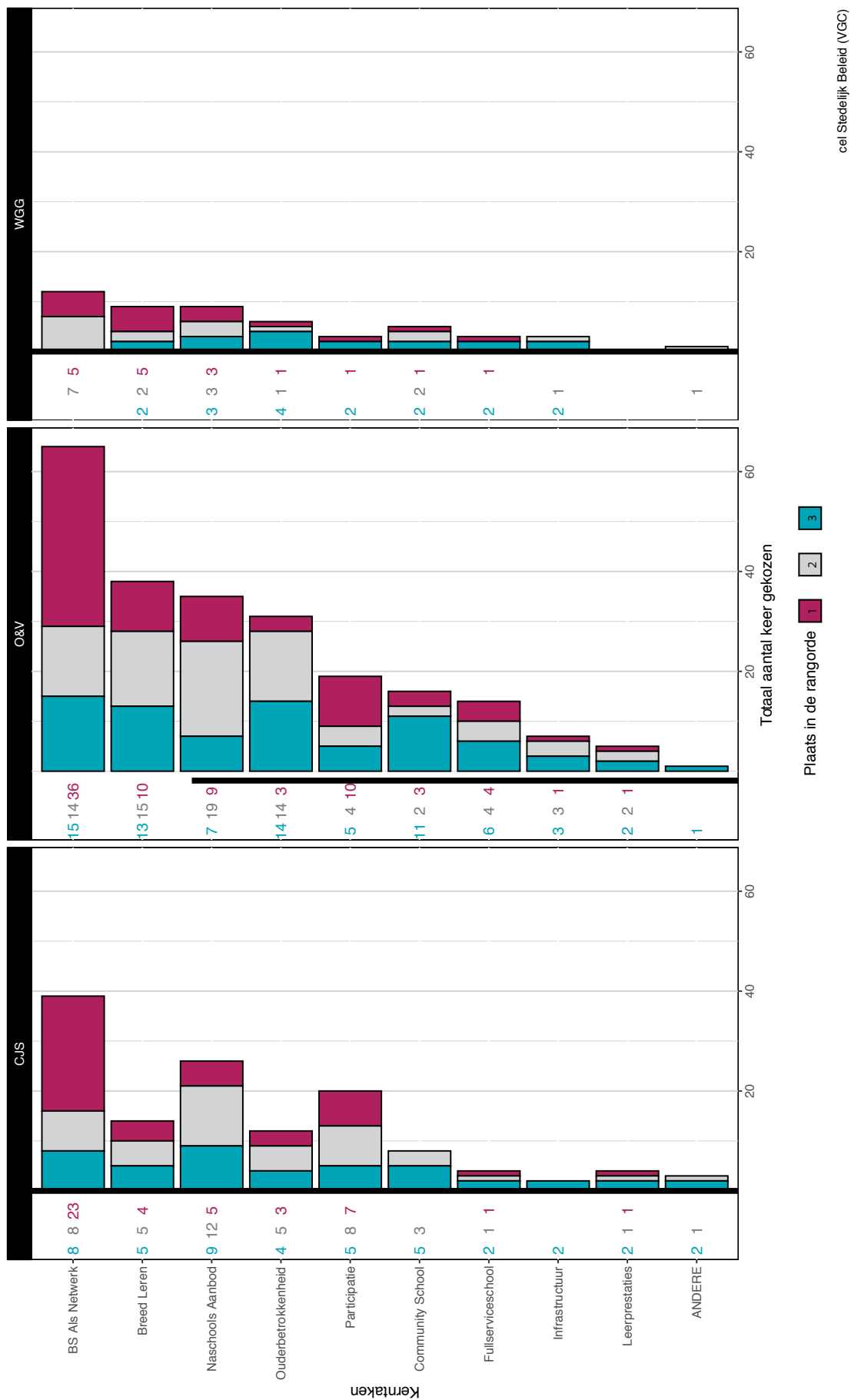
3

cel Stedelijk Beleid (VGC)

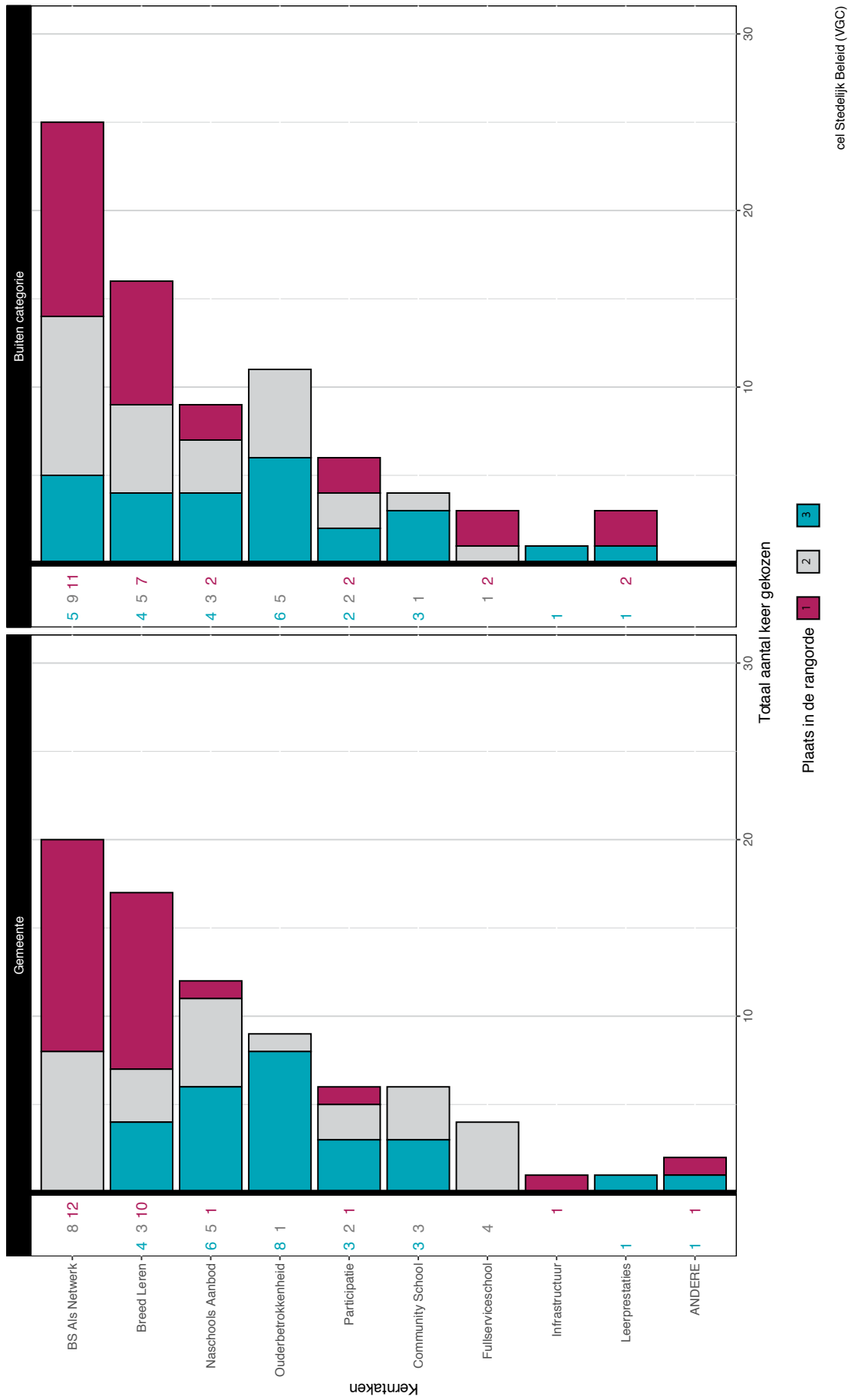

Kernopdracht van een Brede School (3a)

'Duid uw top drie aan' | Per beleidsdomein (n = 138)

Kernopdracht van een Brede School (3b)
 'Duid uw top drie aan' | Gemeentebestuur & groep 'buiten categorie' (n = 52)

Kwantitatieve analyse

Het globale beeld toont een heel duidelijke **dominantie van de netwerkrol van een Brede School**: liefst 161 respondenten (bijna 85%) nemen die taak op in hun top 3. Meer dan de helft van die respondenten (87 op 161) zetten die taak zelfs op 1. **Breed leren** en **naschools aanbod** volgen op ruime afstand op 2 en 3.¹

In alle grafieken valt naast enkele verschillen vooral op dat er consensus is over de belangrijkste kernopdracht van de Brede School, namelijk de **Brede School als netwerk: samenwerking versterken tussen partners van verschillende sectoren (onderwijs, cultuur-, sport-, jeugd- en welzijnsorganisaties)**.

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Als respondenten de rangschikking van hun antwoorden verduidelijken, zijn de **vier kernopdrachten** Brede School als netwerk, breed leren, naschools aanbod en participatie de basis waaruit alle andere opdrachten voortvloeien. We lichten de antwoorden over die kernopdrachten toe in orde van belangrijkheid.

Brede School als netwerk: Een **sterk lokaal netwerk** is een noodzakelijke basis voor de andere taken van de Brede School. De samenwerking tussen onderwijs, cultuur-, sport-, jeugd- en welzijnsorganisaties verbindt de school met de buurt. Zo leren kinderen vlotter initiatieven uit de buurt kennen en creëert het netwerk extra leerkansen met extra taalstimulering in en buiten de lesuren. Door drempelverlagend te werken, bereiken de scholen de meest kwetsbare kinderen.

Breed leren: Kinderen leren niet alleen op school. Als je de **stad als leerruimte** gebruikt, opent er zich een breed perspectief met lagere drempels en meer kansen voor de leerlingen die dat het meest nodig hebben. Breed leren is cruciaal om kinderen te laten opgroeien tot bewuste, creatieve en verantwoordelijke burgers. In het secundair onderwijs doet Brede School mee aan preventie van schoolverzuim. Leerlingen leren de stad beter kennen en waarderen.

Naschools aanbod: Doordat er genoeg **activiteiten buiten de lesuren** zijn, kunnen kinderen hun vrije tijd zinvol doorbrengen. Dat verbetert hun welzijn omdat ze kunnen terugvallen op een breder netwerk. Scholen staan open voor de verbreding van de leef- en leerwereld van kinderen, maar kennen de buurt niet genoeg om ze optimaal te benutten in en na de lestijd. Ook kinderen en jongeren zijn niet altijd op de hoogte van het **aanbod**. Ze vinden nog te weinig de weg naar Nederlandstalige activiteiten. Brede School kan leerkrachten inspireren en laten ondersteunen door het lokale netwerk.

Participatie: De opbouw van een Brede School start rond het kind zelf. Participatie impliceert dat de school **mogelijkheden** aanbiedt. Zo krijgen kinderen meer leerkansen en verbeteren hun leerprestaties. Kunnen participeren helpt de kinderen ook om hun identiteit te ontwikkelen en hun plek te vinden in de maatschappij.

“Brussel heeft zoveel te bieden. Laat de kinderen en jongeren daar deel van uitmaken. De banden versterken tussen de verschillende sectoren, zorgt er ook voor dat de leerlingen vrij kunnen schakelen van onderwijs naar sport en cultuur.” (Een stuurgroeplid)

Ouderbetrokkenheid: In superdivers Brussel is ouderbetrokkenheid een grote uitdaging. Als de ouders niet mee zijn, wordt het voor de partners moeilijk om kinderen verder op weg te helpen in hun leven. Door ouderbetrokkenheid te bevorderen, leren ouders de school op een andere manier kennen en zien de kinderen ook hoe hun ouders deel gaan uitmaken van het schoolgebeuren.

¹ Hoewel **participatie** pas op de vijfde plaats komt van meest gekozen kernopdrachten, staat het relatief vaak op de eerste plaats als mensen het wél in hun top 3 zetten. Doordat er veel meer **stuurgroepleden** in de steekproef zitten dan andere vergelijkingsgroepen, bepaalt die groep altijd sterk het globale beeld. Op dit punt in de enquête zijn er nog 117 stuurgroepleden tegenover 26 coördinatoren, 17 leidinggevend en 30 andere betrokkenen.

Als we per vergelijkingsgroep kijken, zien we een heel gelijkaardig beeld bij stuurgroepleden, met dezelfde sterke dominantie van de **netwerkopdracht**, gevolgd door **breed leren** en **naschools aanbod**, met opnieuw een subgroep die het belang van participatie benadrukt. Ook bij de coördinatoren zien we dat patroon, al is de netwerkopdracht daar wat minder uitgesproken populair. Het principe van de **fullserviceschool** haalt bij geen enkele coördinator de top 3. Bij de leidinggevend en andere betrokkenen zijn de verschillen veel kleiner en valt de participatieopdracht niet langer op. De volgorde blijft wel grotendeels gerespecteerd: hoe hoger op de verticale as, des te vaker werd de kernopdracht gekozen.

Ook in de O&V-cluster hadden we veel meer respondenten (77) dan in de andere clusters (CJS: 44, gemeente: 26, buiten categorie: 26, WGG: 17). Het is dus geen verrassing dat ook het beeld van de **O&V-cluster** sterk overeenkomt met het globale beeld. De **CJS-cluster** toont een wat andere voorkeur: Breed leren valt uit hun gezamenlijke top 3. Na de netwerkopdracht, die nog altijd met voorsprong op 1 staat, komen naschools aanbod en participatie. In de **gemeenteclassificatie** staat breed leren dan weer wél nog op 2, en is het verschil met de netwerkopdracht veel minder uitgesproken dan bij elke andere subgroep. In de cluster **buiten categorie** wordt ouderbetrokkenheid relatief vaak gekozen, maar nooit op 1.

Community School: Een Brede School is er om alle lokale initiatieven meer met elkaar te **verbinden** zodat ze volop benut worden en hun doelpubliek bereiken. Zo worden alle mensen, en zeker ook de meest kwetsbare, ingebed in een warme gemeenschap.

Fullserviceschool: Een Brede School is er om een **zorgnetwerk** te creëren rond het kind.

“Een zorgnetwerk creëren is ook enorm belangrijk, maar overstijgt volgens mij de werking van een Brede School. Hier zijn andere instanties en andere middelen voor nodig, waar de Brede School uiteraard een belangrijke partner in moet zijn. Maar die opdracht aan een Brede School toeschrijven, is niet de oplossing.” (Een stuurgroep lid)

Infrastructuur: De buurt **aantrekkelijk maken** is een belangrijke opdracht. De school is de ideale omgeving om kinderen speelruimte en leeransen te bieden. Er kunnen meer kansen gecreëerd worden om meer gebruik te maken van de schoolinfrastructuur.

“Een kernopdracht van de Brede School is om de buurt aantrekkelijk te maken, zodat de kinderen niet altijd in hun appartement moeten blijven.” (Een ‘andere betrokkene’)

“De schoolinfrastructuur staat bij ons nu meer dan drie maanden per jaar leeg, terwijl de noden hoog zijn bij socioculturele organisaties.” (Een leidinggevende)

Leerprestaties: De **leerprestaties** van kinderen en jongeren verbeteren om kansarmoede weg te werken.

“Nederlands leren in de bib kan ouders helpen hun kind beter te ondersteunen bij schooltaken. Zowel de ouders als de kinderen worden sterker.” (Een ‘andere betrokkene’)

Kwalitatieve analyse van de groepsenquête

TABEL 2: Kernopdracht Brede School	Aantallen
Netwerk ontwikkelen en samenwerken faciliteren	23
Doelgericht werken aan maximale ontwikkelingskansen van kinderen	20
Ouders betrekken bij de werking van de Brede School	17
Participatie van kinderen en jongeren bevorderen	16
Breed leren	12
Het lokaal naschools aanbod voor opvang en vrije tijd van kinderen en jongeren versterken en verbreden	8
Brede School als community school	5
Brede School als fullserviceschool	2
Infrastructuur regelen of delen	1
Leerprestaties verbeteren	0

Als de stuurgroepen gevraagd wordt om te verduidelijken wat voor hen dé kernopdracht van de Brede School is, ligt de nadruk vooral op **netwerk ontwikkelen en samenwerken**, werken aan **ontwikkelingskansen** door **ouders te betrekken** bij de werking van Brede School en door participatie van kinderen en jongeren. In volgorde van belangrijkheid lichten we de antwoorden toe.

Netwerkontwikkeling en samenwerken faciliteren (23/27): Dé kernopdracht die alle Brede Scholen noemen is **samenwerken**. De Brede School is een samenwerkingsverband tussen school, buurt en doelgroep en versterkt het lokale netwerk.

De nadruk ligt op partners uit verschillende sectoren samenbrengen en verenigen. Het is de samenwerking tussen de verschillende sectoren die ontwikkelingskansen mogelijk maakt. Die samenwerking wordt vaak ook aangehaald als een meerwaarde voor partners, bijvoorbeeld door kennis en expertise te delen met partners uit verschillende sectoren.

Een ander belangrijk element van die kernopdracht is dat het **netwerk lokaal** is en dat de samenstelling zo **divers** mogelijk moet zijn.

“De belangrijkste opdracht van de Brede School is een kwalitatief samenwerkingsverband tussen partners uit verschillende sectoren uitbouwen en levend houden om mogelijkheden te ontginnen voor maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen op alle fronten: welzijn, talentontwikkeling, participatie, breed leren, taalstimulering.” (Een stuurgroep)

Doelgericht werken aan maximale ontwikkelingskansen van kinderen (20/27): Veel stuurgroepen halen werken aan de **visie** en de **pijlers** van Brede School aan als kernopdracht. Enkele Brede Scholen voegen dingen toe of verfijnen thema's in de bestaande visie: duurzaamheid (als thema en als aanpak), studiekeuze en werkmogelijkheden voor jongeren. In het lokale aanbod drempels wegwerken voor gezinnen in kansarmoede, is ook een belangrijke doelstelling.

Ouders betrekken bij de werking van de Brede School (17/27): **Ouderbetrokkenheid** wordt wel vaker een kernopdracht van de Brede School genoemd. Veel partners benadrukken het belang van communicatie met ouders over het aanbod en hun noden. Wel zijn er grote verschillen in hoe Brede Scholen ouders betrekken bij hun werking. Sommige Brede Scholen vinden dat de coördinator zelf contact moet hebben met de ouders door bijvoorbeeld aan de schoolpoort te staan. Andere Brede Scholen vinden dat vooral de scholen die opdracht hebben en dat scholen ouders kunnen doorverwijzen naar de coördinator of de noden zelf kunnen doorspelen aan de coördinator. De samenwerking tussen de bredeschoolcoördinator en de brugfiguur of schoolpoortwerker en zorgcoördinator is ook een meerwaarde.

Uit de antwoorden blijkt een verschil in visie over de nood aan direct contact tussen de ouders en de coördinator of aan onrechtstreeks contact tussen de ouders en de coördinator via de school. De opdracht van de Brede School en de taak van een coördinator rond ouderbetrokkenheid moet verder verduidelijkt worden.

Verschillende stuurgroepen leggen een verband tussen oudercontacten en kansarmoede in de Brede School.

Een goed contact met ouders, kennis van hun leefwereld en hun noden wordt vaak gezien als manier om kansarmoede op te sporen en tegen te werken. Dat heeft ook te maken met toegankelijkheid en aanspreekbaarheid van de coördinator. In dat kader hoorden we ook de bedenking dat in het webmodel niet te veel scholen mogen zitten zodat de coördinator aanspreekbaar is en beschikbaar voor gezinnen in kansarmoede.

Participatie van kinderen en jongeren bevorderen (16/27): De **participatie** van kinderen en jongeren en ook van ouders, buurtbewoners en partners bevorderen: een kleine meerderheid van de stuurgroepen noemt het een van de kernopdrachten van Brede School. Hoe participatie geïnterpreteerd wordt en de mate van inspraak, verschilt. Sommige stuurgroepen richten zich vooral op het belang van participatie van **gezinnen in kansarmoede**. Andere stuurgroepen leggen de nadruk op **inspraak van de doelgroep** om zo de noden van de doelgroep te kennen. Dat wordt verschillende keren genoemd als belangrijke meerwaarde voor partners: dat ze via de bredeschoolwerking beter zicht krijgen op de noden van die doelgroep.

Er is **geen consensus over de doelgroep** waarvoor gewerkt moet worden: kansarme kinderen en jongeren, en gezinnen of scholen en leerkrachten. De meeste stuurgroepen noemen kinderen en jongeren de prioritaire doelgroep, vooral kinderen en jongeren in armoede. Ze voegen daar de ouders aan toe. Een paar stuurgroepen vinden het belangrijk om te vertrekken van de noden van de leerkrachten en scholen en meer op maat van de scholen te werken. Er is ook **geen eensgezindheid** over de **leeftijdscategorie** waar de Brede School zich op moet richten. De meeste stuurgroepen die over de leeftijd van de doelgroep een mening uiten, vinden dat Brede School zich het best kan richten op schoolgaande jeugd tussen 2,5 jaar en 18 jaar. Sommige Brede Scholen benadrukken de meerwaarde van een secundaire Brede School én het belang van het bereiken van die doelgroep voor partners uit hun netwerk.

“De werking voor jongeren vergt een andere aanpak. De leefwereld van tieners overschrijdt het lokale omdat tieners mobieler zijn dan kinderen.” (Een stuurgroep)

Breed leren (12/27): Deze opdracht komt in 12 verslagen aan bod als een van de kernopdrachten van de Brede School: werken aan breed leren voor kinderen én ouders én leerkrachten.

“Ouders en leerkrachten krijgen dankzij de Brede School een ruime kijk op de leefwereld van kinderen en jongeren.” (Een stuurgroep)

Opvang en vrijetijd (8/27): Verschillende stuurgroepen noemen het verbreden van en het [toeleiden naar het vrijetijdsaanbod](#) kernopdrachten van de Brede School maar hebben [andere visies op de rol](#) die de Brede School daarin opneemt. De meeste stuurgroepen die vrije tijd beschouwen als een kernopdracht van de Brede School, leggen de nadruk op de doelgroep toeleiden naar het aanbod en het aanbod toegankelijker maken voor de doelgroep, vooral voor kinderen en gezinnen in kansarmoede. Stuurgroepen melden dat het ook de opdracht van een Brede School is om het aanbod uit te breiden op basis van de noden van de doelgroep, alleen in samenwerking met de partners, ofwel door [zelf](#) een nieuw aanbod te creëren. Zelf een vrijetijdsaanbod organiseren, kwam minder aan bod in de verslagen. Als het wel voorkwam, werd er vooral gekeken naar de opdracht om een aanvullend aanbod te ontwikkelen.

Deze antwoordmogelijkheden kwamen [minder of zelfs niet aan bod](#) als kernopdracht van de Brede School: Brede School als community school (5) of fullserviceschool (2), infrastructuur delen (1) en leerprestaties verbeteren (0).

Tot slot werden er wel enkele [ideeën](#) over de kernopdracht aangehaald: het aanbod toegankelijker maken, ruimte creëren voor innovatie, lokale noden en kansen van de doelgroep signaleren bij de overheid.

Armoedeopdracht van een Brede School

Wat kunnen Brede Scholen nog meer doen in hun strijd tegen kansarmoede? Duid uw top drie aan.

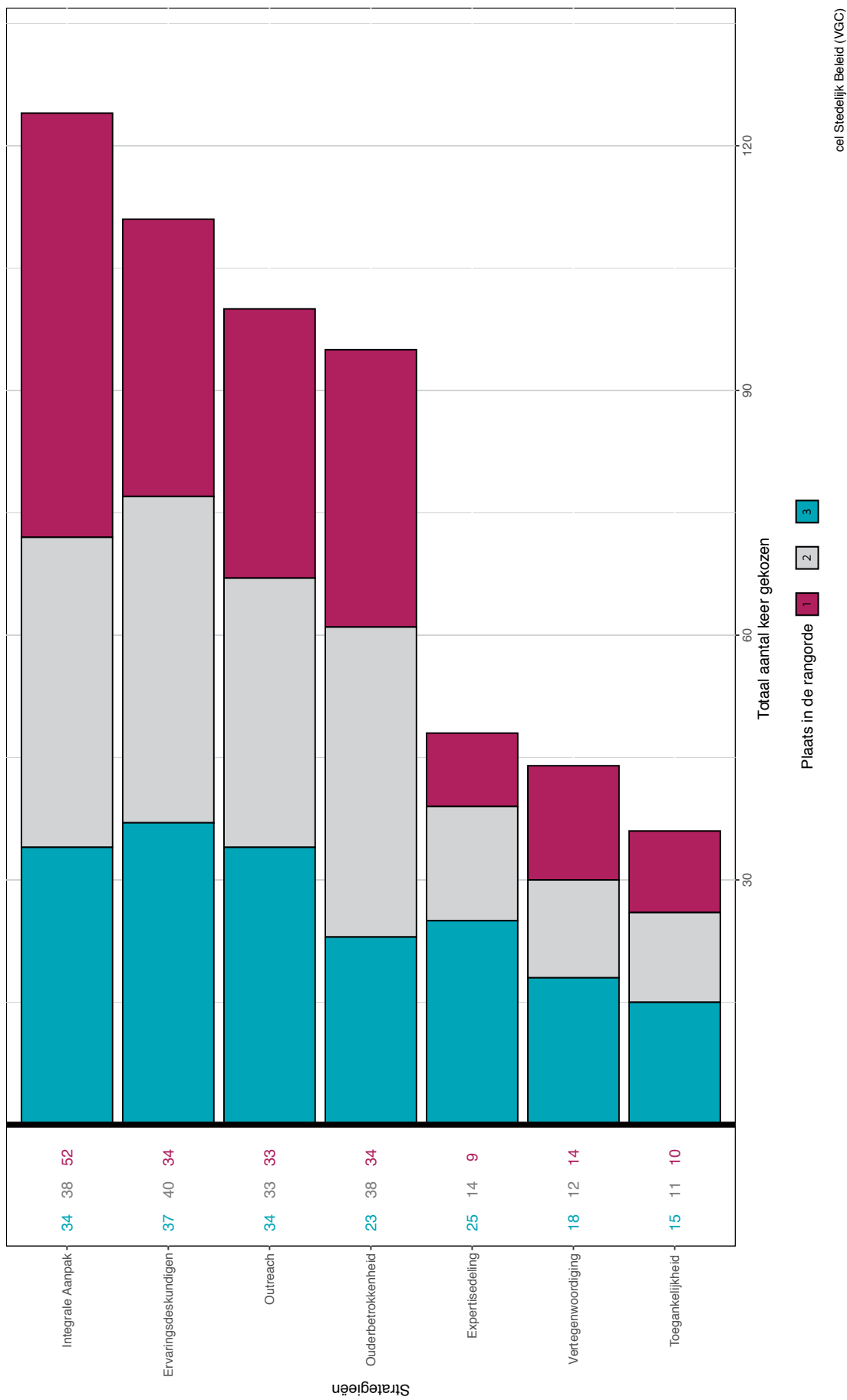
Achtergronddocument: De zeven B's van de toegankelijkheid (vvsb.be)

- nauwer samenwerken met Brusselse ervaringsdeskundigen in kansarmoede en met organisaties die rond kansarmoede werken
- werkinstrumenten gebruiken om de toegankelijkheid van de werking na te gaan (bijvoorbeeld de armoedetoets)
- de werking van Brede School naar mensen in kansarmoede brengen (outreach)
- mensen in kansarmoede opnemen in het beleid van de Brede School
- meer expertisedeling en vorming over kansarmoede aanbieden aan alle Brede Scholen
- ouderbetrokkenheid stimuleren
- een gedeelde visie uitwerken met alle partners en kansarmoede integraal aanpakken samen met alle partners

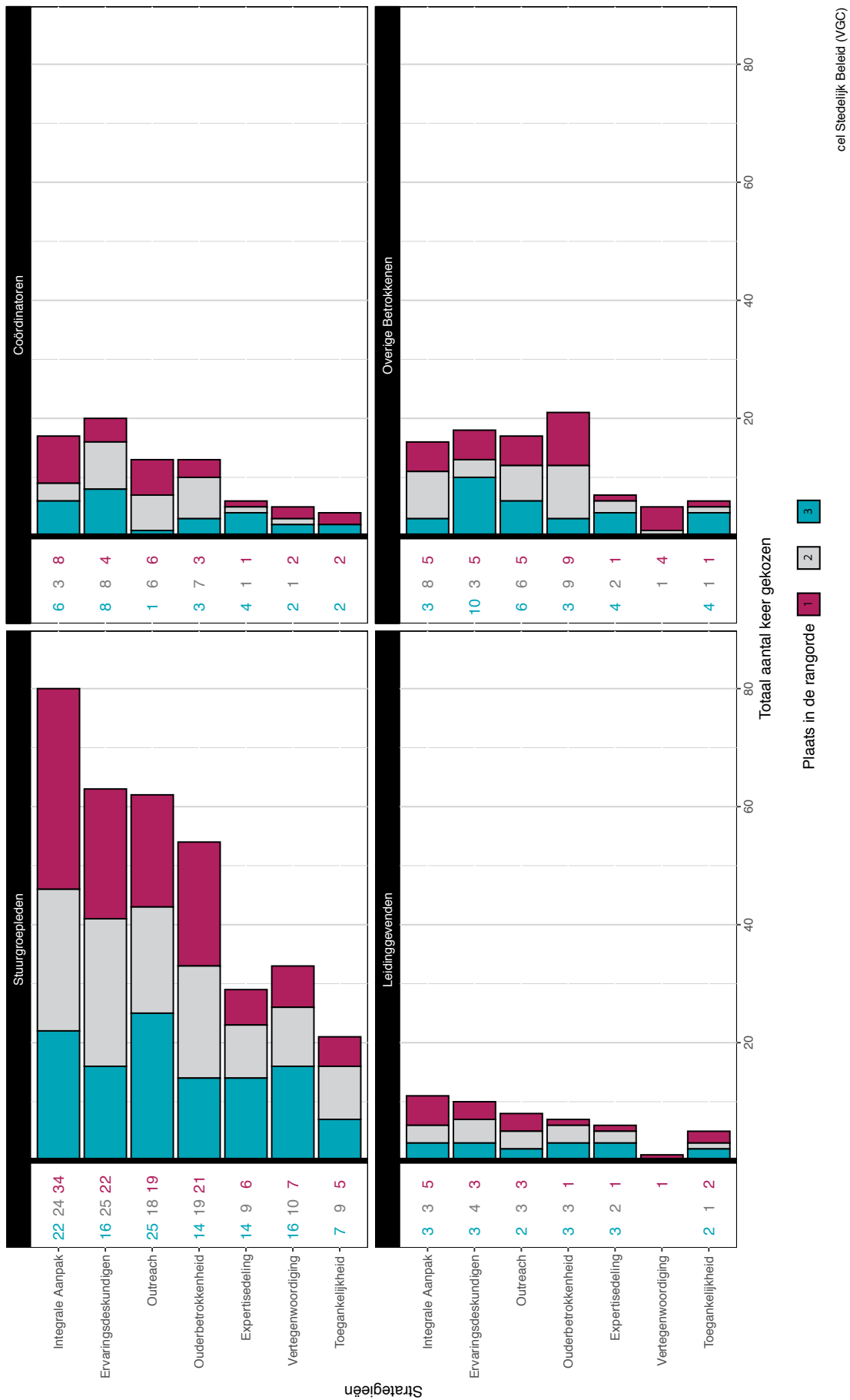
Armoedeopdracht van een Brede School (1)

'Duid uw top drie aan' | Globaal beeld (n = 186)

Armoedeopdracht van een Brede School (2)

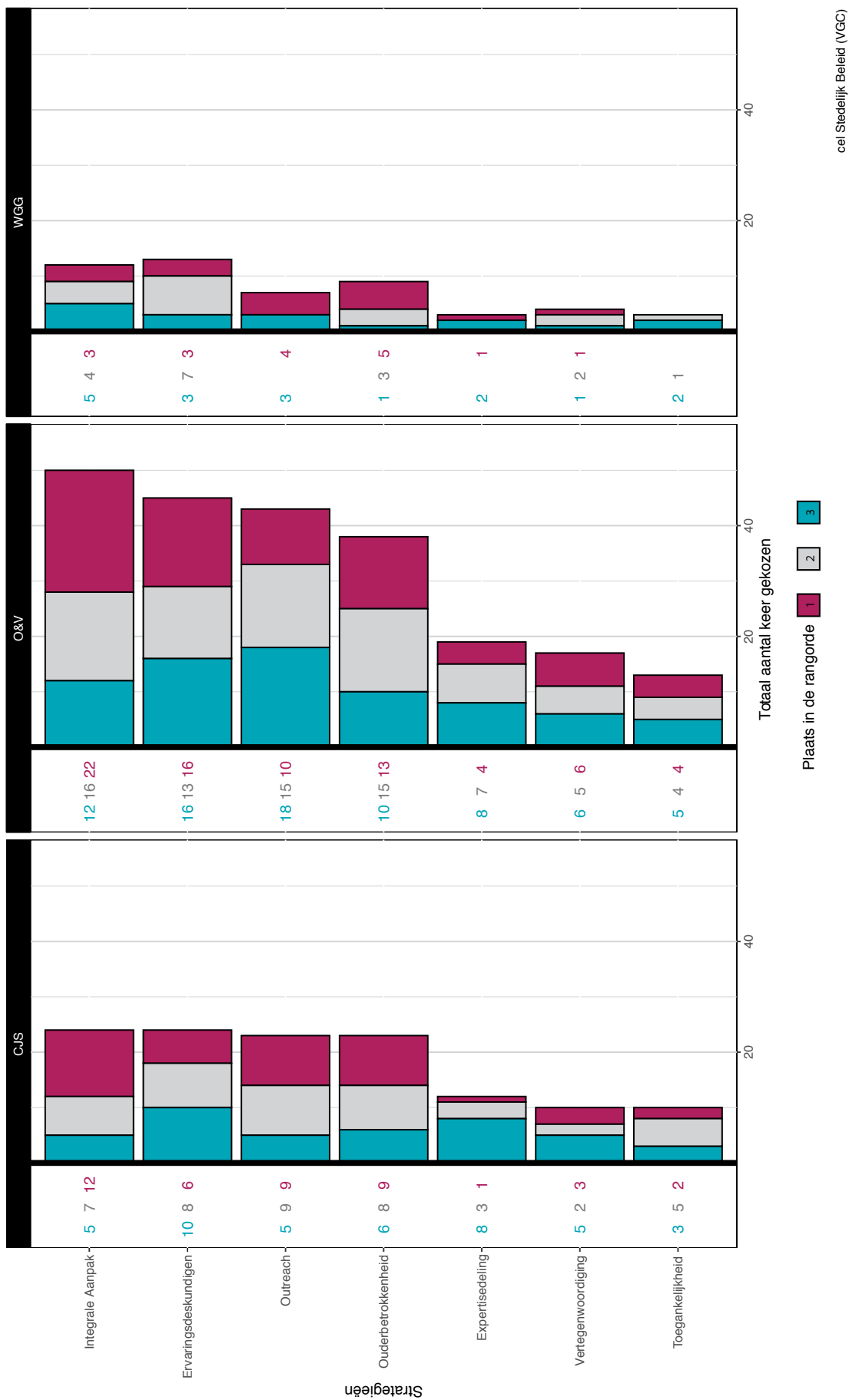
'Duid uw top drie aan' | Per vergelijkingsgroep (n = 186)

cel Stedelijk Beleid (VGC)

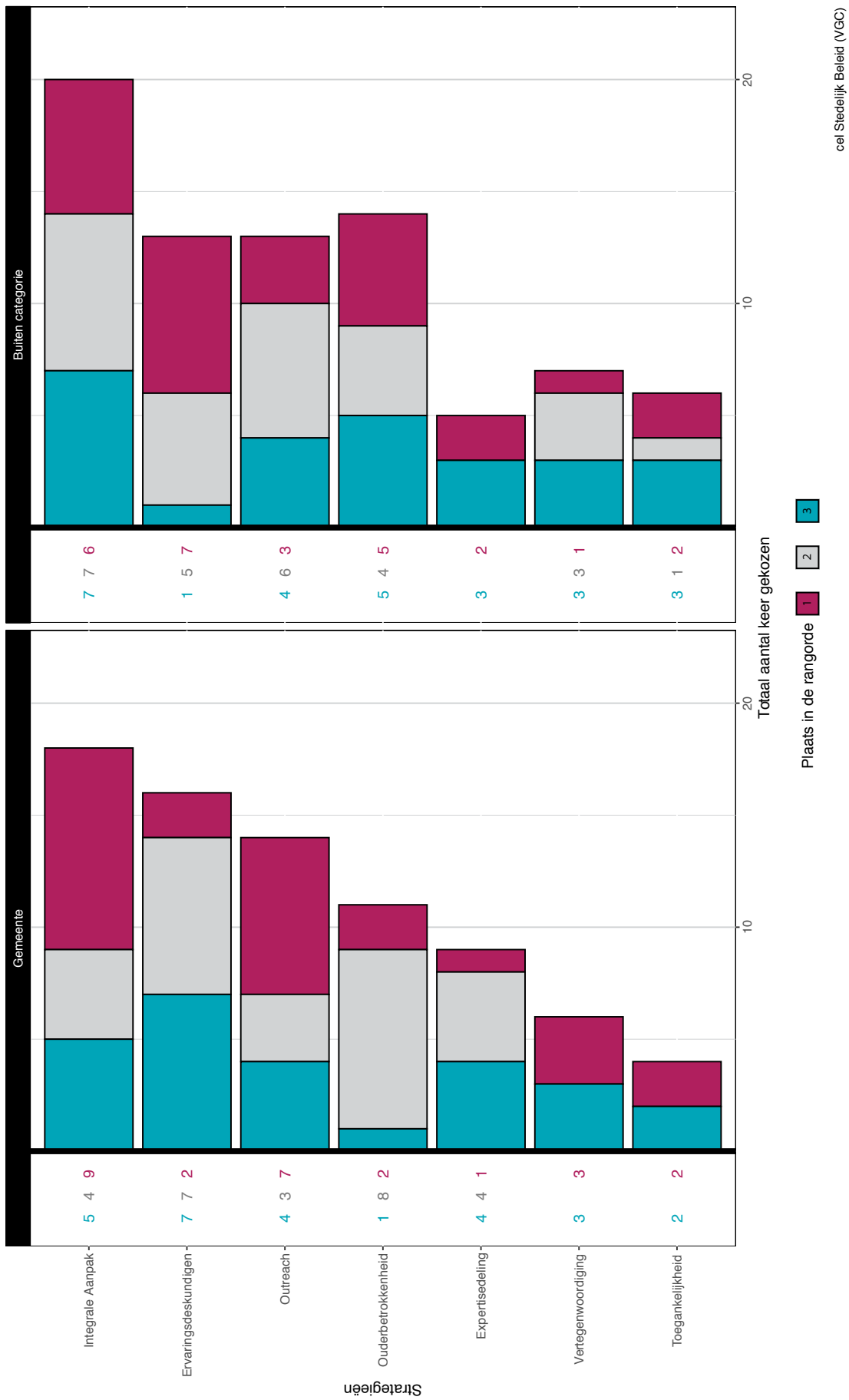

Armoedeopdracht van een Brede School (3a)
 'Duid uw top drie aan' | Per beleidsdomein (n = 134)

Armoedeopdracht van een Brede School (3b)

'Duid uw top drie aan' | Gemeentebestuur & groep 'buiten categorie' (n = 52)

Kwantitatieve analyse

Het globale beeld doet vermoeden dat 4 strategieën in de armoedeopdracht opvallend meer gekozen worden dan de andere 3. Dat wordt grotendeels bevestigd door de meer gedetailleerde grafieken, al zijn de verschillen wat minder uitgesproken bij de leidinggevendenden (grafiek 2) en de gemeentecollege (grafiek 3b). Welke armoedeopdrachten bovenaan staan, verschilt per perspectief en hangt af van het gehanteerde criterium (bijvoorbeeld: meest gekozen in de top 3 versus meest gekozen op 1).

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Citatensynthese van individuele respondenten

Integrale aanpak, ervaringsdeskundigen, outreach en ouderbetrokkenheid komen als belangrijkste prioriteiten uit de enquête. Integrale aanpak houdt in dat alle partners een gedeelde visie uitwerken. Het is belangrijk om voeling met de realiteit te bewaren, om de kern van armoede te begrijpen en ermee te leren omgaan. Om niet te blijven hangen in de theorie, zouden de partners meer expertise moeten delen, leren om een signalerende rol op te nemen en meer samenwerken en samen projecten opzetten.

“We krijgen al vorming over kansarmoede, maar dat is eerder theoretisch, terwijl we eerder een manier nodig hebben om samen armoede aan te pakken.” (Een bredeschoolcoördinator)

Ervaringsdeskundigen: Kansarmoede is vaak onzichtbaar. Door nauwer samen te werken met Brusselse ervaringsdeskundigen, kunnen we gericht werken, armoede sneller opsporen, en samen naar oplossingen zoeken. Meer deskundigheid, voeling en zelfreflectie is nodig: leerkrachten staan er niet altijd bij stil dat kinderen in kansarme gezinnen niet tot leren komen door de druk.

Outreach is zelf de werking en kennis van Brede School naar mensen in kansarmoede brengen. Dikwijls weten mensen in kansarmoede niet bij welke organisaties ze terecht kunnen. Omdat armoede niet altijd zichtbaar is, worden ze vaak niet bereikt en leven ze geïsoleerd. De schoolpoortwerking, duidelijk aanwezig zijn in kansarme buurten en tijd maken voor een-op-een ontmoetingen met de ouders, zelfs thuis, kan drempelverlagend werken. En er moet ook meer aandacht zijn voor kansarmoede in de lerarenopleiding of in de aanvangsbegeleiding van nieuwe leerkrachten.

“Werken aan kansarmoede is werken van binnenuit: outreachend, tussen de mensen. Maar we herkennen kansarmoede nog te weinig. Pleiten voor aandacht voor kansarmoede in de lerarenopleidingen (niet alleen in theorie), of in de aanvangsbegeleiding van de leerkrachten, is een must.” (Een stuurgroep lid)

Ouderbetrokkenheid: Ouderbetrokkenheid stimuleren om een netwerk te creëren rond het gezin. Dat kan door een vertrouwensband te smeden tussen de partners en de ouders en door de ouders beter te informeren.

“Vaak missen kinderen en jongeren kansen omdat hun ouders niet goed op de hoogte zijn van de mogelijkheden.” (Een stuurgroep lid)

“Als we kansarme ouders en kinderen willen bereiken, moet dat op een realistische manier gebeuren met genoeg geld en mankracht.” (Een stuurgroep lid)

Vertegenwoordiging: Het is belangrijk mensen in kansarmoede op te nemen in en te betrekken bij het beleid van de Brede School. Vaak is de samenstelling van een team niet representatief voor het doel. Als Brede School kansarmen wil bereiken, dan moeten kansarmen ook zelf een plaats krijgen in het beleid. Praten, reflecteren en oplossingen bedenken met mensen in kansarmoede zodat we ze maximaal betrekken bij de beslissingen waar ze belang bij hebben.

Expertisedeling: Niet iedereen herkent kansarmoede, vandaar dat expertisedeling en vorming nodig is.

Toegankelijkheid: Dit gaat over werkinstrumenten gebruiken om de toegankelijkheid van de werking na te gaan. Die werkinstrumenten moeten aangepast zijn aan de buurt van de Brede School.

“OCB werkte een interessant instrument uit om alle activiteiten te testen op toegankelijkheid. Dat is niet moeilijk en werkt ook sensibiliserend. Ook scholen kunnen het gebruiken om de check te leren doen.” (Een bredeschoolcoördinator)

Open vraag: Wat kunnen Brede Scholen volgens u nog extra doen in hun strijd tegen kansarmoede?

De ideeën gaan vooral over het [aanbod toegankelijker maken](#), [voorrangsbeleid](#), [duurzaam armoedebeleid](#) op school en meer [expertise delen](#) met verschillende partners.

Inschrijvingen voor activiteiten toegankelijker maken: Meestal worden ouders verplicht om hun kinderen in te schrijven via mail. Dat is al een eerste drempel waarover mensen struikelen. Beter zou zijn om meertaligheid in de communicatie toe te laten en transport te regelen naar de activiteiten.

Kosten verminderen: De kosten zo laag mogelijk houden en de tarieven van de activiteiten onder de loep nemen kan door o.a. meer subsidies toe te kennen en een participatiepas te ontwikkelen.

Voorrangsbeleid: Voorrang geven aan kinderen in kansarmoede om naschoolse en buitenschoolse activiteiten te volgen. De Brede School kan bepaalde kinderen ook ‘monitoren’ in samenspraak met de leerkrachten. Die kinderen kunnen dan in alle netten extra goed opgevangen worden en meer aandacht krijgen.

Duurzaam armoedebeleid op school: Leerkrachten informeren en sensibiliseren om scholen te ondersteunen in hun armoedebeleid, verder investeren in projecten met gezonde voeding en meer beweging, huiswerkbegeleiding organiseren voor het héle gewest en nauwer samenwerken met zorgcoördinatoren. Workshops voor kinderen kunnen hun zelfvertrouwen versterken én hun ouders trots laten zijn op zichzelf. Door kinderen te overtuigen van hun sterktes en talenten, maak je ze sterker. Tot slot kun je werken aan een duurzaam armoedebeleid door schoolpoortwerking om een vertrouwensband te creëren met ouders en ze te informeren over (gratis) aanbod voor hun kinderen.

Meer samenwerken en expertise delen: Kennis en ervaring onderzoeken van partners maar ook over wat in andere grootsteden en landen gebeurt. Samen met partners zoals het OCB, OCMW, zorgcoördinatoren en jeugdorganisaties, kun je een plan van aanpak opstellen. Door ervaringen en expertise samen te brengen, te centraliseren en te delen, kunnen we beter en sneller doorverwijzen. Mensen weten nu nog al te vaak niet waar ze terecht kunnen.

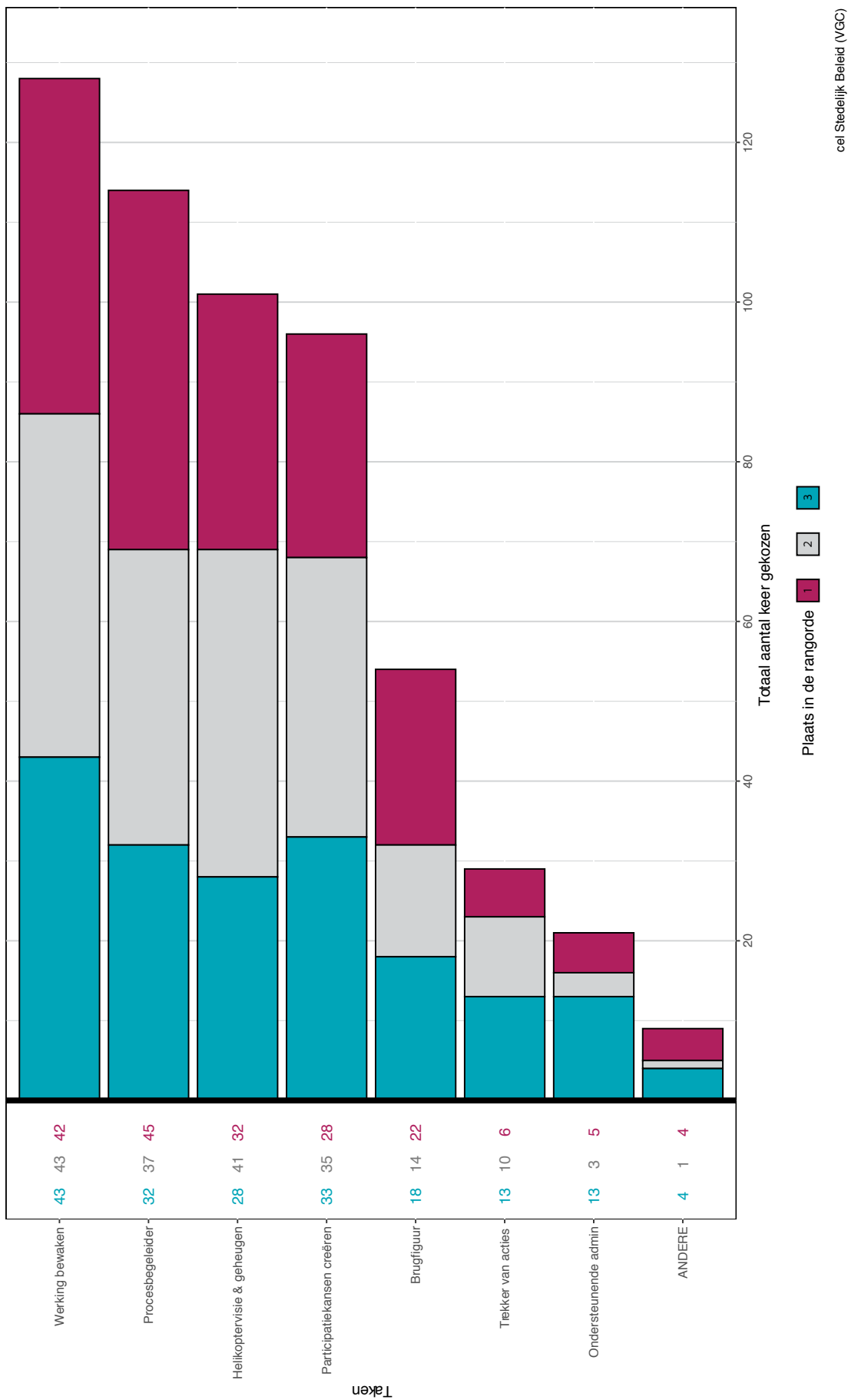
De belangrijkste taken van de coördinator van de Brede School

Wat zijn volgens u de belangrijkste taken van een coördinator van een Brede School op lange termijn? Duid uw top drie aan en voeg indien nodig een kerntaak toe die niet in de lijst staat.

Achtergronddocument: takenpakket ondersteuningstool Brede School

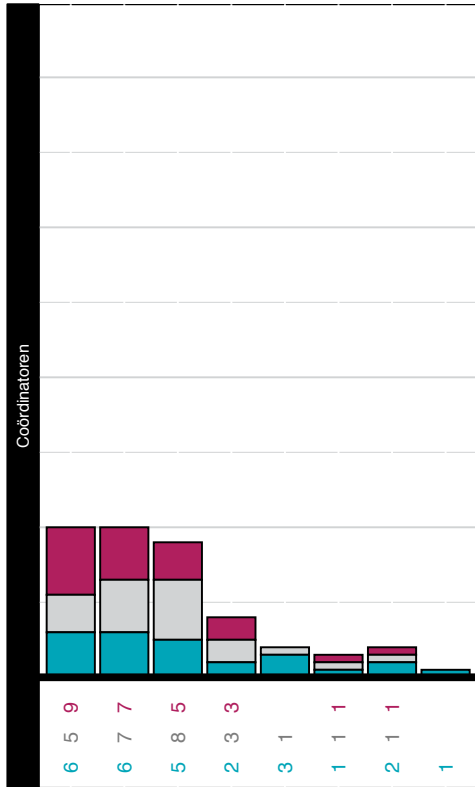
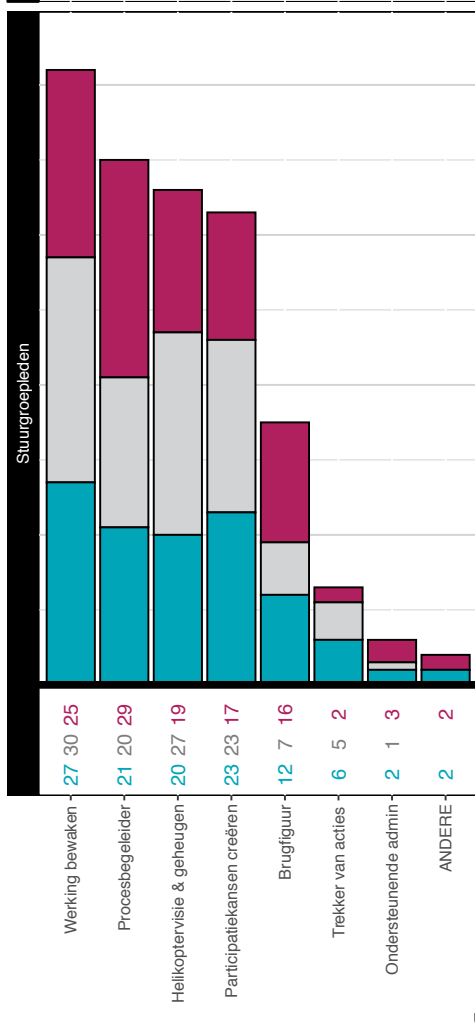
- zelf activiteiten organiseren voor kinderen en ouders (als trekker van acties voor de doelgroep)
- ondersteunende administratieve taken opnemen: inschrijvingen van het vrijetijdsaanbod beheren
- brugfiguur zijn tussen de school en de ouders
- participatiekansen creëren voor kinderen, jongeren en ouders om mee vorm te geven aan de Brede School
- de werking van het netwerk bewaken (samenstelling, structuur, draagvlak, continuïteit)
- het overzicht behouden van de werking (helikoptervisie, geheugen van de Brede School)
- de planning uittekenen voor de werking van de Brede School en het kwaliteitsproces bewaken (procesbegeleider)
- andere (specificeer):

Belangrijkste taken van de coördinator (1)
 'Duid uw top drie aan' | Globaal beeld (n = 184)

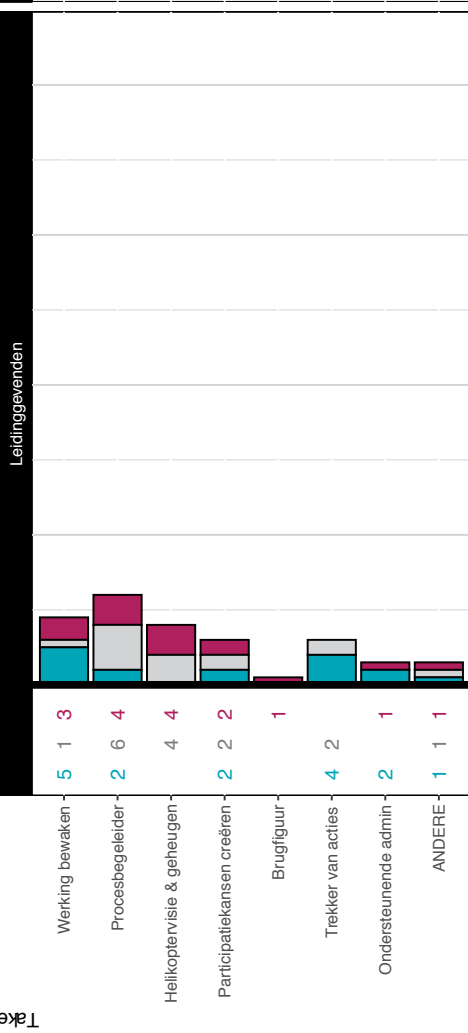
Belangrijkste taken van de coördinator (2)

'Duid uw top drie aan' | Per vergelijkingsgroep (n = 184)

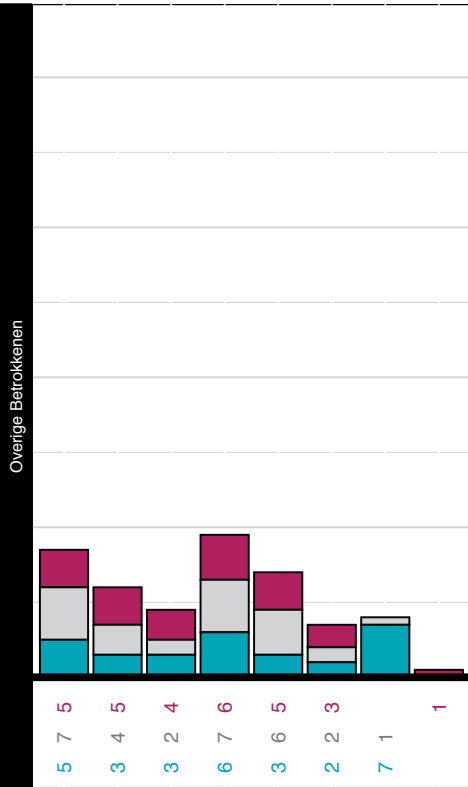

Taken

Leidingsgevenden

Overige Betrokkenen

Totaal aantal keer gekozen

Plaats in de rangorde

1

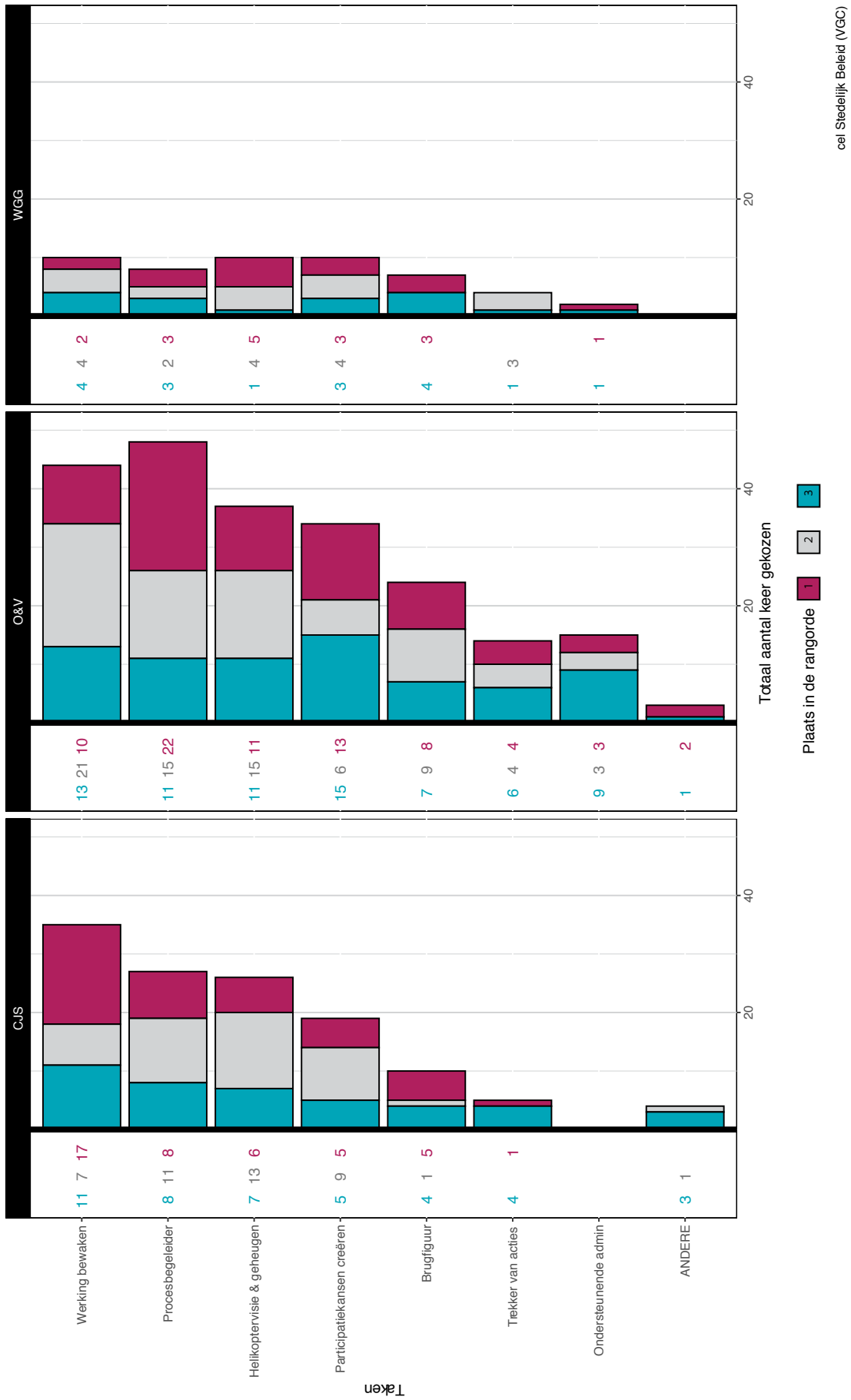
2

3

cel Stedelijk Beleid (VGC)

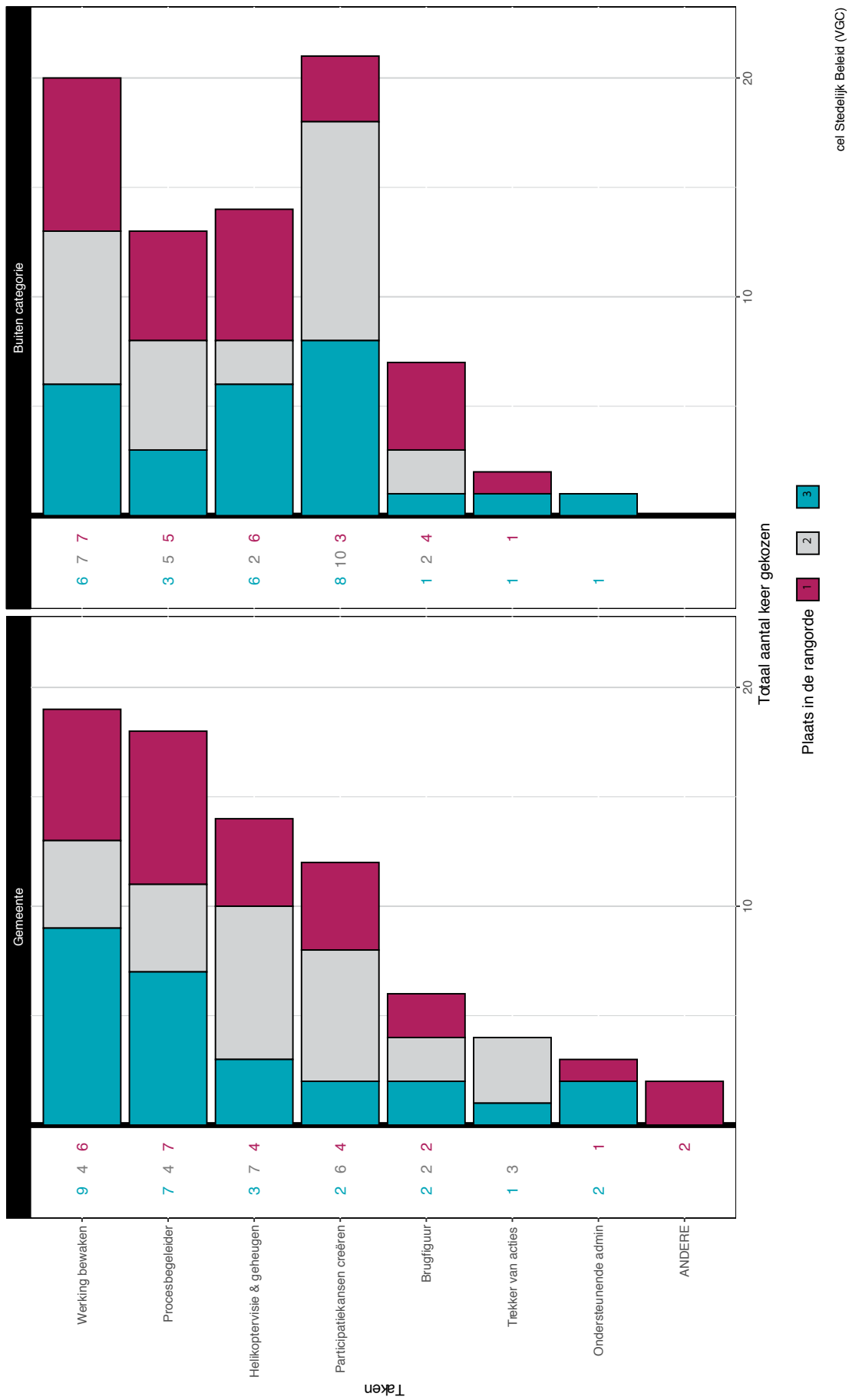

Belangrijkste taken van de coördinator (3a)
 'Duid uw top drie aan' | Per beleidsdomein (n = 132)

Belangrijkste taken van de coördinator (3b)

'Duid uw top drie aan' | Gemeentebestuur & groep 'buiten categorie' (n = 52)

cel Stedelijk Beleid (VGC)

Kwantitatieve analyse

Net als bij de armoedeopdracht van de Brede Scholen springen er bij de belangrijkste taken van een coördinator vier taken uit die opvallend meer gekozen worden. Er gaapt een grote kloof tussen die taken (werking bewaken, proces begeleiden, helikoptervisie hebben op of geheugen zijn van de Brede School, participatiekansen creëren) en de volgende taak in het rijtje (brugfiguur), waarna de andere taken ook op ruime afstand volgen.² Opvallend: hoewel de werking bewaken het vaakst in de top 3 van taken staat, kwam procesbegeleiding wel het vaakst op 1.

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Citatensynthese van individuele respondenten

Deze taken komen het meest in de top 3: **bewaker van de werking, procesbegeleider en helikoptervisie en geheugen**.

Bewaker van de werking van het netwerk (samenstelling, structuur, draagvlak, continuïteit):

De coördinator bevordert, ondersteunt en ontwikkelt het netwerk zodat je samen kunt werken aan de belangrijkste uitdagingen. Ook moet hij in het netwerk openheid creëren, uitwisseling bevorderen en elkaar inzichten laten verwerven. Hij is het aanspreekpunt en moet voeling houden met alle partners.

Procesbegeleider: De coördinator tekent de planning uit voor de werking van de Brede School en bewaakt het kwaliteitsproces. Dat betekent vooral gedragenheid en verankering creëren voor de werking van de Brede School bij de partners. Een goede planning en opvolging zijn heel belangrijk. Door na te gaan wat de jaarlijkse doelstellingen zijn en door de acties naast een beleidsplan te leggen, kan de Brede School volop werken aan wat de kinderen, de ouders, de scholen en de partners nodig hebben. Zo verlies je het gezamenlijke doel niet uit het oog (drempels verlagen, kansen creëren).

*“Coördinatoren moeten een langetermijnplan hebben.
Helaas blijven sommigen veel te kort.” (Een stuurgroep lid)*

Helikoptervisie en geheugen: De coördinator bewaart het overzicht van de werking.

Hij heeft als enige in het netwerk zowel een beeld van een interne schoolwerking als van het aanbod in de gemeente. Hij brengt mensen samen in de stuurgroep en stemt projecten en visies op elkaar af. De partners hebben meestal een fragmentarisch zicht op de werking van de Brede School. Een coördinator moet zijn Brede School goed kennen en gevoeligheden in kaart kunnen brengen. Daarnaast moet hij de noden en de lopende dossiers kennen, zorgen dat iedereen op één lijn zit, dat de juiste mensen op de juiste plaats zitten en dat ze genoeg geschoold en voorbereid worden op hun taak.

Participatiekansen creëren voor kinderen, jongeren en ouders: Het is belangrijk om dicht bij de kinderen en de ouders te staan, om voeling te hebben met hun noden en van daaruit te vertrekken.

Brugfiguur: De coördinator is een brugfiguur tussen de school, de buurt en de partnerorganisaties.

Trekker van acties: De coördinator organiseert zelf activiteiten voor kinderen en ouders.

Ondersteunende administratieve taken van de coördinator: Taken zoals de inschrijvingen van het vrijetijdsaanbod beheren en naschoolse activiteiten plannen en opvolgen, en zelf acties opzetten.

² De coördinatoren zelf antwoorden grotendeels zoals het globale beeld (en dus ook het beeld van de stuurgroep leden), al lijkt 'participatiekansen creëren' wel relatief minder op de voorgrond te staan. De leidinggevend en de andere betrokkenen kiezen een andere rangorde, met veel meer verspreide voorkeuren die maken dat er geen spreekwoordelijke 'kopgroep' aan taken is die de rest duidelijk achter zich laat. Dat is mogelijk een effect van de relatief kleine groepen.

Ook bij WGG, in de weergave per sector, zien we een kleine groep met een heel diffuus voorkeurenpatroon. In de twee grootste subgroepen (CJS en vooral O&V) lijkt er toch een andere prioriteit bovenaan te eindigen: de werking bewaken en het proces begeleiden. Afgaand op de totalen lijken de verschillen op het eerste gezicht relatief (bijvoorbeeld: 48 voor procesbegeleiding tegenover 44 voor de werking bewaken bij O&V). De toppositie wordt hier dan ook bepaald door hoeveel keer taken op de eerste plaats kwamen.

De gemeenten weerspiegelen het globale beeld, terwijl in de groep 'buiten categorie' 'participatiekansen creëren' heel populair is (wel vaak als tweede of als derde in het prioriteitenlijstje).

Over de rol van de coördinator als trekker of ondersteuner zijn er **tegengestelde meningen**. Het voorstel om een brugfiguur of ankerfiguur aan te stellen voor die taken, komt verschillende keren naar boven.

“Ik heb gemerkt dat het erg moeilijk is om alle ouders bij te staan om in te schrijven in het vrijetijdsaanbod. De ouders warm maken voor de activiteiten en het belang blijven verduidelijken, is heel tijdrovend. Daarnaast is het een enorme opgave om iedereen effectief in te schrijven. Een medewerker zoals een brugfiguur kan daarbij helpen.” (Een bredeschoolcoördinator)

Andere kerntaak voor de coördinator die aan bod komt, is **zoeken naar subsidies** en helpen om aanvragen in te dienen.

Kwalitatieve analyse van de groepsenquête

TABEL 3: Kerntaak van de coördinator	Aantallen
Voor verbinding zorgen	22
Activiteiten organiseren	17 waarvan 9 voor en 8 tegen (het idee dat de coördinator zelf activiteiten organiseert)
Processen begeleiden	17
Werking bewaken	15
Aanspreekpunt en vertrouwenspersoon zijn	13
Brugfiguur zijn	13
Communicatie en informatie delen	12
Ondersteunende administratieve taken	10 waarvan 6 voor en 4 tegen
Overzicht behouden	10
Participatiekansen bieden aan de jeugd en ouders	9

Als stuurgroepen gevraagd wordt om de kerntaak van een coördinator te verduidelijken, wordt zorgen voor **verbinding tussen de school, de doelgroep en de buurt** het meest genoemd, gevolgd door **activiteiten organiseren** (als trekker of als ondersteuner), **processen begeleiden** in de werking, **de samenwerking bewaken**, **aanspreekpunt en brugfiguur zijn**, **communiceren en informatie delen**, **administratieve taken uitvoeren**, **participatiekansen vergroten** en andere taken zoals **contact houden met beleid en hoger onderwijs** en **leerkrachten versterken**.

Voor verbinding zorgen (22/27): Een grote meerderheid van de stuurgroepen van de Brede Scholen ziet de coördinator als verbindingsfiguur en spil van de samenwerking. Iemand die de brug slaat tussen school, ouders en partners in de buurt en voor verbinding zorgt tussen onderwijs (schooluren) en partners uit andere sectoren (vrije tijd).

“Verbindend werken waardoor samenwerkingen ontstaan die leiden tot nieuwe ideeën, gemeenschappelijk gebruik van infrastructuur of materiaal en projecten voor school en buurt.” (Een stuurgroep)

“Een bredeschoolcoördinator is netwerker, facilitator, organisator en aanspreekpunt.” (Een stuurgroep)

Activiteiten organiseren (17/27): Deze taak komt ook vaak aan bod maar de meningen over de rol van de coördinator als organisator van activiteiten zijn **verdeeld**.

Een kleine meerderheid (9/17) van de stuurgroepen die **activiteiten organiseren** een kernopdracht noemen, vindt dat de **coördinator zelf initiatief** mag of moet nemen om activiteiten te organiseren en het aanbod uit te breiden. Sommige van die stuurgroepen benadrukken dat die rol voorwaardelijk is, bijvoorbeeld als het aanbod te klein blijkt te zijn. In de groep die vindt dat de coördinator zelf trekker mag zijn van activiteiten, benadrukken sommige stuurgroepen dat het niet de bedoeling is dat de coördinator de activiteit begeleidt maar alleen organiseert en coördineert. Er is één stuurgroep die vindt dat de coördinator wel zelf een activiteit moet begeleiden.

Een kleine minderheid (8/17) vindt juist niet dat een coördinator zelf activiteiten moet organiseren en al helemaal niet zelf activiteiten moet begeleiden. Die stuurgroepen focussen vooral op **toeleiden naar al bestaande activiteiten** en het **aanbod uitbreiden in samenwerking met partners** om het zoveel mogelijk in handen van de partners te leggen.

Waar meer overeenstemming over te vinden is, is **processen begeleiden (17/27)** als een kerntaak van de coördinator: samen visie ontwikkelen, actieplannen schrijven, processen en projecten evalueren.

Verschillende stuurgroepen (15/27) vinden **de werking bewaken** van een (doelgericht en net- en domeinoverschrijdend) netwerk een kerntaak van de coördinator. Zorgen voor een diverse samenstelling, een duidelijke structuur, genoeg draagvlak bij de partners en duurzame samenwerking en ondersteuning, wordt verschillende keren en op verschillende manieren aangehaald door de stuurgroepen.

Dertien stuurgroepen benadrukken het belang van de coördinator als aanspreekpunt. Ze omschrijven de coördinator als gezicht van het netwerk, vertrouwenspersoon en aanspreekpunt voor ouders, leerkrachten en partners. De coördinator moet daarvoor genoeg aanwezig, aanspreekbaar en beschikbaar zijn.

Brugfiguur zijn tussen ouders en de school of de buurt. Verschillende stuurgroepen (13/27) vermelden het belang van de rol van een coördinator om een brug te slaan tussen verschillende actoren in het netwerk (buurt, school, kinderen, ouders). Maar sommige stuurgroepen vinden dat het **niet** de taak van een coördinator is om een brugfiguur te zijn tussen de ouders en de school en noteren dat dat een taak is voor de school zelf. Sommige Brede Scholen vermelden dat ze nauw samenwerken met brugfiguren zoals schoolpoortwerkers, vooral scholen met veel leerlingen met SES-kenmerken.

Het belang van **communicatie en informatie delen** als kerntaak van de coördinator komt ook verschillende keren aan bod (12/27). Die taak wordt op verschillende manieren geconcretiseerd: zorgen voor doorstroom van informatie naar alle actoren en vooral kwetsbare doelgroepen, de taal spreken van de doelgroep en een signaalfunctie hebben naar het beleid toe, zorgen voor kennisdeling, goed luisteren.

Tien stuurgroepen geven hun mening over ondersteunende administratieve taken van de coördinator. Als ze dat zien als een kernopdracht (6/10), hebben ze het over taken zoals ouders helpen om in te schrijven, vergunningen aanvragen, subsidiedossiers schrijven of dat ondersteunen, logistieke taken. Sommige stuurgroepen vinden administratieve taken uitdrukkelijk géén kernopdracht van de coördinator (4/10). Zij vinden dat die taak eerder bij de partners ligt en dat de coördinator vooral van de zijlijn moet opvolgen en ervoor zorgen dat de activiteiten geëvalueerd worden. Sommige stuurgroepen zien hun communicatie als een aparte taak, los van de administratieve taken.

“De bredeschoolcoördinator is een veldwerker en mag niet te veel belast worden met administratieve taken.” (Een stuurgroep)

Overzicht behouden Tien stuurgroepen noteren dat het een kernopdracht van de coördinator is om een helicoptervisie te hebben over het netwerk.

Verschillende stuurgroepen (9/27) noemen ook werken aan **participatiekansen** een kernopdracht: noden van de doelgroep in kaart brengen en daar ook voeling mee hebben, acties voeren waar kinderen en jongeren input geven over de ontwikkeling van projecten, oog hebben voor gezinnen in kansarmoede door ze te versterken in hun contact met de school en de buurt, kinderen en ouders helpen om vlot hun weg te vinden in het lokale aanbod.

Drie stuurgroepen geven daarnaast nog een andere kernopdracht van de Brede School op in verband met beleid, hoger onderwijs en leerkrachten.

De coördinator als spreekbuis naar overheid en hoger onderwijs, en leerkrachten versterken. Een paar stuurgroepen vermelden dat de coördinator een spreekbuis naar de overheid is, een belangenbehartiger, een goede bemiddelaar met contact met het beleid door zijn zicht op de lokale noden, voeling met de doelgroep en kennis van en positie als spilfiguur in het netwerk.

Een paar stuurgroepen vinden dat coördinatoren niet alleen de taak hebben om kinderen, jongeren en ouders te ondersteunen en te **versterken** maar ook de partners en vooral het **leerkrachtenteam**. Door zijn of haar kennis van het netwerk en de noden ondersteunt en versterkt de coördinator het leerkrachtenteam waaronder het zorgteam dat dankzij het netwerk antwoorden vindt op zorgvragen.

Eén stuurgroep licht ook de taak toe van een coördinator om samen te werken met bepaalde richtingen in het **hoger onderwijs** (leerkrachtenopleiding kleuter-, lager onderwijs, pedagogie van het jonge kind) om de visie van Brede School, het 'samen school maken' mee te geven aan toekomstige medewerkers.

De kernopdracht van een stuurgroep

Wat zijn voor u kernopdrachten van een stuurgroep van een Brusselse Brede School? Duid uw top drie aan en voeg indien nodig een kerntaak toe die niet in de lijst staat.

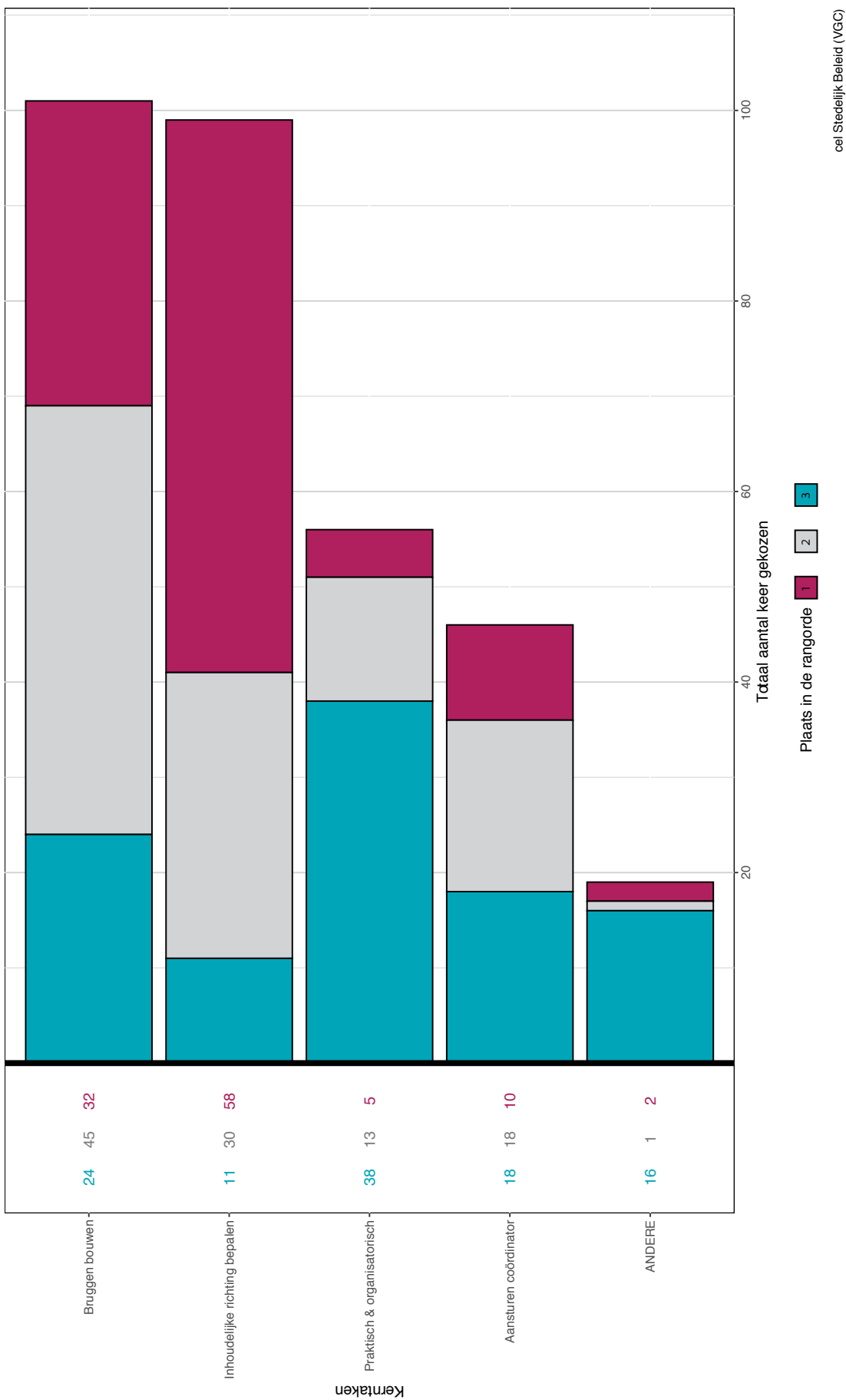
Achtergronddocumenten: taken van de stuurgroep, bron ondersteuningstool Brede School

- bruggen bouwen: bijvoorbeeld de link leggen tussen de werking van de Brede School en de eigen organisatie
- praktisch-organisatorische taken: bijvoorbeeld activiteiten organiseren, infrastructuur en materiaal delen
- de inhoudelijke richting van de Brede School bepalen: bijvoorbeeld missie en doelstellingen bepalen
- de coördinator aansturen

Opgelet: Deze vraag kwam na de vraag of de respondent een mening heeft over de kernopdrachten van de stuurgroep. Als dat niet zo was, kreeg de respondent de vraag niet. Daardoor kregen maar 107 van de 184 respondenten (58%) die op dat punt in de vragenlijst nog niet gestopt waren de vraag over de kernopdrachten van een stuurgroep.

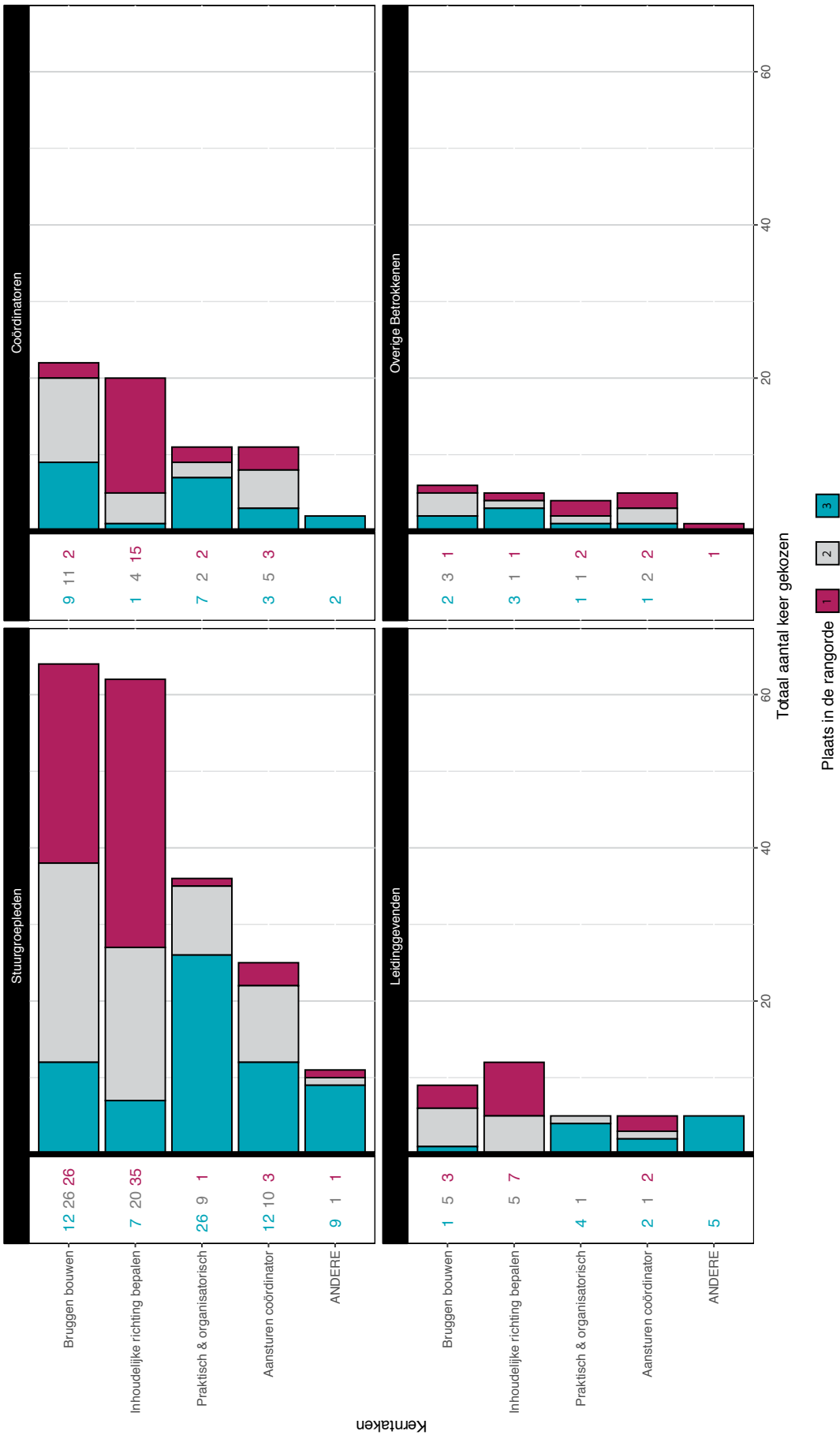

Kernopdracht van een stuurgroep (1)
 'Duid uw top drie aan' | Globaal beeld (n = 107)

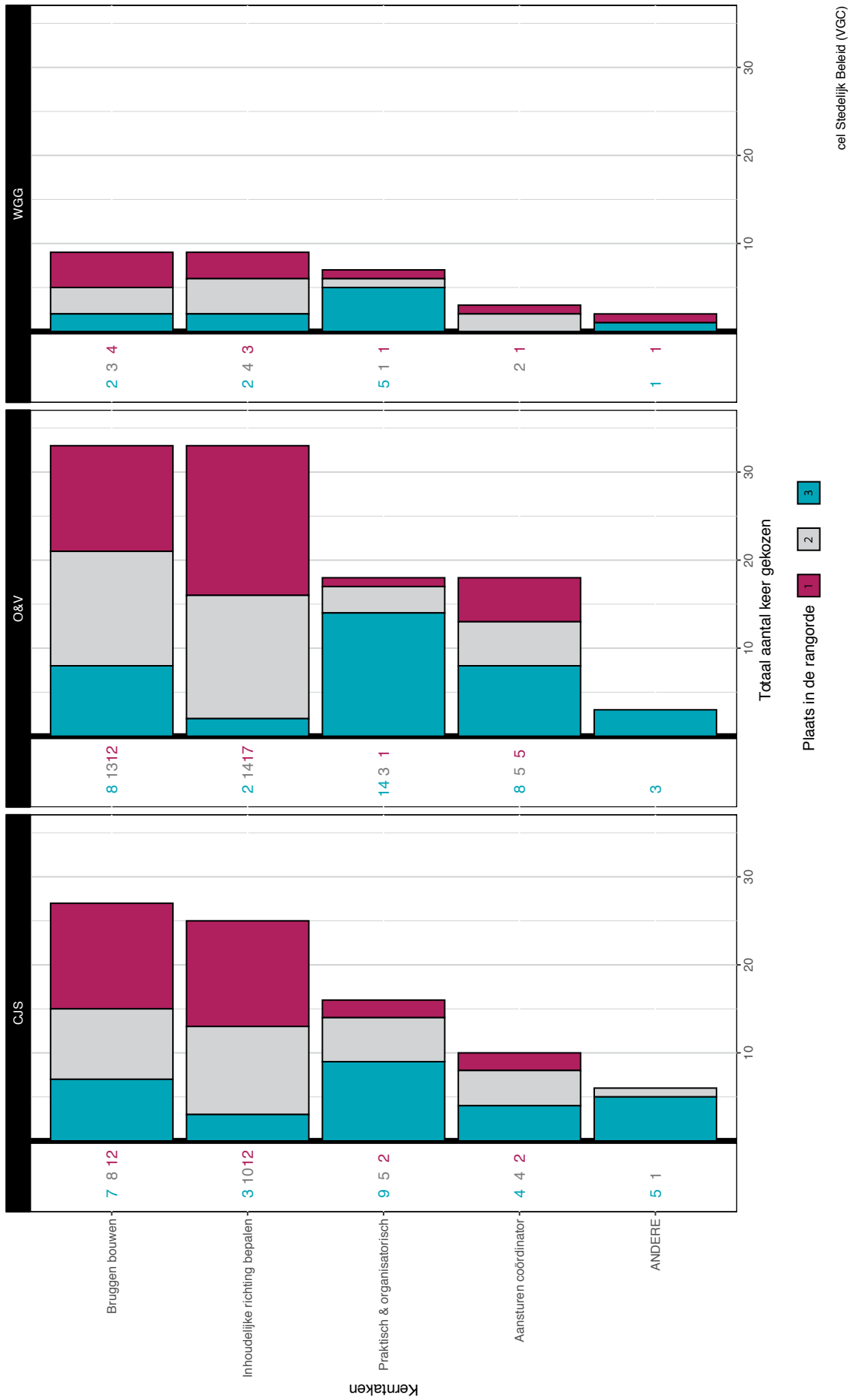

Kernopdracht van een stuurgroep (2)

'Duid uw top drie aan' | Per vergelijkingsgroep (n = 107)

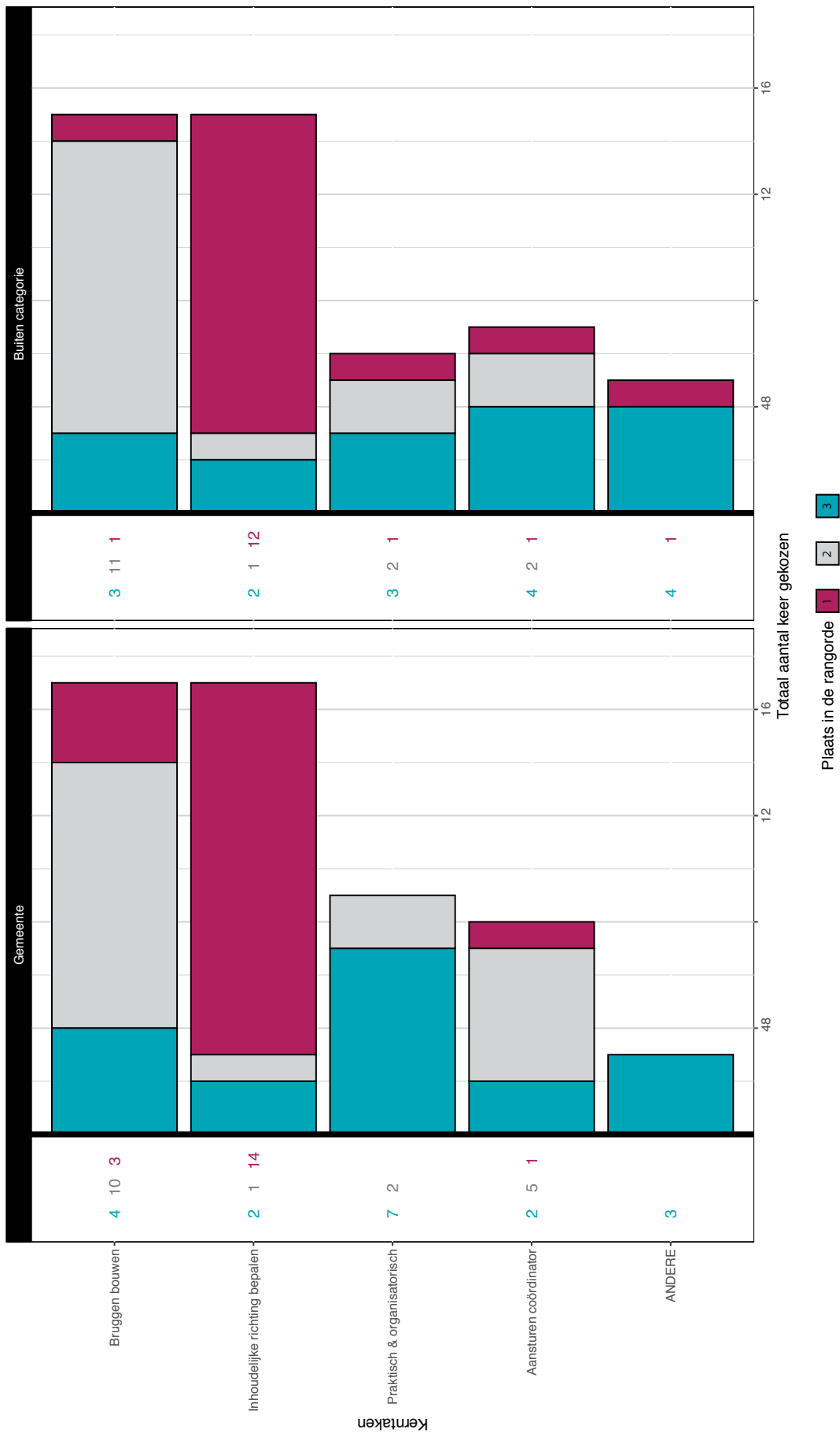

Kernopdracht van een stuurgroep (3a)
 'Duid uw top drie aan' | Per beleidsdomein (n = 73)

Kernopdracht van een stuurgroep (3b)

'Duid uw top drie aan' | Gemeentebestuur & groep 'buiten categorie' (n = 34)

Kwantitatieve analyse

Omdat deze vraag eigenlijk optioneel was en veel respondenten ze oversloegen, geven we eerst de aantallen per vergelijkingsgroep en per cluster.

TABEL 4	Vergelijkingsgroep of cluster	Hoeveel respondenten blijven er nog over?	Hoeveel respondenten vulden deze vraag in?	Totaal
Grafiek 2	Stuurgroepleden	113	66 (58%)	107
	Coördinatoren	26	22 (85%)	
	Leidinggevendenden	16	12 (75%)	
	Andere betrokkenen	29	7 (24%)	
Grafiek 3a	CJS	42	28 (67%)	73
	O&V	73	35 (48%)	
	WGG	17	10 (59%)	
Grafiek 3b	Gemeente	26	18 (69%)	34
	Buiten categorie	26	16 (62%)	

De kernopdrachten [bruggen bouwen](#) en [inhoudelijke richting bepalen](#) werden met ruime voorsprong het vaakst gekozen: door 101 en 99 van de 107 respondenten. Het verschil is dus verwaarloosbaar, terwijl de inhoudelijke richting bepalen opvallend vaker op 1 kwam: liefst 58 keer, wat neerkomt op méér dan de helft van alle 107 respondenten (54%).

Per vergelijkingsgroep lijkt het verschil tussen [bruggen bouwen](#) en [inhoudelijke richting bepalen](#) als prioriteit nummer 1 minder uitgesproken bij de [stuurgroepleden](#) en méér uitgesproken bij de [coördinatoren](#).

Tussen de grafieken 3a en 3b is er een interessant contrast: de clusters van de verschillende beleidsdomeinen (grafiek 3a) tonen een veel kleiner verschil tussen de kernopdrachten [bruggen bouwen](#) en [inhoudelijke richting bepalen](#) in de top 3 of op de eerste plaats. De clusters [gemeente](#) en [andere betrokkenen](#) tonen dan weer een overweldigende voorkeur voor de [inhoudelijke richting](#) als kernopdracht nummer 1.

In de [antwoordcategorie 'andere'](#) was het topantwoord [samenwerkingen stimuleren en ervaringen uitwisselen](#) tussen de scholen en partners (meest voorkomend), het netwerk versterken, ondersteunen en inspireren, het beleid opvolgen en overkoepelende opportuniteiten creëren en een klankbord zijn.

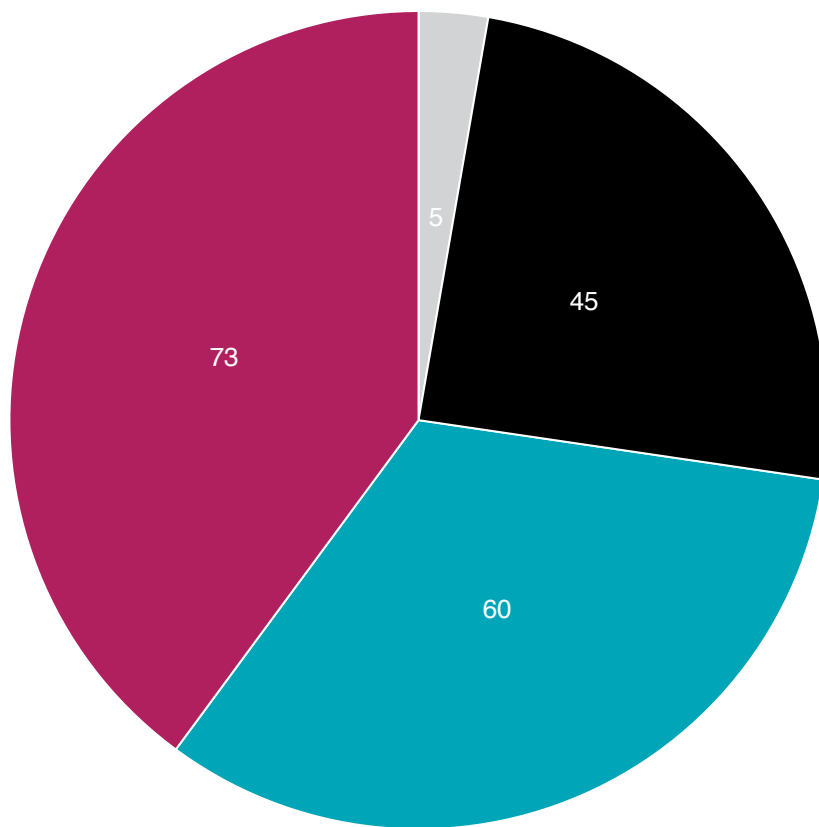
Thema 2: Werkgeverschap en personeelsbeleid

De arbeidsovereenkomst van de coördinatoren

Hoe kunnen we volgens u de arbeidsovereenkomsten van de coördinatoren van de Brede Scholen meer harmoniseren? Geef uw voorkeur aan.

- centrale werkgever: coördinatoren werken voor dezelfde werkgever met eenzelfde arbeidsovereenkomst
- lokale werkgever: coördinatoren werken voor een lokale werkgever, maar we passen de overeenkomsten tussen die werkgevers en de subsidiërende overheid (VGC) aan om de arbeidsovereenkomsten van de verschillende coördinatoren meer met elkaar te laten overeenstemmen
- ik heb geen voorkeur
- andere (specifieer)

Hoe kunnen we de arbeidsovereenkomsten harmoniseren? (1)
Globaal beeld (n = 183)

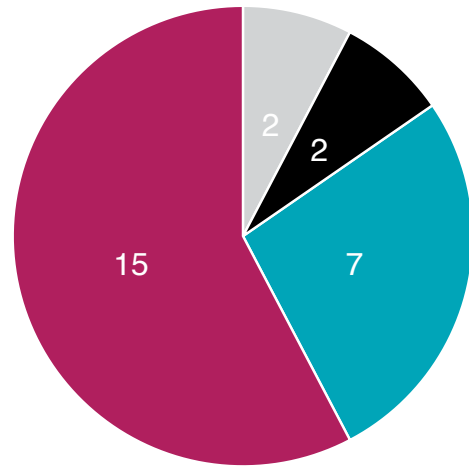
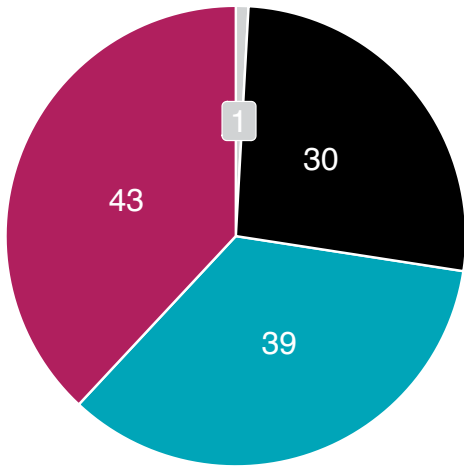

cel Stedelijk Beleid (VGC)

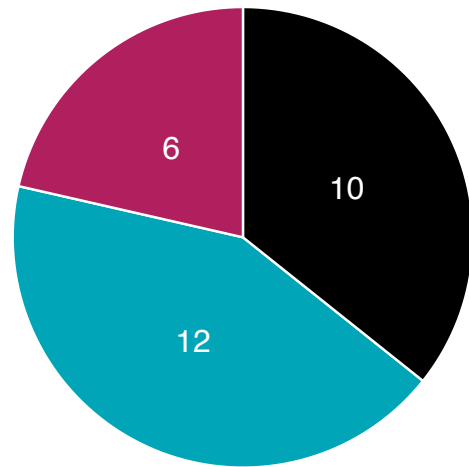
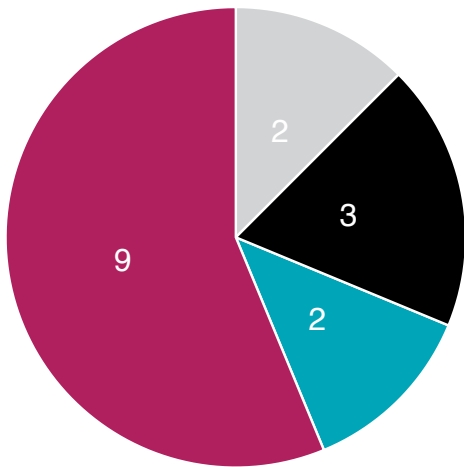
Hoe kunnen we de arbeidsovereenkomsten harmoniseren? (2)

Per vergelijkingsgroep (n = 183)

Stuurgroepleden Coördinatoren

Leidinggevenden Overige Betrokkenen

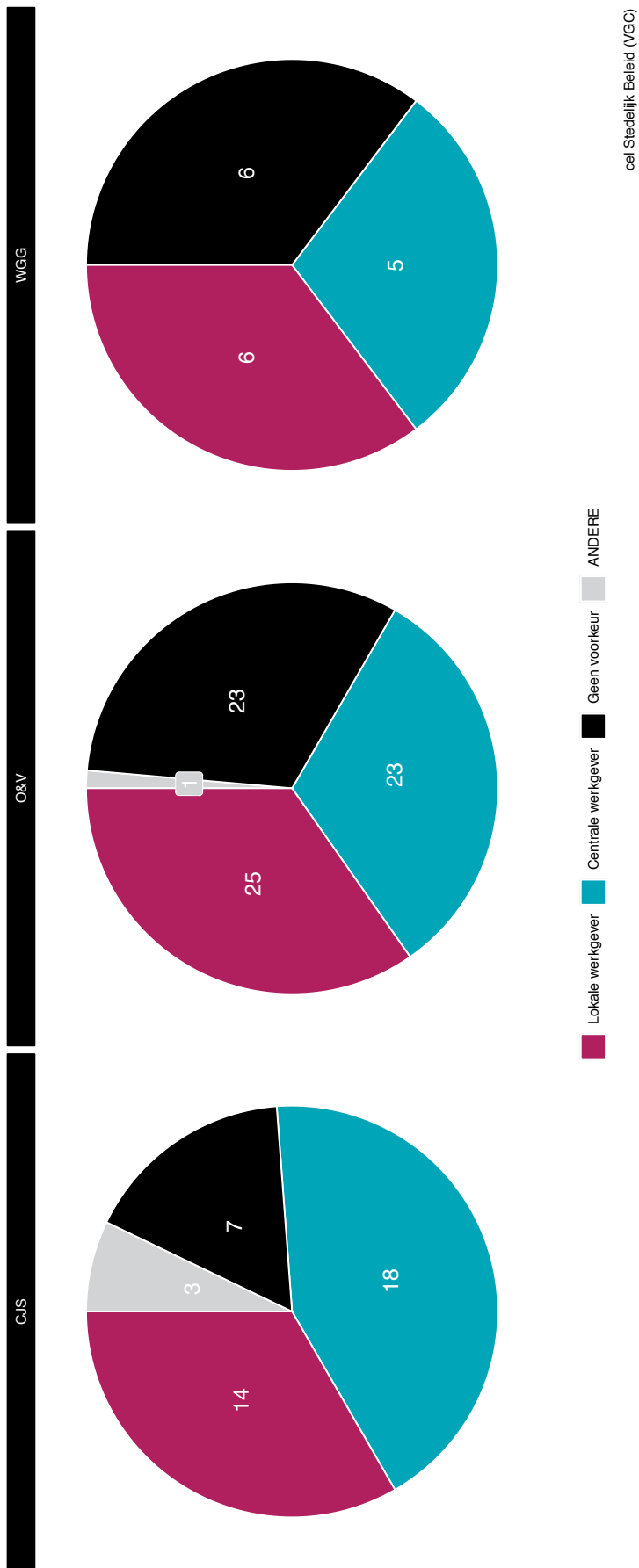

■ Lokale werkgever ■ Centrale werkgever ■ Geen voorkeur ■ ANDERE

cel Stedelijk Beleid (VGC)

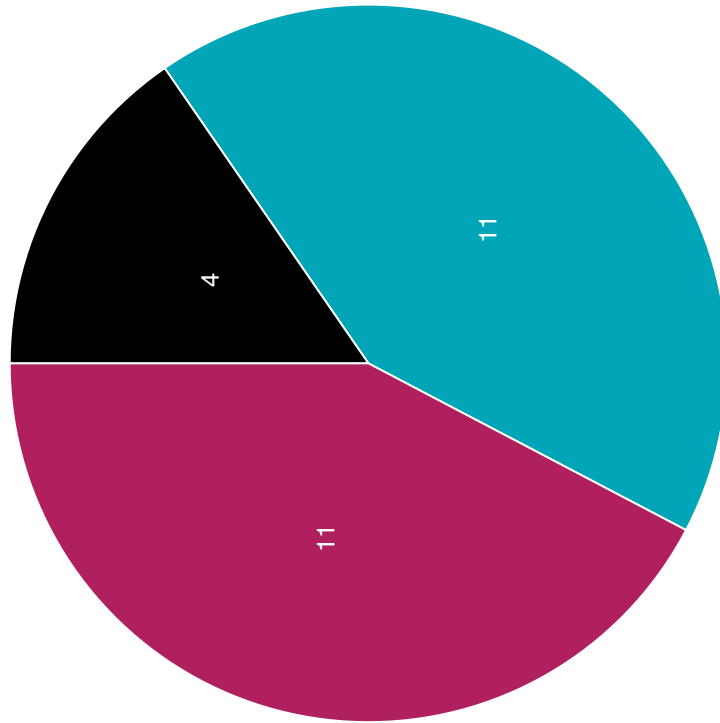
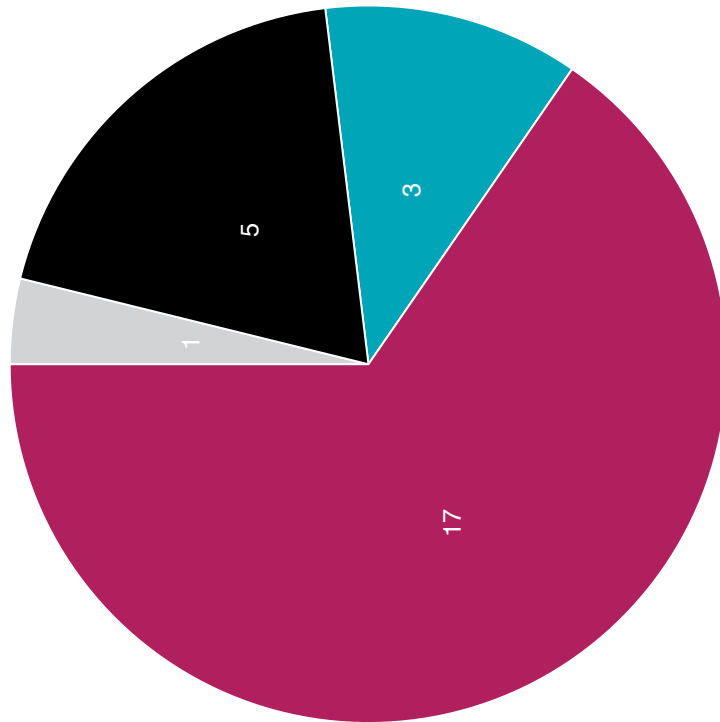
Hoe kunnen we de arbeidsovereenkomsten harmoniseren? (3a)

Per beleidsdomein (n = 131)

Hoe kunnen we de arbeidsovereenkomsten harmoniseren? (3b)
 Gemeentebestuur & groep 'buiten categorie' (n = 52)

Gemeente Buiten categorie

■ Lokale werkgever
 ■ Centrale werkgever
 ■ Geen voorkeur
 ■ ANDERE

cel Stedelijk Beleid (VGC)

Kwantitatieve analyse

In de globale resultaten liggen de keuze voor lokale werkgever (39,9%) en centrale werkgever (32,8%) dicht bij elkaar.³ Daarnaast heeft ongeveer een kwart (24,6%) van de respondenten geen voorkeur. Bij de stuurgroepen is het verschil tussen lokaal en centraal werkgeverschap nog iets kleiner (38,1% en 34,5%), met 26,5% respondenten zonder voorkeur. Hoewel de groepen klein zijn, en de verhoudingen dus snel kunnen verschuiven met enkele respondenten meer of minder, is er een **sterkere voorkeur voor lokaal werkgeverschap bij de coördinatoren en hun leidinggevendenden**. Bij de kleine groep **andere betrokkenen** lijkt er dan weer weinig voorkeur naar lokaal werkgeverschap te gaan.

De voorkeuren voor **O&V** en **WGG** zijn erg verdeeld: zij kiezen evenveel voor centraal werkgeverschap, lokaal werkgeverschap en geen voorkeur. Bij **CJS** lijkt er dan weer een lichte voorkeur voor centraal werkgeverschap te zijn. In de cluster **gemeente** is het overwicht van één optie tegenover de andere het grootst: daar kiezen 17 van 26 respondenten (65,4%) voor lokaal werkgeverschap.

Bij de antwoordcategorie 'andere' kwam dit idee aan bod: een combinatie van de twee, met dezelfde arbeidsovereenkomsten 'gedetacheerd' worden naar een lokaal niveau en van daaruit werken, zoals VGC-medewerkers in gemeenschapscentra.

Kwalitatieve analyse van de groepsenquête

TABEL 5	Centraal werkgeverschap	Lokaal werkgeverschap	Andere
Aantal stuurgroepen	16	7	4

De antwoorden van de stuurgroepen op deze vraag zijn verdeeld met toch een duidelijke **voorkeur voor centraal werkgeverschap**. Veel stuurgroepen verduidelijken hun keuze én de voorwaarden die zij belangrijk vinden.

Die voordelen van **centraal werkgeverschap** zijn: werkzekerheid, eenzelfde statuut bij eenzelfde werkgever, één soort contract met dezelfde functieomschrijving en vaardigheden, vertrekken van dezelfde filosofie of visie en meer slagkracht.

Belangrijke **voorwaarden** bij centraal werkgeverschap zijn: lokale uitvalsbasis, zorgen voor genoeg autonomie van de coördinator zodat die onafhankelijk kan werken en inspelen op de lokale situatie, los van politieke beïnvloeding of kleur, een ondersteunend secretariaat of administratie, anciënniteit die meetelt.

Sommige stuurgroepen verwijzen naar **voorbeelden**: de inloopteams van het Huis der Gezinnen (ze zijn ingebed in de wijken en de opdracht ligt vast en is voor iedereen duidelijk), de VGC of het gemeenschapscentrum (GC). Het GC wordt als tussenoptie gezien want daar is er centraal werkgeverschap van de VGC en lokale invulling van de taken die uitbesteed worden aan de lokale vzw via een convenant met de VGC. Werkgeverschap en opdrachtgeverschap kan daar opgesplitst worden.

Een minderheid van de stuurgroepen opteert voor **lokaal werkgeverschap** en noteert het belang van duidelijke afspraken met de lokale werkgever over loon en arbeidsovereenkomst en een duidelijk functieprofiel van de coördinator.

³ Eerst kozen 9 respondenten de optie 'andere'. In 4 van de 9 gevallen konden ze ondubbelzinnig ondergebracht worden in een van de andere drie antwoordmogelijkheden (in twee gevallen 'geen voorkeur', en in telkens één geval 'centrale werkgever' en 'lokale werkgever'). Wellicht kozen die respondenten de optie 'andere' om iets meer toelichting te kunnen geven. In 4 van de 5 gevallen waar de optie 'andere' behouden bleef, schoof de respondent een of andere vorm van een combinatie tussen de twee types werkgeverschap naar voren (bijvoorbeeld een centrale werkgever met lokale uitvalsbasis of een lokale werkgever met één centraal overeengekomen arbeidsovereenkomst).

De extra stap om alle individuele 'andere' antwoorden te analyseren en eventueel te corrigeren, zetten we bij deze vraag omdat sommige subgroepen de optie 'andere' niet het minst kozen, en we dit dus concreet moesten maken. Bij de andere vragen corrigeerden we de 'andere' antwoorden niet, hoewel er antwoorden zijn die grotendeels of helemaal overeenkomen met een van de antwoordopties om twee redenen. Enerzijds werd de optie 'andere' eerder nooit vaak genoeg gekozen om veranderingen in de data te verantwoorden, omdat dat de vertaling van respondent naar lezer van de conclusies vertroebelt. Anderzijds zouden correcties bij de vorige vragen te veel marge voor subjectiviteit opleveren, omdat antwoordopties (zowel de bestaande als die van respondenten) doorgaans minder afgelijnd zijn.

Bijna alle stuurgroepen die kiezen voor lokaal werkgeverschap, hebben een voorkeur voor de **gemeente als lokale werkgever** vanwege de voordelen van samenwerken met de gemeentelijke diensten waaronder ook de Franstalige diensten. Ook de voordelen van sterke lokale inbedding en gedragenheid en responsabilisering van het College worden genoemd.

Verschillende stuurgroepen geven aan dat ze dit een moeilijke vraag vinden en leggen de focus eerder op de voorwaarden die zij belangrijk achten bij de keuze rond werkgeverschap zoals een duidelijk afgebakend takenpakket, een gezamenlijke werkplek, betere coaching en de mogelijkheid om in duo's te werken en zo de kwaliteit van de werking te bevorderen en de vergaderlast van gedeelde partners te verminderen, de garantie op autonomie van de coördinator en gelijkwaardigheid van de partners, de garantie op flexibiliteit, de nood aan nabijheid en de bottom-upaanpak van Brede School.

Enkele stuurgroepen hebben het hier ook over de waardevolle ondersteuning en expertise van het **OCB**.

Verloop van en samenwerking tussen coördinatoren

Open vraag: Hoe kunnen we verloop bij coördinatoren voorkomen?

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Citatensynthese van individuele respondenten

Creëer een stabiele werkomgeving met **werkzekerheid** op lange termijn met een vast contract (meest voorkomend).

“Inhoudelijk geeft de job genoeg voldoening. Het is jobzekerheid op de lange termijn die ons de das omdoet.” (Een bredeschoolcoördinator)

Bouw een **duidelijk kader** uit met duidelijk vooropgestelde doelen in een concreet en realistisch takenpakket (meest voorkomend).

“Jammer genoeg zoek ik na één jaar nog altijd zelf wat de exacte doelen van mijn job zijn. Ik denk dat als we meer omkadering, hulp en perspectieven krijgen, mensen langer aan boord blijven.” (Een bredeschoolcoördinator)

Centrale tewerkstelling met een gelijk en officieel (duidelijk) statuut, met eerlijke verloning en genoeg werkingsbudget.

Zorg voor een duidelijk **personeelsbeleid**, met betere selectie- en exitgesprekken. Selecteer mensen die sociaal verbindend willen werken. Ontwikkel aanvangsbegeleiding met extra ondersteuning voor starters. Zorg voor genoeg positieve feedback en intervisie, inclusief evaluatie. Zorg voor doorgroeimogelijkheden, dan kunnen coördinatoren met meer ervaring beginnende coördinatoren opleiden of zich specialiseren: de beste mensen in de moeilijkste wijken. Plan exitgesprekken om een goed beeld te krijgen op waarom coördinatoren stoppen. Organiseer vanuit de VGC een evaluatiegesprek met de coördinator, samen met de lokale werkgever.

Zorg voor betere **ondersteuning** of maak de coördinatoren lid van een **team**: De coördinator vindt te weinig aansluiting bij partners of bij collega-coördinatoren. Omkader coördinatoren om het gevoel van isolement te voorkomen en help ze zo hun motivatie te behouden. Laat ze bijvoorbeeld de taak per twee uitvoeren of zorg voor extra lokale ondersteuning per partner, een medewerker die de tijd krijgt om taken uit te voeren. Zorg voor meer overleg en samenwerking van de coördinatoren, ook informeel, zoals een wekelijkse terugkomdag op een centrale locatie.

“Als coördinator kan het bij momenten een eenzame functie zijn. Je zit vaak niet in een evidente positie (in het team, uit het team, neutraal).” (Een bredeschoolcoördinator)

Geef ze meer **autonomie en vertrouwen**. Laat ze zelf hun takenpakket samenstellen en beheren. Gun ze meer vertrouwen en vrijheid. Elke lokale realiteit is anders, maatwerk is nodig.

“Ik hoor dat de coördinatoren erg afhankelijk zijn van directies en van politieke overheden waardoor het niet altijd duidelijk is wat ze wel en niet mogen en waardoor ze niet last minute kunnen inspelen op de situatie. Het zou interessanter en leuker zijn dat ze flexibeler en onafhankelijker kunnen reageren.” (Een stuurgroeplid)

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Citatensynthese van individuele respondenten

We noemen de meest voorkomende antwoorden het eerst.

Er is een **overkoepelende structuur** en coördinatie nodig met genoeg kansen voor overleg en samenwerking. Zo'n structuur kan de werking van Brede Scholen in heel Brussel (en het aanbod) in kaart brengen.

“Hoe we dat in de praktijk moeten realiseren, is enorm moeilijk uit te werken. Aan de ene kant willen we niet centraal werken, want onze functie vraagt om een lokale invulling. Maar aan de andere kant voelen we ons soms heel eenzaam en missen we contact met onze collega's. Ik zou voorstellen dat we één dag per week toch samen in één kantoor werken. Dan zien we elkaar terwijl we aan het werk zijn.” (Een bredeschoolcoördinator)

Inhoudelijke ondersteuning door het OCB behouden.

“Ik hoor nu al positieve echo's van de coördinatoren over de ondersteuning die ze krijgen van OCB. Ik denk dat regelmatig overleg en uitwisseling van knowhow daarin helpt.” (Een stuurgroeplid)

De rol van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC)

Open vraag: Hoe kan de VGC de coördinatoren nog beter ondersteunen en versterken in hun rol?

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Citatensynthese van individuele respondenten

De individuele antwoorden adviseren een andere aanpak van de VGC, met meer voeling met het werkveld. De respondenten vinden dat de VGC meer samenwerking moet bevorderen tussen de coördinatoren, een beter aanvangsbeleid moet organiseren en meer duidelijkheid en zekerheid moet bieden op lange termijn.

De VGC zou nog **meer voeling** moeten hebben met de werking van de Brede School. Meer aanwezigheid en betrokkenheid van de VGC op het terrein zou ervoor zorgen dat de VGC meer voeling heeft met de praktijk en zicht heeft op de concrete noden van de coördinatoren. Dat zou het mogelijk maken voor de VGC om vorming en opleiding op maat (en dus geënt op de realiteit van de coördinatoren) aan te bieden. Door de zwaktes en sterktes van elke Brede School in kaart te brengen, kan de VGC de werkingen versterken.

“Om meer concrete voeling te krijgen met de verschillende Brede Scholen, is het misschien een idee dat de VGC zich meer laat zien op initiatieven zoals ‘Kijk eens over het muurtje’, die coördinatoren uitnodigt om kennis te maken met een Brede School.” (Een bredeschoolcoördinator)

“Door ten minste één keer per jaar fysiek aanwezig te zijn op een algemeen evaluatiemoment samen met de stuurgroepleden.” (Een bredeschoolcoördinator)

Meer **samenwerking** tussen de coördinatoren en **ervaringsuitwisseling** bevorderen.

Coördinatoren verbinden met elkaar zodat ze voelen dat ze deel uitmaken van een netwerk waarop ze kunnen terugvallen. Nu werkt iedereen in zijn eigen netwerk aan gelijklopende thema's. Een partneroverleg, een ontmoetingsmoment voor vrijetijdspartners kan ook op grotere schaal aangepakt en uitgewerkt worden.

Meer **duidelijkheid en ondersteuning voor nieuwe coördinatoren** en vorming op maat.

Duidelijk communiceren over de werking bij nieuwe coördinatoren. Zorgen dat ervaren coördinatoren

nieuwe medewerkers ondersteunen. Peter- en meterschap behouden of duidelijke aanspreekpunten aanstellen die langer aan een Brede School gelinkt kunnen worden. Vorming organiseren volgens de noden en niet te veel vanuit de theorie. Een vast aanspreekpunt hebben, bijvoorbeeld altijd bij OCB terecht kunnen met vragen, expertise delen, een klankbord zijn. Een coach van de coördinatoren aanstellen. Regelmatig intervisiemomenten aanbieden of workshops zodat iedere coördinator inspiratie kan opdoen en vertalen naar zijn of haar context.

Duidelijke visie en (financiële) **zekerheid bieden op lange termijn**.

Zorg voor een eenduidige visie op Brede School, waarin de taken goed omschreven zijn. Zet coördinatoren in voor taken die verbonden zijn aan hun takenpakket. Verduidelijk het concept Brede School bij alle leerkrachten en directies.

Open vraag: Hoe kan de VGC de werking van de Brede Scholen nog beter evalueren?

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Citatensynthese van individuele respondenten

De individuele antwoorden, te beginnen met de populairste:

Door meer **overleg** te organiseren tussen de werkgever, de coördinator en de scholen over de werking van de Brede School. En ook door meer overleg in te plannen tussen de scholen en de coördinator. Door te zorgen voor regelmatige input en feedback van alle betrokkenen, kinderen, jongeren, ouders, scholen, vrijetijdsorganisaties, welzijnsorganisaties, lokale overheden. Door feedback te geven en te vragen aan de Brede School.

Doelstellingen verduidelijken, evaluatietools updaten en beter toepassen, meer vormingen aanbieden over evalueren. De termen en doelstellingen verduidelijken en meer richtlijnen en vormingen organiseren over evalueren. Huidige evaluatietools zoals de Kijkwijzer updaten. De huidige in te dienen dossiers (actieplannen en dergelijke) in het kader van de werking kunnen ook een basis zijn om de Brede School te evalueren.

Dichter bij de werkvloer komen staan, een grotere aanwezigheid van VGC bij de Brede School door ter plaatse te komen kijken naar wat de coördinatoren samen met de partners realiseren in de praktijk. Meer betrokkenheid tonen.

Uitwisselingen organiseren over actieplannen en rapporteringen. Samen het beleidsplan of de jaarlijkse rapportage opstellen. Samen kijken naar wat concreet op het werkveld gebeurt. Goede praktijkvoorbeelden opvragen in het eindrapport en die aftoetsen met doelen van de Brede School.

*“Misschien ook door concrete doelen op te stellen die elke Brede School moet behalen. Al is dat moeilijk omdat elke Brede School een andere focus legt. Als takenpakketten en werksituatie geharmoniseerd zijn én rekening gehouden wordt met de sociale situatie van de kinderen, dan kan er naar deelnamecijfers van kinderen aan activiteiten gekeken worden én naar de kwaliteit en rijkdom van het aanbod. Door een permante evaluatie van de werking bijvoorbeeld met deze vragen: Hebben meer kinderen meer toegang gekregen tot buitenschoolse activiteiten? Hebben we de meest kwetsbare kinderen bereikt?”
(Een stuurgroeplid)*

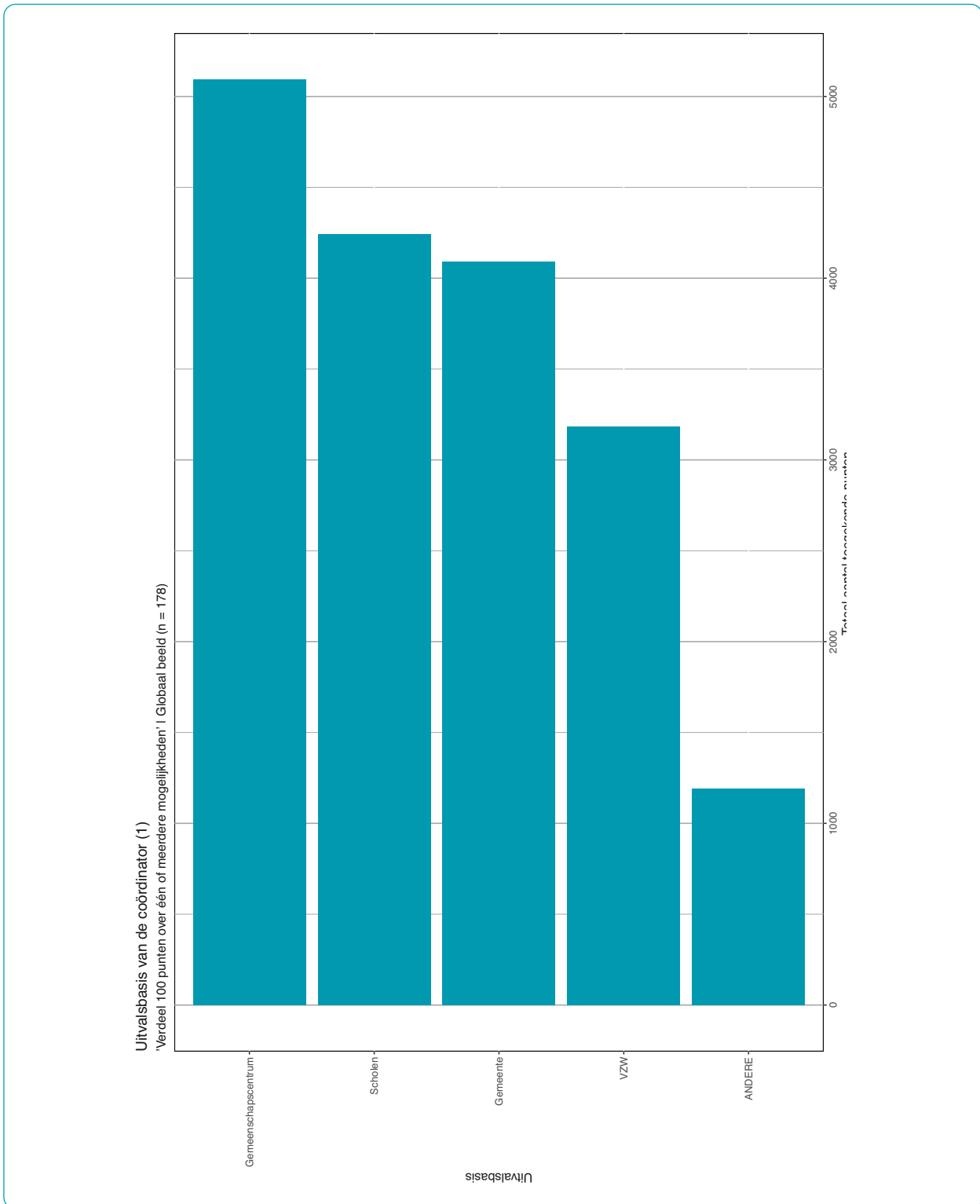
De uitvalsbasis van de coördinatoren

Wat is de beste lokale uitvalsbasis voor de coördinator om het netwerk en de werking van de Brede School te coördineren?

- gemeentebestuur
- vzw (niet verbonden aan één school of scholenkoepel, bijvoorbeeld een jeugd- of cultuurvereniging)
- gemeenschapscentrum
- afwisselend bij verschillende scholen in het netwerk
- andere (specificeer)

Kwantitatieve analyse

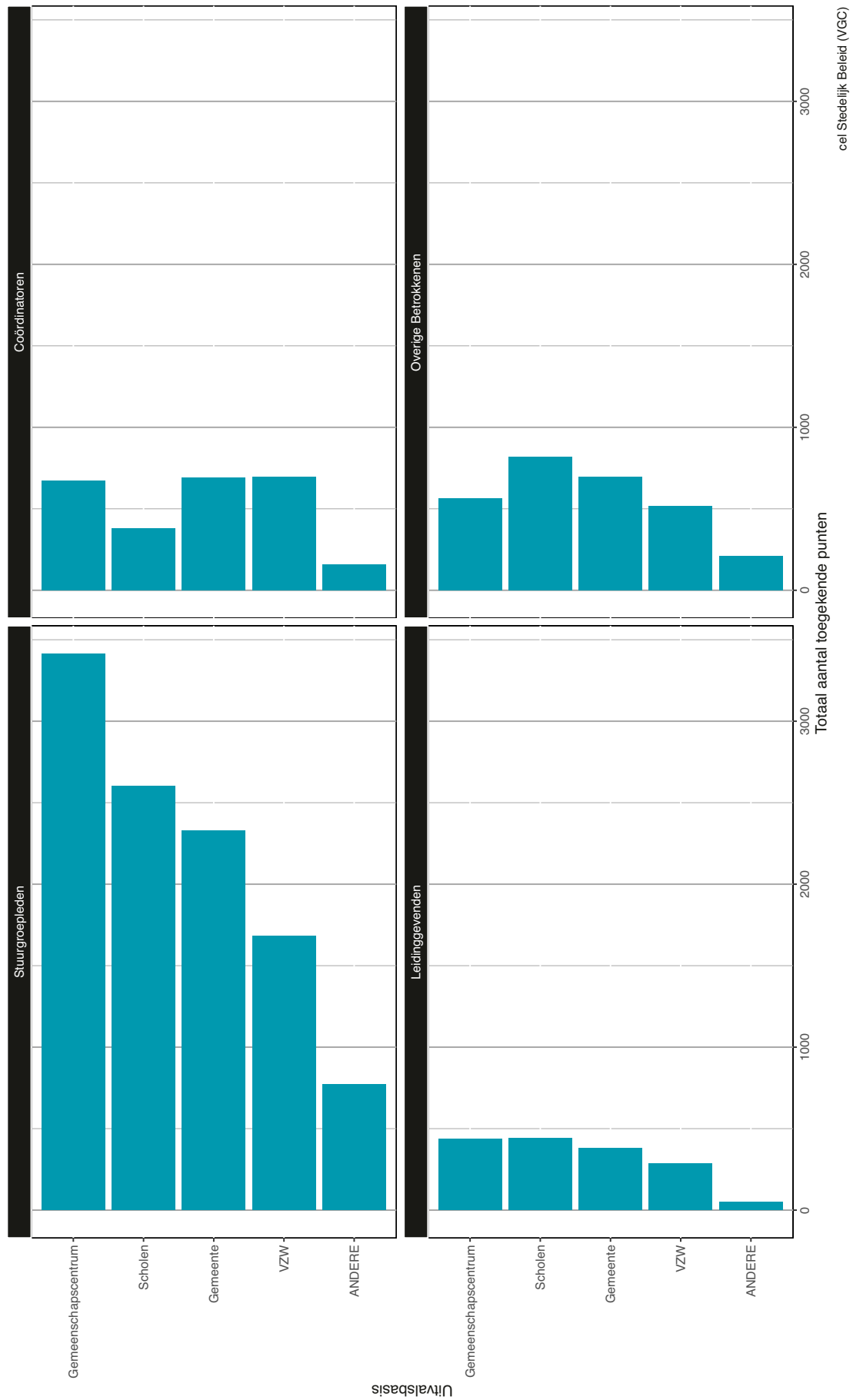
Dit is de eerste van twee vragen waar respondenten 100 punten moesten geven aan een of meer antwoordmogelijkheden.⁴

⁴ Een minderheid van 21 respondenten (minder dan 12%) zet de volle 100 punten in op één antwoordmogelijkheid. Nog minder respondenten (14, of minder dan 8%) verspreidt de score over alle vijf de antwoordmogelijkheden. De groepen die een gewicht toekennen aan twee, drie of vier antwoordmogelijkheden zijn allemaal veel groter: 46, 55 en 42 respondenten (of 25,8, 30,9 en 23,6%). Om dat te visualiseren, nemen we per antwoordoptie de som van de punten (tussen 0 en 100) die elk van de respondenten gaf. In tabel 4 geven we extra statistieken weer om de totale scores meer tastbaar te maken en om de verschillende antwoordopties ook op andere punten te vergelijken.

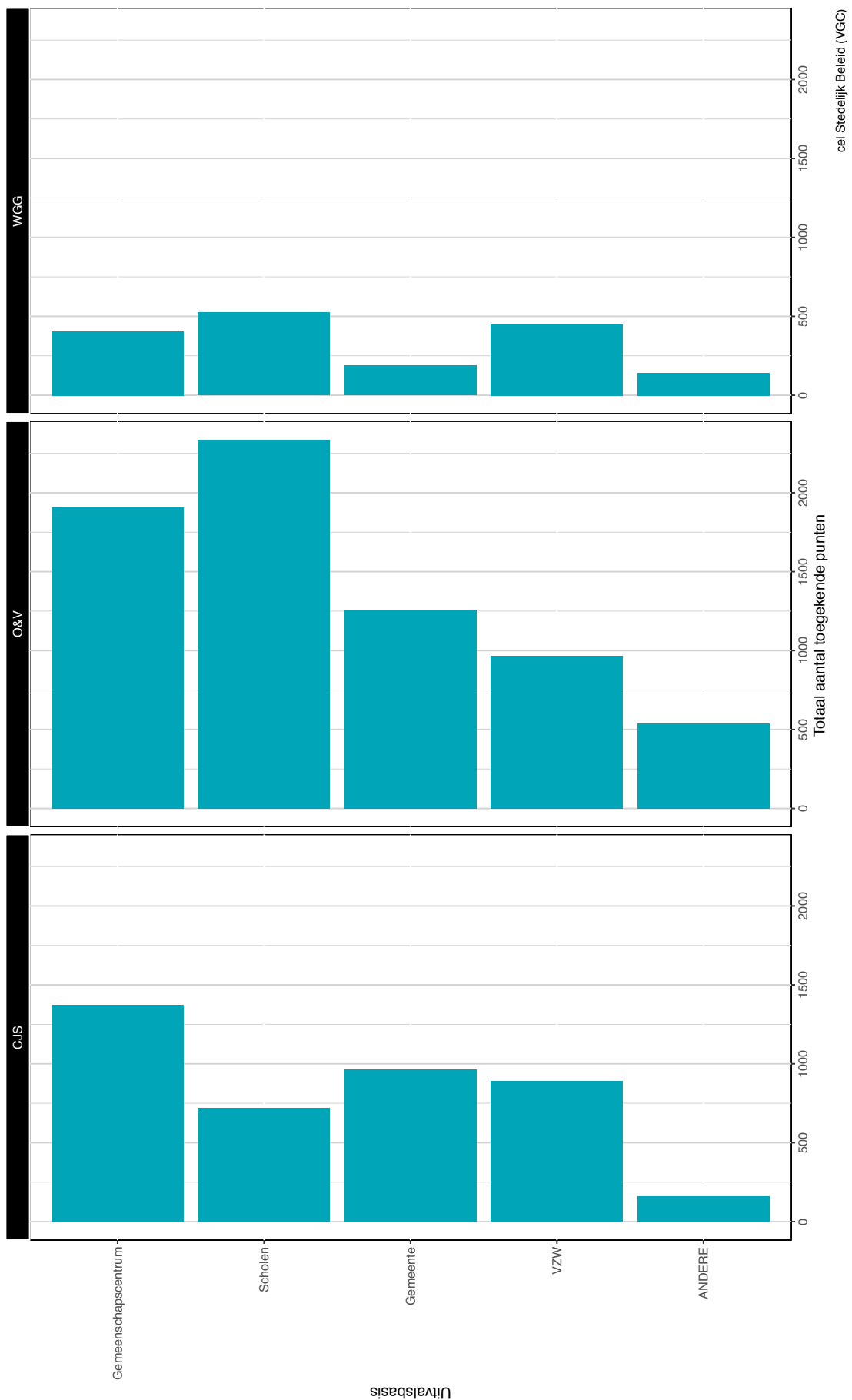
Uitvalsbasis van de coördinator (2)

Verdeel 100 punten over één of meerdere mogelijkheden | Per verglijingsgroep (n = 178)

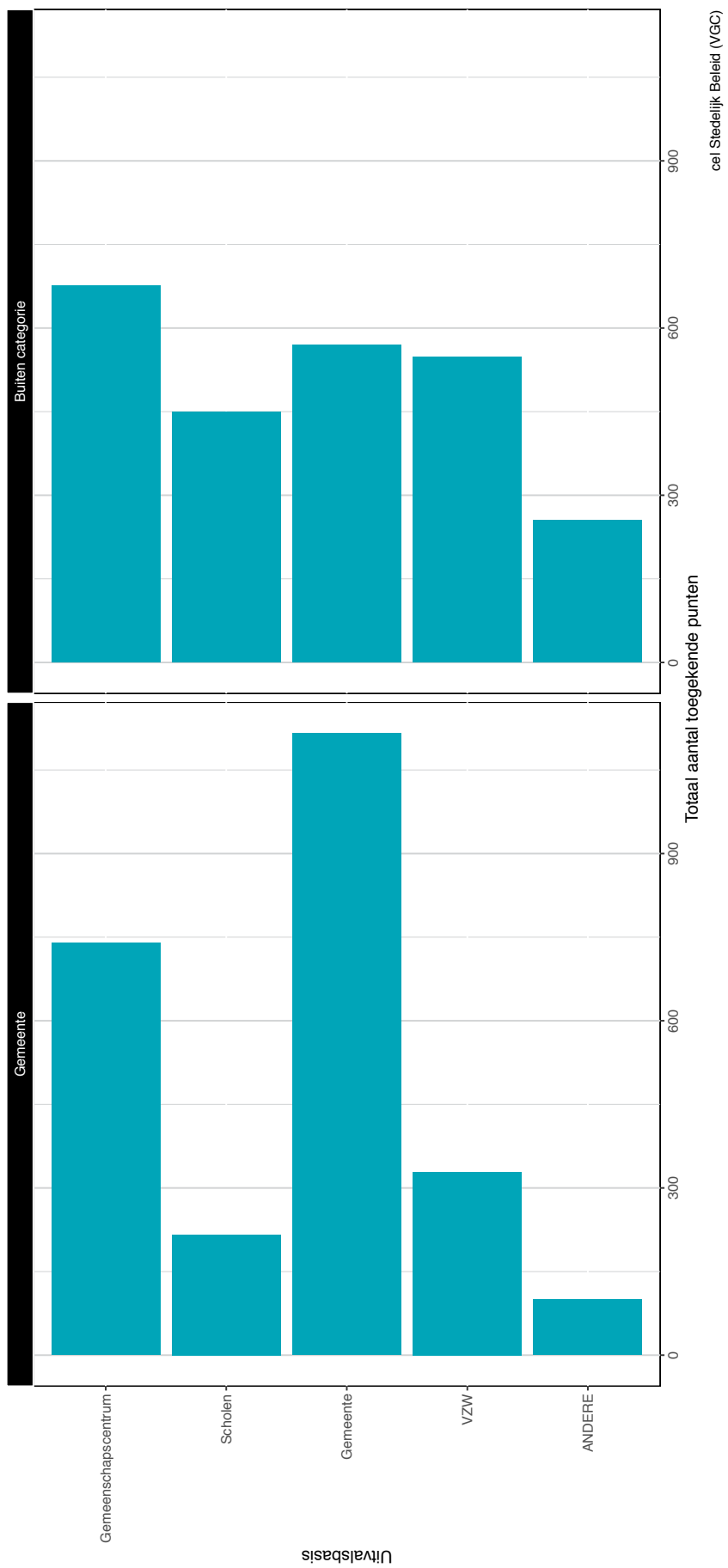
Uitvalsbasis van de coördinator (3a)

'Verdeel 100 punten over één of meerdere mogelijkheden' | Per beleidsdomein (n = 128)

Uitvalsbasis van de coördinator (3b)

'Verdeel 100 punten over één of meerdere mogelijkheden' | Gemeentebestuur & groep 'buiten categorie' (n = 50)

TABEL 6	GC	Scholen	Gemeente	Vzw	Andere
Aantal scores >0	139	120	117	108	32
Laagste score	0	0	0	0	0
Percentiel 25 van scores	10	0	0	0	0
Mediaanscore (percentiel 50)	25	19	10	10	0
Gemiddelde score (0 inclusief)	28,6	23,8	23,0	17,9	6,7
Gemiddelde score (0 exclusief)	36,6	35,4	35,0	29,5	37,2
Percentiel 75 van scores	40	40	40	30	0
Hoogste score	100	100	100	100	100
Som van alle scores	5093	4242	4091	3183	1191

Kwantitatieve analyse

In het globale beeld krijgen de **gemeenschapscentra** de meeste punten.⁵ Toch blijkt uit de resultaten per cluster wel een **voorkeur voor de eigen uitvalsbasis**: CJS verkiest de gemeenschapscentra, O&V verkiest de scholen en het gemeentebestuur verkiest de gemeente. Dat de gemeenschapscentra, ondanks de sterke vertegenwoordiging van O&V toch bovenaan eindigen, heeft te maken met de belangrijke steun voor de gemeenschapscentra buiten de CJS-cluster. Op het niveau van de vergelijkingsgroepen valt bij coördinatoren de relatief hoge score voor een vzw op, naast de relatief lage score voor scholen. De scores voor een vzw, voor gemeenschapscentra en voor de gemeente liggen heel dicht bij elkaar en tonen niet echt een duidelijke voorkeur. Hetzelfde geldt voor de leidinggevendenden, al zijn veel subgroepen te klein om er al te sterke conclusies aan te verbinden (bijvoorbeeld: 26 coördinatoren en 16 leidinggevendenden).

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Citatensynthese van individuele respondenten

Als respondenten gevraagd wordt om hun gewichten aan de antwoordmogelijkheden te motiveren, dan zien we deze redeneringen:

Gemeenschapscentra: De **gemeenschapscentra** (GC) zijn een neutrale en centrale werkplek in elke gemeente, die goed gekend is bij het Nederlandstalige publiek. De missie en visie van een gemeenschapscentrum en het netwerk sluiten het dichtst aan bij die van een Brede School. Ook het GC kan ondersteuning bieden met infrastructuur, logistiek en administratie en de coördinator kan deel uitmaken van een team dat deels voor hetzelfde doelpubliek werkt. Een gemeenschapscentrum kan flexibel inspelen op lokale noden. Vanuit het GC kan de coördinator over de verschillende beleidsdomeinen heen werken en is er nauw overleg met de gemeente.

Scholen: Brede School moet in de eerste plaats vlot en regelmatig contact kunnen maken met ouders en kinderen. De school is daarvoor de enige goede plaats. Andere respondenten maken een kanttekening bij **school** als lokale uitvalsbasis.

⁵ Tabel 6 toont dat dat te maken heeft met een hoger aantal respondenten die een stuk van hun te verdelen punten aan de gemeenschapscentra geven: 139 tegenover bijvoorbeeld 120 bij scholen en 117 bij de gemeenten. De gemiddelde punten (exclusief 0-scores) liggen dan weer dicht bij elkaar, en zijn voor elk van de antwoordopties het resultaat van een sterke variatie in scores over het hele bereik (0 tot 100 punten). Een duidelijk verschil in de gemiddelde scores (hoger dan 0) zou een indicatie kunnen zijn van systematische verschillen in hoe respondenten het totale puntensaldo verdelen over de opties. Een hoger gemiddelde zou bijvoorbeeld kunnen wijzen op een grotere subgroep respondenten die strategisch hun puntensaldo niet te veel uitdunnen over een groter aantal opties, maar in de plaats daarvan het leeuwendeel inzetten om één optie zo goed mogelijk te promoten. Een heel gelijkaardig gemiddelde zoals hier doet vermoeden dat bij elk van de opties de verschillende antwoordpatronen min of meer gelijk zijn.

“Inbedding in een school houdt iets meer het risico in dat de coördinator te veel ingeschakeld wordt in de eigen werking. Afwisselend bij verschillende scholen zou geen continuïteit geven. Daarom is het niet praktisch om de school als lokale uitvalsbasis te kiezen.” (Een stuurgroep lid)

Gemeente: De [gemeente](#) als uitvalsbasis laat toe om een goed overzicht te houden en de aandacht te verdelen over de verschillende lokale partners en scholen. De gemeente staat ook dicht bij de kassa. Daarnaast kun je via de gemeente gemakkelijker een aanvraag indienen voor het gebruik van gemeentelijke infrastructuur. Het is een organisatie met een heel breed netwerk en een stabiele structuur. Gedragenheid in het college is een voordeel voor de werking van de Brede School.

“Ook om het schepencollege mee te hebben bij de visie en missie van Brede School.” (Een bredeschoolcoördinator)

Sommige respondenten plaatsen een kanttekening bij de gemeente als uitvalsbasis.

“De lokale uitvalsbasis in een gemeentebestuur heeft als risico dat het lokale beleid een impact heeft op de werking van Brede School: om de zes jaar verandert het schepencollege. De administratieve taken in een gemeentebestuur hebben ook een impact op de tijdsbesteding van de coördinator.” (Een bredeschoolcoördinator)

Vzw: Een [vzw](#) kan als neutrale partner ideaal zijn om een netwerk aan te sturen. Tegelijk hou je voeling met wat er leeft in het netwerk. Het laat toe om dieper te werken op thema's zoals armoede. De continuïteit in het Nederlandstalige aanbod wordt gegarandeerd en je kunt de meest kwetsbaren bereiken. Het maakt het ook gemakkelijker om onafhankelijk van de school te functioneren.

Andere ideeën: Geen vaste maar een [afwisselende uitvalsbasis](#) (meest voorkomend bij de antwoordcategorie 'andere') bij alle partners. Een coördinator moet zich afwisselend bewegen over alle verschillende scholen en partners. Als het gaat over puur de lokale uitvalsbasis en niet het werkgeverschap, zou een coördinator niet alleen afwisselend in verschillende scholen moeten zijn, maar ook afwisselend bij de andere partners van het netwerk.

Sommige respondenten vinden een reizend bureau in de scholen dan weer geen goed idee:

“Afwisselend bij verschillende scholen is niet efficiënt voor een bredeschoolwerking. De taak en focus van de coördinator wordt daardoor te veel versnipperd. Op zo'n manier werken is niet dankbaar, waardoor mensen ook sneller afhaken.” (Een stuurgroep lid)

OCB: “De werking en de organisatie van OCB heeft al genoeg bewezen dat het een efficiënte en goed georganiseerde organisatie is.”

In de [bibliotheek](#) omdat daar ook direct en structureel contact is met kinderen en ouders.

Enkele respondenten vinden dat je het best lokaal kunt bekijken welke organisatie de meeste voordelen heeft als uitvalsbasis voor de coördinator.

“Deze vraag is niet te veralgemenen: elke Brede School werkt in een compleet andere context. Omdat de hoofdopdracht van een Brede School is om buurtgericht en lokaal te werken, moet je ook deze vraag lokaal bekijken: welke spelers zijn er en wie is dan het best geplaatst om de coördinator onder zijn of haar hoede te nemen?” (Een stuurgroep lid)

Kwalitatieve analyse van de groepsenquête

Tabel 7: Voorkeurverdeling lokale uitvalsbasis van de coördinator

Aantal stuurgroepen	Afwisselend in de scholen	Gemeenschapscentrum	Gemeente	Vzw	Andere
Voorkeur	8	7	4	2	13
Geen voorkeur	3	0	3	0	De antwoorden in deze categorie worden verduidelijkt in de toelichting

Elf stuurgroepen geven hun mening over een uitvalsbasis waar de coördinator **afwisselend** werkt vanuit scholen (8 voor en 3 tegen). Acht stuurgroepen hebben een voorkeur voor afwisselend aanwezig zijn in de scholen en noteren dat het vooral belangrijk is om op vaste momenten in de scholen te zijn, vooral als je een vertrouwensrelatie wilt opbouwen met gezinnen in kansarmoede. Maar dat is verenigbaar met een vaste uitvalsbasis elders zoals het gemeenschapscentrum. Drie stuurgroepen zeggen dat ze geen voorstander zijn van een reizend bureau bij de verschillende scholen omdat ze vinden dat één vaste lokale werkplek beter is voor de coördinator (belang van deel uitmaken van een team, ondersteuning vanuit de lokale werkplek).

Andere stuurgroepen opteren voor een reizend bureau in de scholen met een centrale werkplek waar alle coördinatoren regelmatig kunnen samenkomen, ook in schoolvakanties.

Zeven stuurgroepen zien het **gemeenschapscentrum** als een interessante uitvalsbasis voor coördinatoren (7 voor en 0 tegen). Voordelen: de buurtgerichte werking van een GC, de bestaande samenwerking met de school, het cultuuraanbod en sterke samenwerking met de gemeente, de gelijkaardige opdracht van een GC en een Brede School in het verbinden in de buurt, gelijkaardige lokale aansturing van de coördinatoren (door inbedding in de VGC), een duurzame en duidelijke werking kunnen uitbouwen.

Enkele belangrijke voorwaarden bij die lokale inbedding zijn: de opdracht en het takenpakket van de coördinator bewaken, en de aanwezigheid van een sterk uitgebouwd Nederlandstalig netwerk in het GC. Het GC moet gericht zijn op kinderen en jongeren, laagdrempelige en toegankelijke locaties voor kinderen, ouders en leerkrachten.

Zeven stuurgroepen geven een mening over het gemeentebestuur als lokale uitvalsbasis en die meningen zijn verdeeld (4 voor en 3 tegen). Vier stuurgroepen kiezen het gemeentebestuur als beste lokale uitvalsbasis omdat ze vinden dat het gemeentebestuur een goede plek is om een netwerk te ontwikkelen en om partners te ontmoeten. Als er geen sterk uitgebouwd Nederlandstalig netwerk is, kan nauwe samenwerking met Franstalige partners via de gemeente zorgen voor meer tweetalige initiatieven.

Drie stuurgroepen raden een gemeentebestuur af als lokale uitvalsbasis voor een coördinator vanwege de logge structuur waardoor de coördinator te weinig vrijheid en flexibiliteit krijgt om in te spelen op nieuwe noden.

Een vzw die niet gerelateerd is aan een school of scholenkoepel, komt nauwelijks aan bod in de verslagen (2 voor en 0 tegen). Eén stuurgroep die dat wel ziet zitten, noteert als voorwaarde dat de vzw centraal ligt en toegankelijk is in de wijk.

Andere opties: Verschillende stuurgroepen zeggen dat een vaste lokale uitvalsbasis niet uitsluit dat een coördinator regelmatig langsgaat bij de scholen. Regelmatige aanwezigheid in de scholen is belangrijk om aanspreekbaar te zijn en voeling te hebben met de noden van de doelgroep en het schoolteam. Maar een vaste werkplek geeft de coördinator een thuis, een vast team en praktische ondersteuning

Thema 3: Netwerkontwikkeling Brede School

Het engagement van de partners

Open vraag: Als het aantal partners in het netwerk toeneemt, hoe kunnen die partners volgens u hun engagement in het netwerk Brede School dan het best opnemen? Mogelijke voorbeelden: engagementsverklaring van de partners, minimale aanwezigheid van de coördinator bij de partners, ...

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Citatensynthese van individuele respondenten

In de individuele antwoorden zijn dit de belangrijkste ideeën om de betrokkenheid van partners te vergroten: meer **duidelijkheid** brengen over visie, opdracht en taken van Brede School al dan niet met een engagementsverklaring, **aanwezigheid** van de coördinator bij de partners, betere **bekendmaking** van de werking, de werking samen **evalueren** en een **contactpersoon** in elke school en bij elke partner.

De **visie** van de Brede School en haar verwachtingen tegenover elke partij toe **verduidelijken** om zo tot een afsprakenkader te komen met een duidelijke rolverdeling. Dat kan in de vorm van een **engagementsverklaring** of bredeschoolcharter.⁶

De coördinator is **meer aanwezig bij de partners**: Door meer uitwisselingen, ontmoetingsmomenten, doelgerichte samenwerkingen vergroot de kennis van elkaars werking en het engagement van de partners om samen te werken. Daarnaast is de aanwezigheid van de coördinator bij de partners belangrijk om de **wederzijdse betrokkenheid** warm te houden. Door partners actief te blijven betrekken bij de werking, wordt hun engagement groter, al dan niet vooral in het begin van de samenwerking. De coördinator moet erop toezien dat de samenwerking voor de partners interessant blijft en voor iedereen een win-winsituatie oplevert. Hij helpt de partners om het bredere plaatje te omarmen: de meerwaarde van het netwerk is ook een meerwaarde voor iedere partner afzonderlijk.

De werking meer **bekend maken**. Brede School mee zichtbaar maken in de werking door te communiceren op de eigen website dat je deel uitmaakt van het netwerk. Maar ook de zichtbaarheid van de verschillende partners vergroten door bijvoorbeeld met de stuurgroep afwisselend te vergaderen bij een van de partners of een wandeling te maken langs de verschillende partners.

Samen evalueren en waken over de goede werking van Brede School.

Eén contactpersoon aanduiden op de school of bij de partner: één persoon die projecten en de wisselwerkingen opvolgt.

⁶ Aanvullende uitleg van individuele respondenten over een engagementsverklaring: In een engagementsverklaring staan ieders rechten en plichten als voorwaarde om te kunnen toetreden tot het netwerk. Net als bij een functieomschrijving kun je de verwachtingen voor elke partij duidelijk op papier zetten. Je kunt dan samen bekijken wat je van de coördinator en van partners verwacht om de eigen rol waar te maken. Dat zorgt voor een duidelijke rolverdeling waardoor je dubbel werk vermijdt. Je zou dat document elk jaar kunnen laten ondertekenen door alle partners. Belangrijk is dat je het engagement niet oplegt maar dat het van onderuit komt en zo draagvlak creëert in je organisatie. Als het engagement meetbare doelstellingen meekrijgt, kan het document achteraf ook dienen om de samenwerking te evalueren.

Het kan interessant zijn om **verschillende soorten** engagementen uit te werken. Bijvoorbeeld van groot naar klein omdat sommige partners vast samenwerken en andere partners eerder tijdelijk of rond concrete thema's. Zo kunnen alle partners in het begin of op het einde van het jaar al meegeven welk engagement ze zien zitten. Een voorbeeld van een engagement: de infrastructuur van de organisatie voor activiteiten (stuurgroep, activiteiten voor ouders, kinderen, teams) van Brede School gratis aanbieden of minimaal vereiste aanwezigheid op vergaderingen want als niet alle partners er zijn, is het moeilijk om beslissingen te nemen of door te voeren. De mate van engagement wordt dan wel afhankelijk van wat haalbaar is in de organisatie. Dat zal dan ook gevolgen hebben voor de return.

Kwalitatieve analyse van de groepsenquête

Tabel 8: Hoe kunnen partners hun engagement het best opnemen in een groeiend netwerk?

Aantal stuurgroepen	Afwisselend in de scholen	Gemeenschapscentrum	Gemeente	Vzw	Andere
Voorkeur	9	8	8	6	Regelmatige aanwezigheid van coördinator bij de partners, duidelijke overlegstructuren
Geen voorkeur	6	0	0	3	

Op deze vraag gaven de stuurgroepen deze antwoorden in volgorde van belangrijk: het belang van een [engagementsverklaring](#) – al dan niet formeel –, [werken in een wijk of gemeente](#), de [verwachtingen](#) voor vaste en losse partners, een [contactpersoon](#) op school en regelmatige [aanwezigheid](#) van de coördinator bij de partners.

Engagementsverklaring: over de engagementsverklaring als manier om het engagement in een groeiend netwerk te bevorderen, is er [geen eenduidig](#) antwoord.

De meeste stuurgroepen die een engagementsverklaring bespreken (9/15), benadrukken dat het belangrijk is dat je wederzijdse verwachtingen en engagementen verduidelijkt en formaliseert en dat je dat elk jaar moet herbekijken en bespreken. Een engagementsverklaring is vooral belangrijk voor de vaste partners (stuurgroep).

Volgens de stuurgroepen moet dit in de engagementsverklaring: minimale aanwezigheid op overlegmomenten, een back-up, akkoord met de visie en die mee uitdragen in de eigen werking, deelname aan activiteiten, verduidelijking van taken en rollen.

Zes stuurgroepen geloven niet in een engagementsverklaring en vinden dat het niet werkt of zelfs averechts werkt als je zo het engagement afdwingt in plaats van het van onderuit te laten groeien. Een andere reden om niet met een engagementsverklaring te werken, is dat je zo scholen met weinig extra mogelijkheden voor zo'n engagement, maar voor wie samenwerking in de Brede School juist heel waardevol zou kunnen zijn, mogelijk afschrikt en je zo een soort mattheuseffect in de hand werkt.

Sommige stuurgroepen bekijken de mogelijkheid om van een engagementsverklaring af te stappen en eerder voor een [principeengagement](#) te opteren: dan doen alle partners mee volgens hun eigen mogelijkheden en maak je duidelijke afspreken over taken en verantwoordelijkheden of werk je met een groeipad. Belangrijker is begrip van wat een structureel engagement inhoudt en teweegbrengt voor de partners én het hele netwerk.

Verdeling van Brede Scholen op basis van [wijken of gemeenten](#) (9/27): Een meerderheid van de stuurgroepen die hierover een mening uiten (6/9), vindt dat de werking buurtgericht moet zijn om beter te kunnen inspelen op noden en kansen in de buurt. Wijkgericht werken houdt in dat je soms ook over de gemeentegrenzen heen werkt (wat niet evident is voor de gemeentelijke partners).

Een kleine minderheid van de stuurgroepen (3/9) vindt dat er gewerkt moet worden binnen de gemeentegrenzen, waardoor geen enkele school in de gemeente geweigerd kan worden. Bovendien werken verschillende partners in het netwerk binnen de gemeentegrenzen (bibliotheek, cultuurdienst) waardoor het voor hen gemakkelijker is om een duurzaam engagement aan te gaan. Het is op deze manier ook gemakkelijker om gemeentebudget te gebruiken voor de Brede School.

Andere suggesties over de verdeling van de Brede Scholen: Laat verschillende coördinatoren werken in een regio en maak ze elk verantwoordelijk voor hun subregio zodat ze samenwerken voor overkoepelende acties. Of maak clusters of grote Brede Scholen (bijvoorbeeld in grotere gemeenten) waar dan genoeg voltijdse equivalenten aan de slag gaan.

Vaste versus losse partners (8/27): De meeste stuurgroepen die dit een manier vinden om het engagement

van partners te bevorderen in een groeiend netwerk, zijn het erover eens dat er van vaste partners, vaak leden van de stuurgroep, verwacht wordt dat ze naar de overlegmomenten (stuurgroep, algemene vergadering) komen en ook zorgen voor een back-up in hun organisatie als ze er zelf niet kunnen zijn.

Stuurgroepen vinden dat het partnerschap het best duurzaam is. Sommige stuurgroepen leggen de nadruk op diversiteit in het netwerk (sector en doelgroep) en het belang van doelgericht uitbreiden om die diversiteit te krijgen en vast te houden. Andere stuurgroepen vinden dat het aantal vaste partners werkbaar moet blijven. Anders wordt de stuurgroep te groot.

Losse partners worden eerder gezien als partners die projectmatig meedoen en die naar netwerkmomenten en belangrijke overlegmomenten komen zoals de startvergadering (toelichting actieplan) en het slotmoment waarop je het werkjaar evalueert en de planning voor volgend jaar opmaakt.

Contactpersoon in de school (8/27). Acht stuurgroepen vinden dat het voor de coördinator belangrijk is om in de scholen minstens één vast aanspreekpunt te hebben. Sommige stuurgroepen geven voorbeelden van aanspreekpunten die gemakkelijker contactpersonen zijn omdat hun werk nauwer aansluit bij dat van de Brede School of omdat ze meer ruimte hebben om dat op te nemen in hun takenpakket of omdat nauw samenwerken een grote wederzijdse meerwaarde heeft (bijvoorbeeld voor de zorgcoördinator of de schoolpoortwerker). Die persoon zou dan op overlegmomenten zijn, de Brede School representeren in de school en zorgen voor ondersteuning in uitvoerende taken. Sommigen voegen daaraan toe dat dat aanspreekpunt inspanningen levert om kinderen, ouders en het lerarenteam te betrekken bij de Brede School.

Er zijn **verschillende meningen** over extra uren voor die contactpersonen. Sommige stuurgroepen vinden dat het zou helpen als de school bijvoorbeeld per week twee extra zorguren krijgt om die rol goed op te nemen. Andere vinden dat dat mee opgenomen moet worden in het takenpakket van de contactpersoon en dat het het engagement en de verantwoordelijkheid is van de school om dat te doen.

Andere manieren om de betrokkenheid van partners te bevorderen: regelmatige aanwezigheid van de coördinator bij de verschillende partners, duidelijke en doelgerichte overlegstructuren, doelgerichte netwerkontwikkeling en telkens kijken naar de wederzijdse meerwaarde van elk partnerschap, werken met wijkgerichte of lokale partners die betrokken zijn bij de buurt, voor gedragenheid zorgen in de missie, visie en aanpak, een convenant afsluiten met vaste partners.

“Het engagement van partners hangt af van verschillende factoren die constant in beweging zijn.” (Een stuurgroep)

Factoren met impact op de uitbreidingsmogelijkheden van het aantal scholen

Welke factoren hebben een impact op de uitbreidingsmogelijkheden van het aantal scholen in een netwerk?

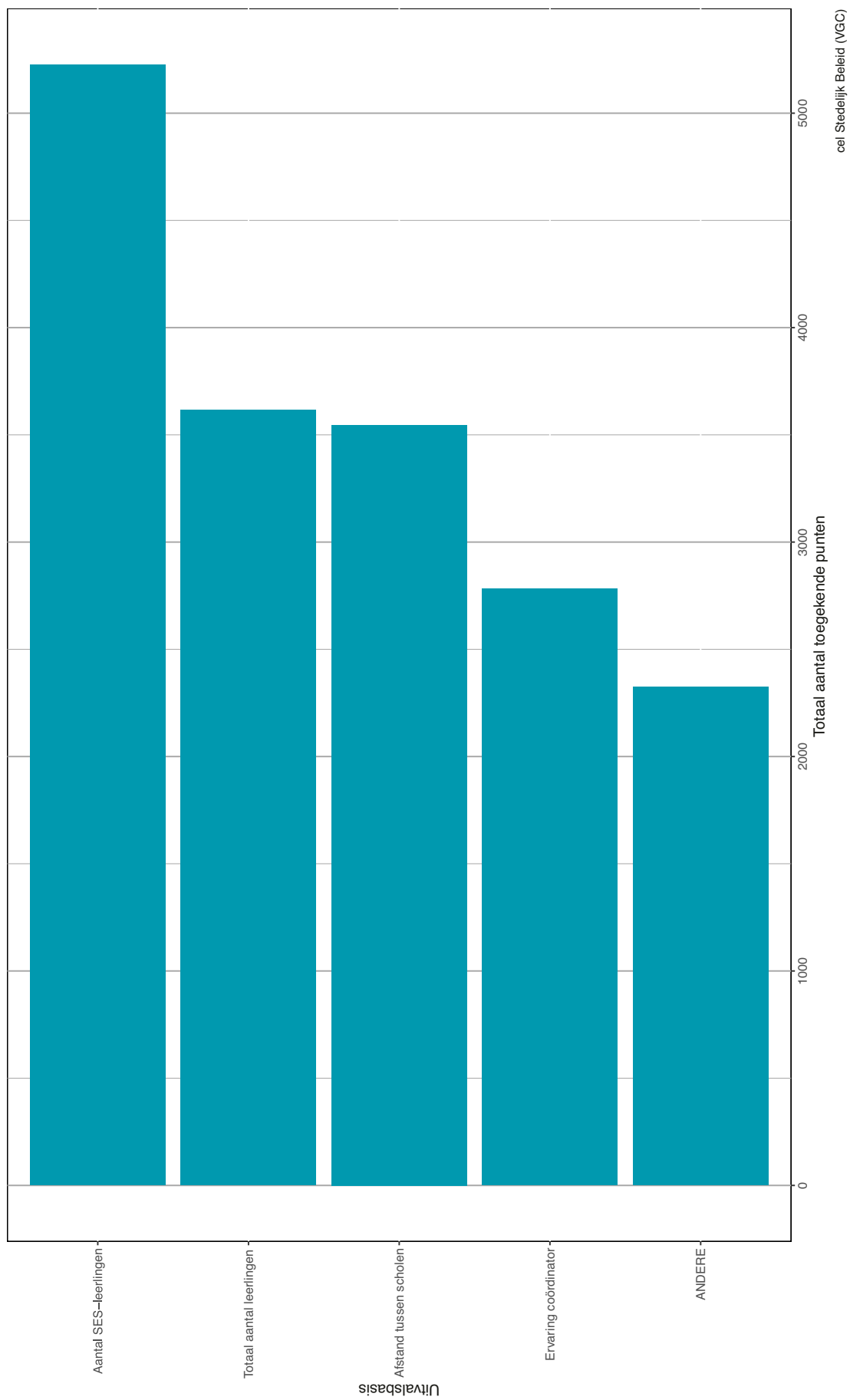
- aantal leerlingen in de scholen
- aantal leerlingen met SES-kenmerken in de scholen
- afstand tussen de scholen
- ervaring van de coördinator
- andere (specificeer)

Kwantitatieve analyse

Dit is de tweede vraag waar respondenten 100 punten moesten geven aan een of meer antwoordmogelijkheden. De minderheid van 17 respondenten (minder dan 10%) zet de volle 100 punten in op één antwoordmogelijkheid. Ongeveer evenveel respondenten (15) verspreiden hun 100 punten over alle vijf de antwoordmogelijkheden. De groepen die een gewicht toekennen aan twee antwoordmogelijkheden zijn heel wat groter: 33 (of 18,9%). De groepen die drie of vier antwoordmogelijkheden een gewicht toekennen, zijn met voorsprong de grootste: 60 en 50 respondenten (of 34,3% en 28,6%). Voor de visualisaties nemen we opnieuw per antwoordoptie de som van alle punten.

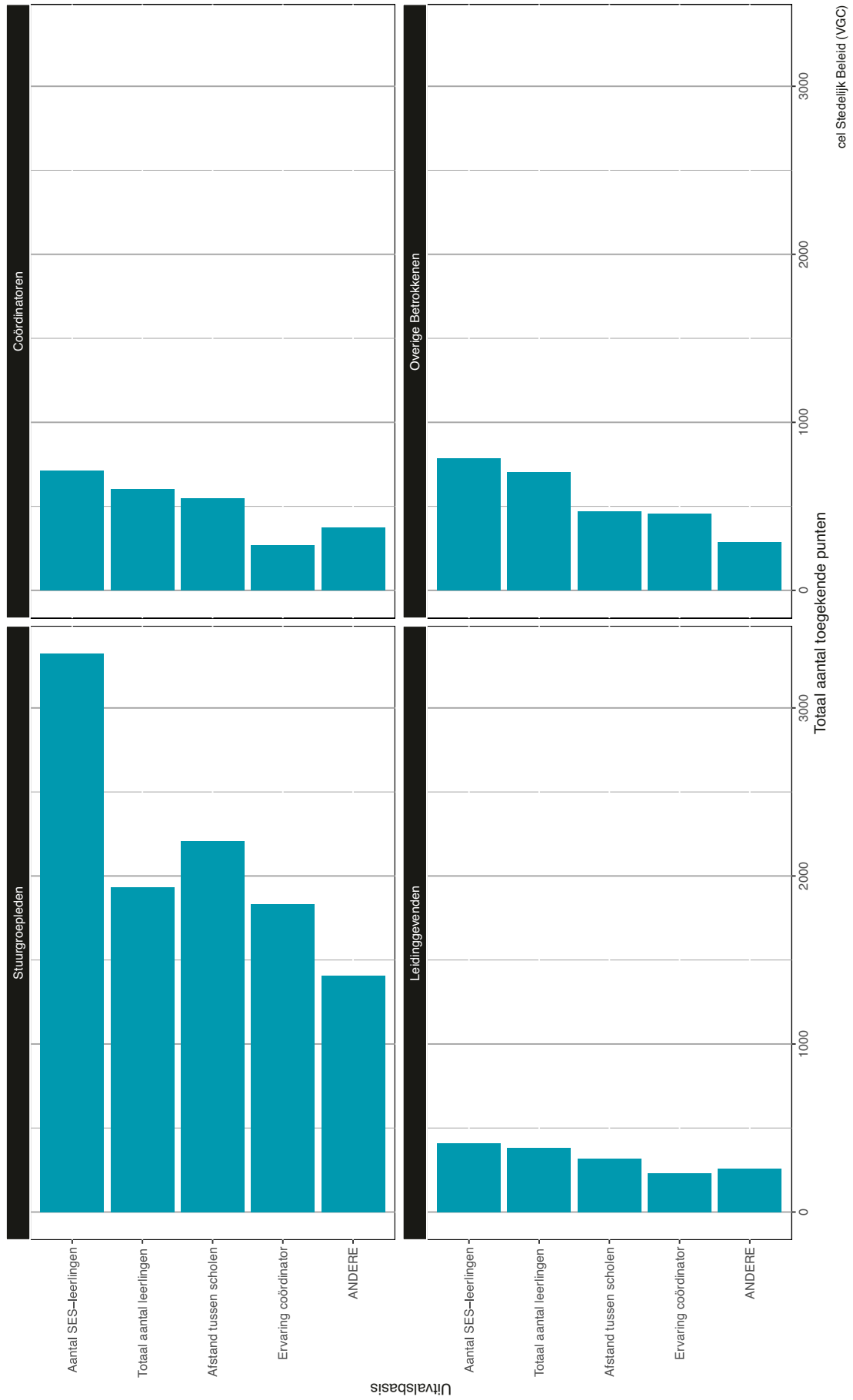
Factoren met impact op uitbreidingsmogelijkheden (1)

'Verdeel 100 punten over één of meerdere mogelijkheden' | Globaal beeld (n = 175)

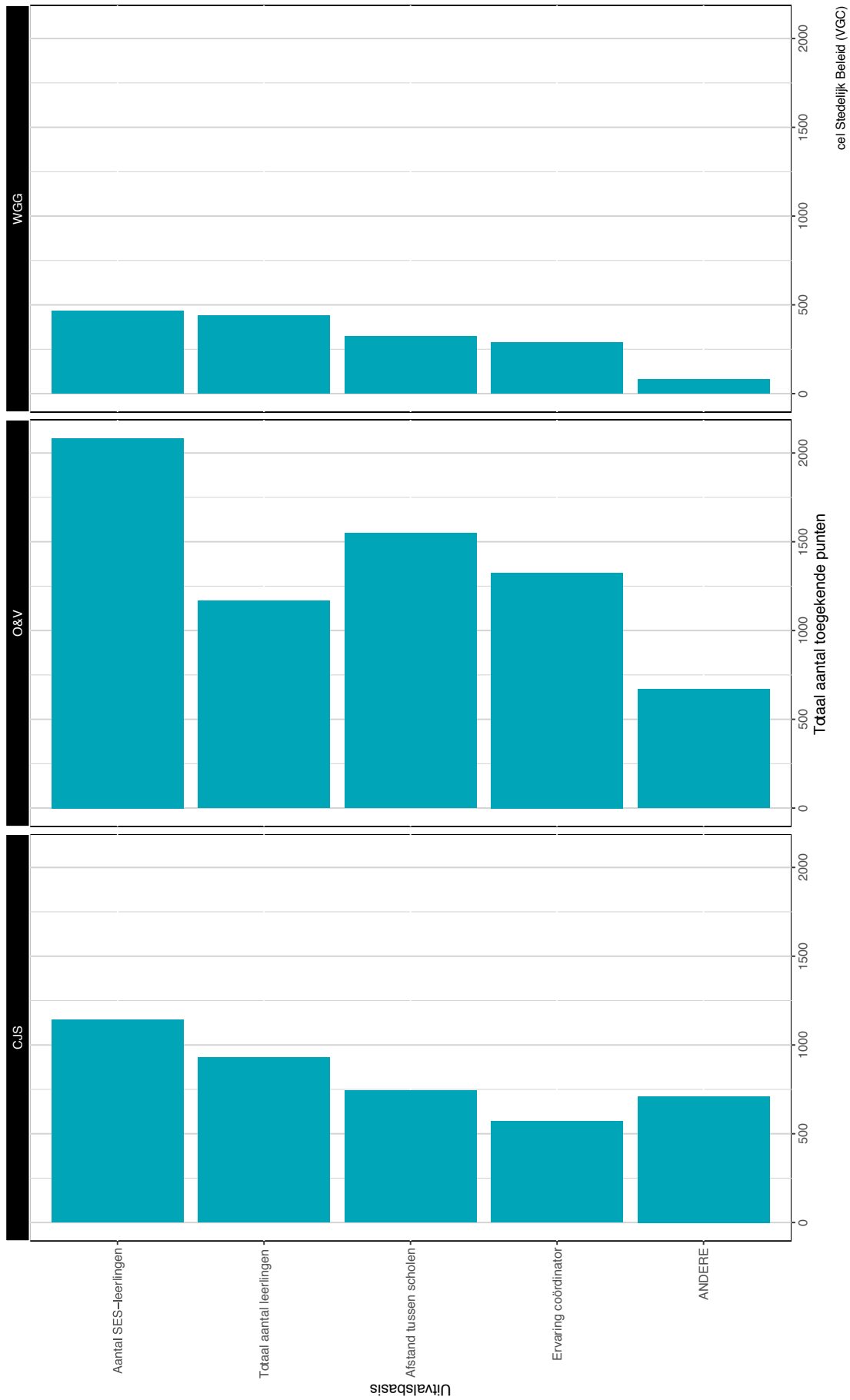
Factoren met impact op uitbreidingsmogelijkheden (2)

'Verdeel 100 punten over één of meerdere mogelijkheden' | Per vergelijkingsgroep (n = 175)

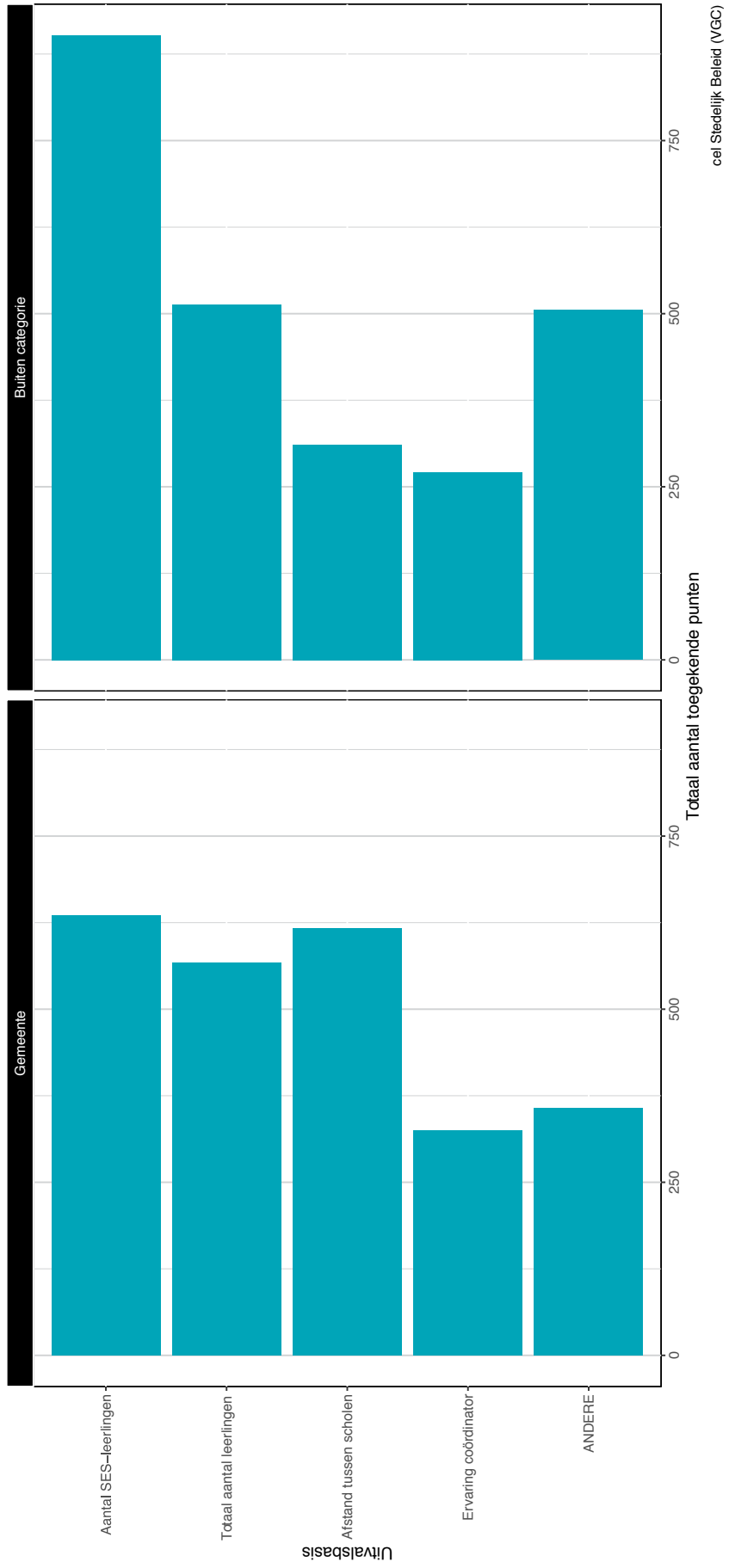
Factoren met impact op uitbreidingsmogelijkheden (3a)

'Verdeel 100 punten over één of meerdere mogelijkheden' | Per beleidsdomein (n = 125)

Factoren met impact op uitbreidingsmogelijkheden (3b)

'Verdeel 100 punten over één of meerdere mogelijkheden' | Gemeentebestuur & groep 'buiten categorie' (n = 50)

TABEL 9	Aantal SES-leerlingen	Totaal aantal leerlingen	Afstand tussen scholen	Ervaring coördinator	Andere
Aantal scores >0	137	124	123	104	50
Laagste score	0	0	0	0	0
Percentiel 25 van scores	13	0	0	0	0
Mediaanscore (percentiel 50)	30	20	20	10	0
Gemiddelde score (0 inclusief)	29,9	20,7	20,3	15,9	13,3
Gemiddelde score (0 exclusief)	38,2	29,2	28,8	26,8	46,5
Percentiel 75 van scores	50	30	30	25	10
Hoogste score	100	75	100	100	100
Som van alle scores	5227	3619	3545	2785	2324

Het aantal [leerlingen met SES-kenmerken](#) krijgt globaal het sterkste gewicht. Daar is een dubbele verklaring voor. Enerzijds krijgt die antwoordoptie een gewicht (> 0) van het hoogste aantal respondenten, en anderzijds is dat gewicht ook gemiddeld hoger dan bij de meeste andere opties (richting 40, eerder dan rond de 30 of minder).⁷

Ook al gaat een deel van de punten naar de heterogene optie 'andere', stippen we toch enkele verschillen aan tussen de vergelijkingsgroepen en clusters. Zo lijkt het hogere belang van het aantal leerlingen met SES-kenmerken vooral voort te komen uit het patroon van de [stuurgroepleden](#) en uit het patroon van de O&V- en 'buiten categorie'-respondenten, terwijl de verschillen met andere opties elders veel subtieler zijn. Vooral die laatste cluster gebruikt veel de optie 'andere', niet zozeer in termen van het totale absolute gewicht, maar wel in termen van de proportie van het saldo dat de groep spendeert.

Kwalitatieve analyse van de restcategorie 'andere'

In de restcategorie worden verschillende factoren opgesomd die niet deel uitmaakten van de antwoordcategorieën van de vraag. De factoren die respondenten hier extra meegeven: het aantal [VTE](#), de [betrokkenheid van partners](#) (vooral scholen), [het verschil in aanpak tussen lager en secundair onderwijs](#), de [verhouding tussen de scholen](#), de [lokale context](#), [personeelswissels](#), het [profiel en de competenties van de coördinator](#), de aanwezigheid van een vaste [contactpersoon](#) op school, het aantal overkoepelende en gelijklopende [trajecten](#) en het [werkingsbudget](#).

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Citatensynthese van individuele respondenten

Als respondenten gevraagd wordt om de gewichten aan de antwoordmogelijkheden te motiveren, dan krijgen we deze redeneringen:

Behapbaarheid van de taak per coördinator en de beschikbare middelen van het netwerk:

Met hoeveel scholen en partners het netwerk samenwerkt, heeft een impact op het tijds- en energiebudget van de coördinator. Ook bepaalt het aantal partners met hoeveel personen (directies, leerkrachten, opvangbegeleiders, oudercomités) je moet samenwerken. Hoeveel werkuren een coördinator beschikbaar krijgt in zijn aanstelling, moet in proportie staan tot hoeveel scholen en partners aangesloten zijn. Genoeg geld en mankracht is nodig voor de verruiming van de opdracht.

⁷ Wat ook opvalt, is dat de optie 'andere' hier relatief vaak wordt gebruikt, en dat de respondenten die die optie opnemen, daar gemiddeld bijna de helft van hun punten voor over hebben. De optie 'andere' blijkt vooral in sommige clusters niet de minst onderschreven optie te zijn, wat het belang van het kwalitatieve luik bij deze vraag onderstreept. Een belangrijke nuance bij de populariteit van de optie 'andere', is dat ze een verzamelgroep van verschillende elkaar aanvullende ideeën is, die elk afzonderlijk niet per se even sterk onderschreven worden.

De bereidheid van de partners om een actieve rol op te nemen, de wil om samen te werken en de mate van hun engagement, hun ervaring met het bredeschoolnetwerk en de mate van verankering van het netwerk: Hoe sterker de samenwerking in het netwerk, hoe groter zijn draagkracht en zijn capaciteit om uit te breiden. Een samenwerkingsverband met een sterke traditie van uitwisseling en overleg is meer geschikt om nieuwe partners te laten aansluiten dan een netwerk dat nog niet in die fase zit. Een nieuwe partner of een partner met belangrijke personeelwissels heeft intensere begeleiding nodig dan een meer stabiele of ervaren partner. Bovendien speelt de complexiteit van de werking van de partner ook een rol. Je netwerk staat of valt met begrip, samenwerking en engagement. Het moet van onderuit opgebouwd worden. De partners moeten zelf zeggen waarop ze willen focussen. Zo kom je tot meer gedragenheid voor je werking.

Open vraag: Hoeveel scholen die bij elkaar in de buurt liggen, kunnen volgens u maximaal in één netwerk Brede School?

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Citatensynthese van individuele respondenten

Op deze vraag zijn er veel verschillende antwoorden. We geven ze letterlijk weer.

Reikwijdte 2-6 scholen: voor de beheersbaarheid per coördinator en de aanwezigheid op de scholen

“4 à 5 lijkt me ideaal om een kwaliteitswerking te garanderen. Dat is ook sterk afhankelijk van de lokale context en de samenwerkingsverbanden en netwerken. Met 4 à 5 scholen wordt een **nauw contact** behouden, kan de coördinator gemakkelijk de vinger aan de pols houden op elke school en een vertrouwensband creëren. Een Brede School moet altijd openstaan voor nieuwe scholen, als er na de verdeling van de scholen nog een school opgericht zou worden in de regio van de Brede School.” (Een bredeschoolcoördinator)

3-5: “Hoe dichter de scholen bij elkaar zijn, hoe meer scholen in één netwerk kunnen zitten. Dat heeft vooral te maken met de loopafstand tot de verschillende scholen.” (Een bredeschoolcoördinator)

Reikwijdte meer dan 5 scholen: evenwicht tussen genoeg contact met de scholen en rijkheid aan diverse partners in het netwerk

10-12: “Vanaf meer dan 10 scholen wordt het contact met elke school oppervlakkiger en zal de samenwerking dus anders verlopen. Elke school heeft er voordeel bij om te behoren tot een netwerk. Belangrijk is dat je dat web stelselmatig kunt uitbouwen.” (Een bredeschoolcoördinator)

Factoren die meespelen in het bepalen van het aantal scholen per netwerk/VTE

Er zijn ook respondenten die geen getal of reikwijdte kiezen, maar eerder **basisvoorwaarden** opgeven om het aantal scholen in een netwerk te bepalen:

“Het aantal scholen is niet bepalend, eerder de bereidheid om samen te werken. Ook de bedrevenheid van elke partner en coördinator met zijn takenpakket, het aantal leerlingen (al dan niet SES) en de ligging, het type en de grootte van de school: kleuter, lager, secundair en het profiel van de leerlingen: taal, cultuur, socio-economisch bepalen allemaal samen hoeveel scholen je kunt opnemen.” (Een andere betrokkene)

“Elke Brede School hoeft dus niet uniform te zijn, want de buurten (zijn er veel culturele spelers, jeugdverenigingen?) zijn dat ook niet. Dus hoeveel scholen je kunt opnemen, is eerder afhankelijk van de visie, missie en operationele doelstellingen van de toekomstige Brede School.” (Een leidinggevende)

Kwalitatieve analyse van de groepsenquête

Tabel 10: Hoe kunnen partners hun engagement het best opnemen in een groeiend netwerk?

Aantal stuurgroepen	3-4 scholen	4-5 scholen	6-10 scholen	17 scholen
Voorkeur	2	7	2	1

Veel stuurgroepen vinden het moeilijk om een exact getal te plakken op het aantal scholen in een Brede School. Er spelen veel parameters mee. Als ze toch kiezen, geven ze een reikwijdte in plaats van één getal. Verschillende stuurgroepen geven geen getal op, maar wel variabelen die bij de keuze een belangrijke rol spelen.

De meeste stuurgroepen die wel een getal of reikwijdte aangeven, opteren voor **maximaal 5 scholen** (7/12) omdat de coördinator zo elke dag van de week een vaste dag in elke school kan zijn. Het belang van die aanwezigheid komt verschillende keren aan bod in de verslagen en wordt in verband gelegd met de kerntaken van een coördinator en de voorwaarden die daarmee samenhangen. Daarnaast verduidelijken stuurgroepen dat aanwezigheid bij een partner, gedragenheid en engagement van die partner bevordert.

Er worden verschillende **factoren** opgegeven die een invloed hebben op het ideale aantal scholen in een netwerk. In volgorde van belang: mogelijkheid om regelmatig aanwezig te zijn in scholen, geografische spreiding van de scholen, aantal partners, lager versus secundair onderwijs (secundair onderwijs vergt volgens stuurgroepen een meer bovenlokale aanpak), aantal kinderen en aantal kinderen in kansarmoede, anciënniteit van de coördinator, personeelwissel bij de organisatie (contactpersonen of ankerfiguren), gelaagdheid van de werking van de partner, aantal ouders, grootte van de gemeente, lokale context, plaats van de activiteiten, aanpak van de coördinator, verstandhouding tussen de scholen, werkgever, soort model en mogelijkheid tot kwaliteitscontrole.

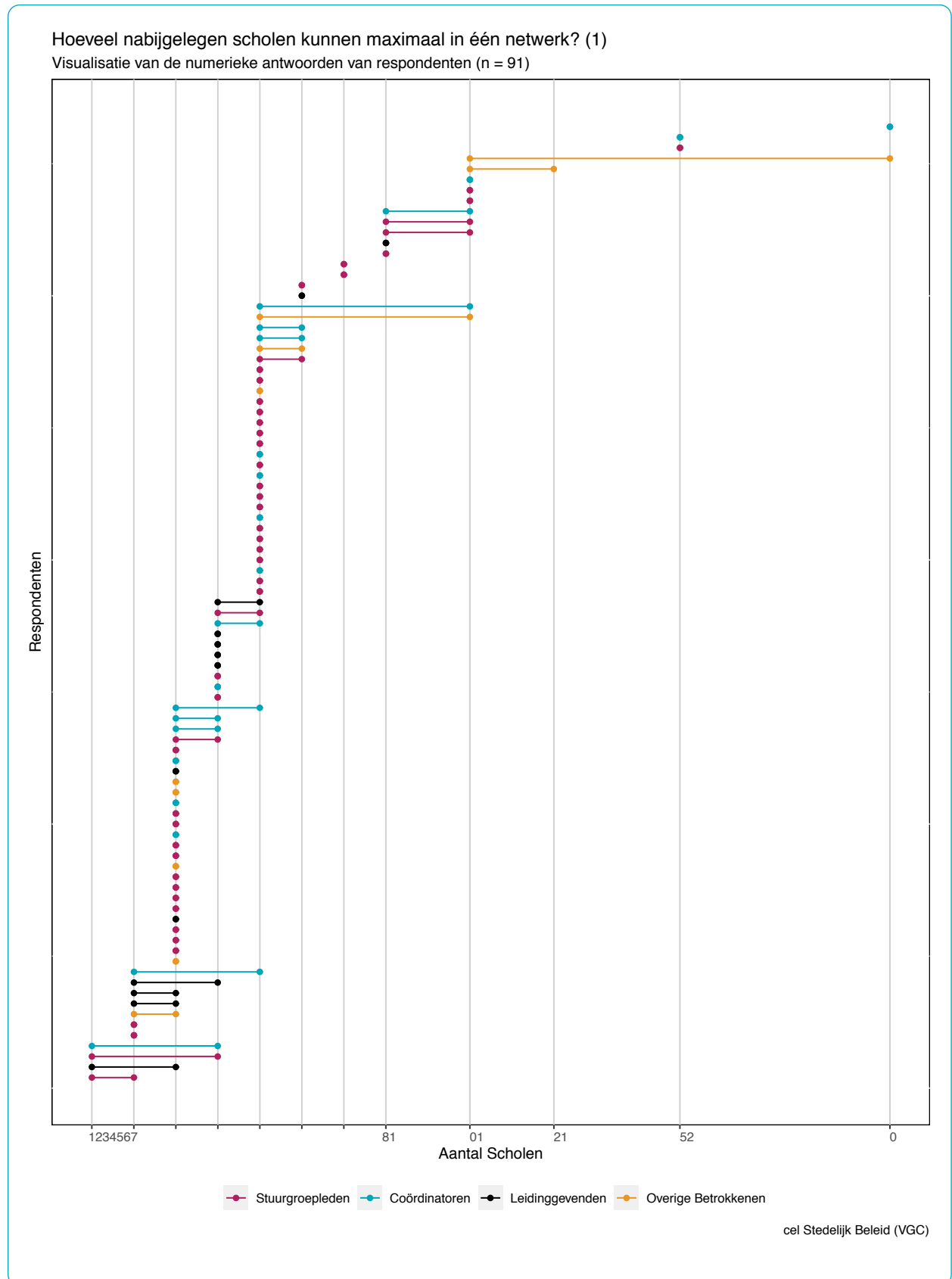
Stuurgroepen geven tips om efficiënter te werken en zo meer scholen in een netwerk te kunnen opnemen door overkoepelde projecten te organiseren en nauwer samen te werken en uit te wisselen tussen Brede Scholen (in dezelfde gemeente).

“Zorg voor gelijklopende projecten zodat verschillende scholen kunnen meedoen (minder tijdrovend dan voor elke school apart iets organiseren). Zet scholen die bij elkaar in de buurt liggen samen en breng de intensiteit van de werking in kaart en in verband met de noden van de school en het aantal SES-leerlingen.” (Een stuurgroep)

Aanvullende kwantitatieve analyse

Van de 172 respondenten die op dit punt in de enquête nog meededen, maakten 142 mensen gebruik van het tekstveld bij de open vraag: **wat is het maximumaantal scholen dat één netwerk kan opnemen?** In twee

gevallen ging het om nietszeggende antwoorden ("?" en "Weet niet"). Van de andere 139 antwoorden werden er in 91 gevallen (65,5%) ook één of meer getallen in het antwoord opgenomen. We stellen die 91 cijfermatige antwoorden visueel voor.

Iedere respondent komt overeen met ofwel één stipje, ofwel twee stipjes verbonden door een horizontale lijn. De respondenten met één stip plakten één cijfer op het maximaal aantal scholen in een netwerk (af te lezen op de horizontale as). De andere respondenten, met twee stipjes en een horizontale lijn ertussen, gaven een bereik aan het maximaal aantal scholen in een netwerk (bijvoorbeeld: 3 tot 6 scholen). De 91 respondenten staan geordend langs de verticale as op basis van het aantal in hun antwoord, van veel naar weinig. Voor respondenten die met een bereik antwoordden, werd voor de ordening rekening gehouden met de ondergrens (het stipje aan de linkerkant van hun lijn). De kleur van de respondenten hangt af van de vergelijkingsgroep waartoe ze behoren.

De spreiding van elk van de kleuren over nagenoeg de volledige figuur (zowel onderaan als bovenaan) toont dat de antwoorden sterk verschillen van persoon tot persoon, ongeacht tot welke vergelijkingsgroep ze behoren.⁸ Zo zijn er coördinatoren die voor het aantal scholen denken in de grootteorde van 1 tot en met 5, terwijl anderen richting 10 of zelfs 15 en 20 gaan. Hetzelfde geldt voor stuurgroepleden en de groep 'andere betrokkenen'. In de groep van de leidinggevendenden van de coördinator lijken extremen niet voor te vallen: 8 is het hoogste antwoord. Ondanks de variatie in de antwoorden, vooral door uitersten aan de bovenkant, lijken heel wat respondenten op of rond 3, 4 of 5 scholen te zitten.

65 respondenten of 71,4% van de subgroep antwoordde 3, 4 of maximaal 5, de bovengrens. Doen we dezelfde oefening, maar dan met de respondenten van wie de ondergrens niet lager is dan 3, tot en met een bovengrens van 7, krijgen we evenveel respondenten.

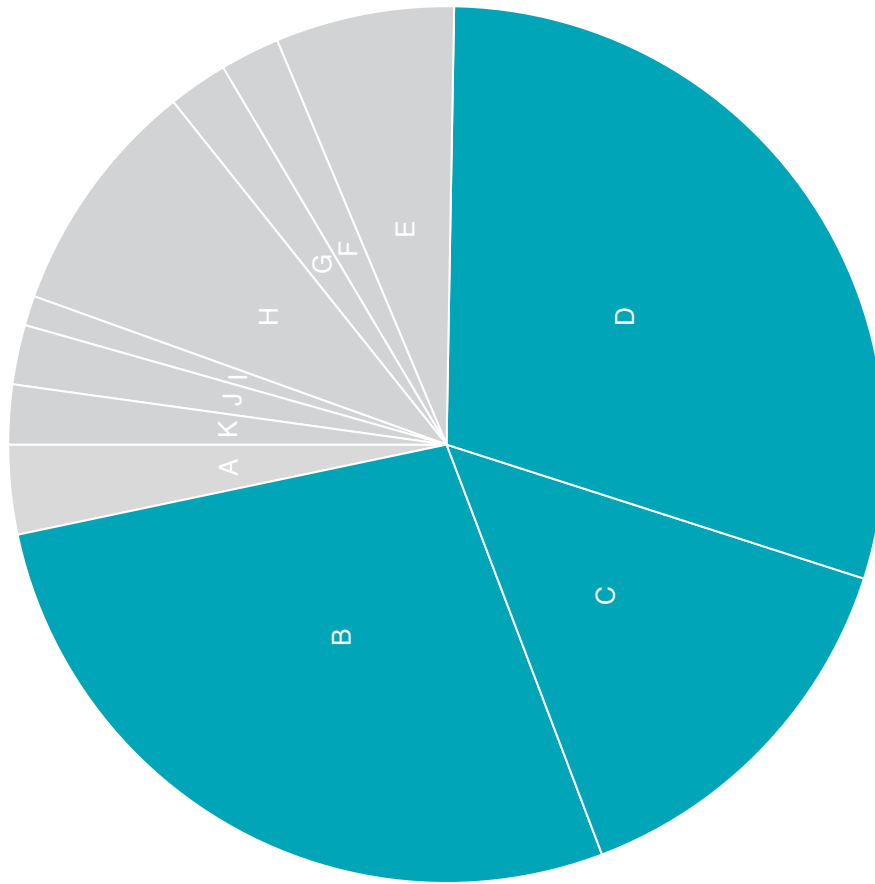

⁸ Een algemeen gedragen gewenst aantal bepalen op basis van dergelijke figuren is niet evident. Zoals blijkt uit de kwalitatieve analyse, zijn veel van de 91 cijfermatige antwoorden gegeven als onderdeel van een ruimere redenering die je niet los kunt zien van het cijfer. Daarnaast is het nog maar de vraag of de andere groepen respondenten er hetzelfde over denken: respondenten die géén cijfer in hun antwoord opnemen, respondenten die deze vraag oversloegen en respondenten die op dit punt al gestopt waren met de enquête.

Hoeveel nabijgelegen scholen kunnen maximaal in één netwerk? (2)

Visualisatie van de numerieke antwoorden van respondenten (n = 91) | Bovengrenzen

- A. maximaal 2 scholen (n = 3)
- B. maximaal 3 scholen (n = 25)
- C. maximaal 4 scholen (n = 13)
- D. maximaal 5 scholen (n = 27)
- E. maximaal 6 scholen (n = 6)
- F. maximaal 7 scholen (n = 2)
- G. maximaal 8 scholen (n = 2)
- H. maximaal 10 scholen (n = 8)
- I. maximaal 12 scholen (n = 1)
- J. maximaal 15 scholen (n = 2)
- K. maximaal 20 scholen (n = 2)

Meer secundaire scholen?

Momenteel richten de meeste Brede Scholen zich vooral op kinderen van de lagere school. Wel komen er stilaan meer secundaire scholen in de netwerken. Moet Brede School meer secundaire scholen bereiken?

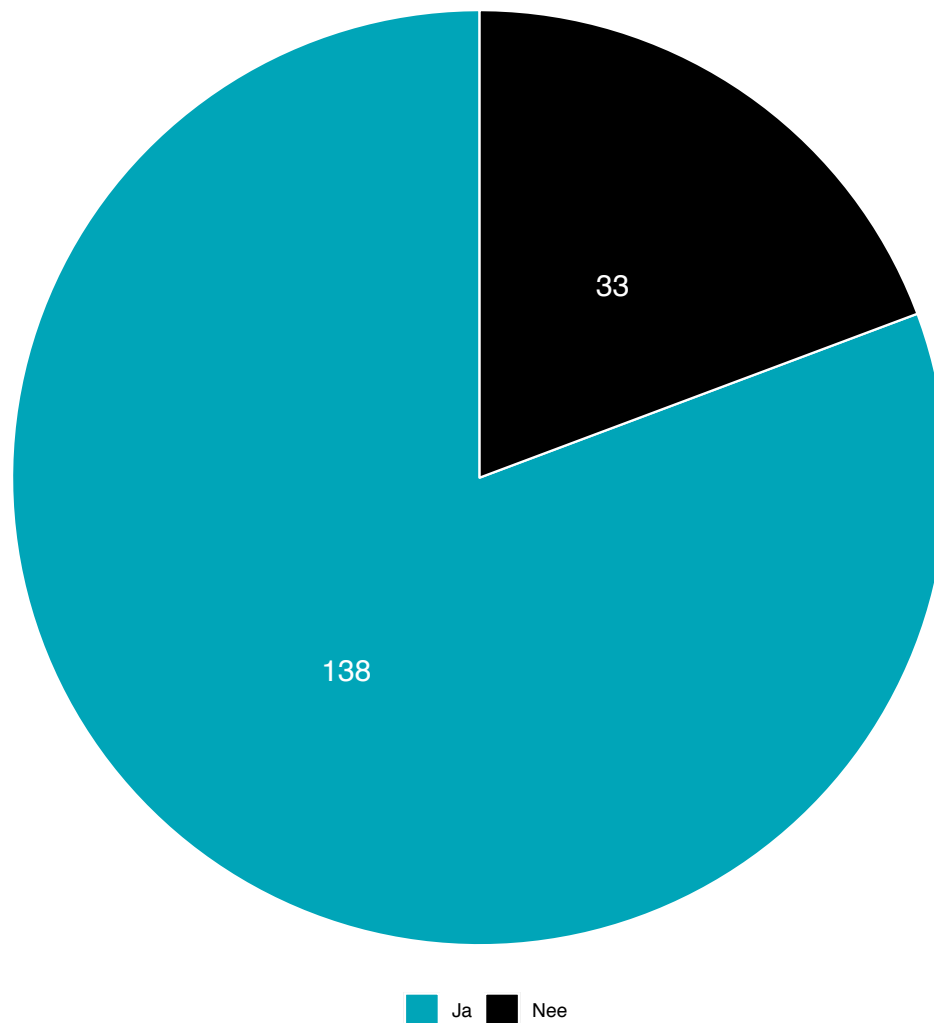
- Ja
- Nee

Kwantitatieve analyse

De antwoorden zijn kort samen te vatten: globaal is 81% van de respondenten voorstander van meer secundaire scholen. Ook als we kijken naar vergelijkingsgroepen of clusters, blijft er altijd een absolute meerderheid voorstander, met in sommige gevallen zelfs resultaten in de buurt van volledige unanimiteit (cf. cluster 'buiten categorie').

Moeten er meer secundaire scholen bereikt worden? (1)

Globaal beeld (n = 171)

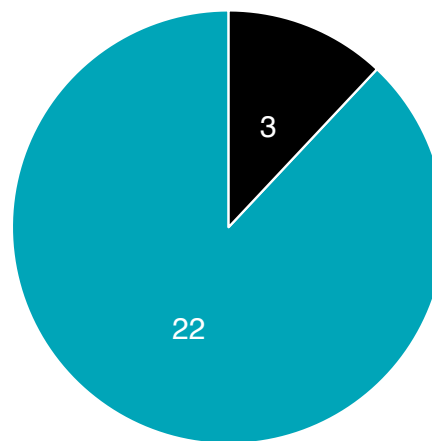
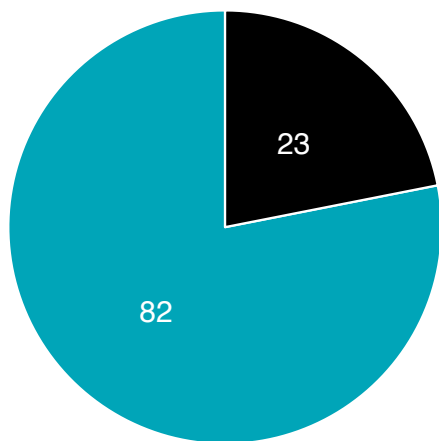

cel Stedelijk Beleid (VGC)

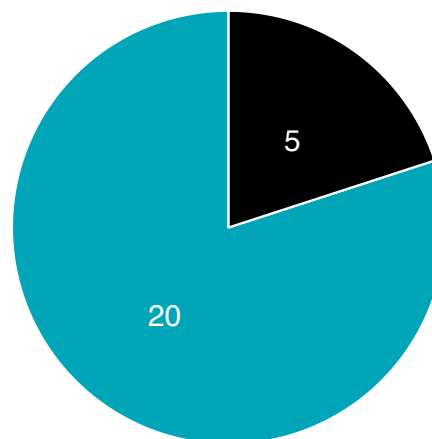
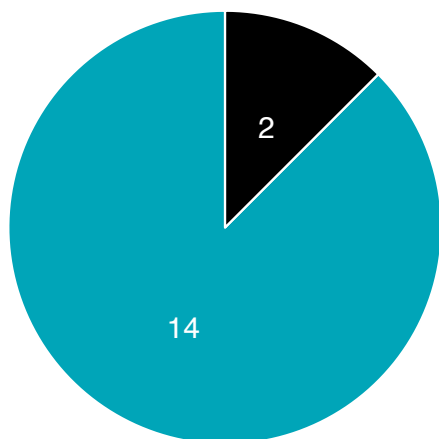
Moeten er meer secundaire scholen bereikt worden? (2)

Per vergelijkingsgroep (n = 171)

Stuurgroepleden Coördinatoren

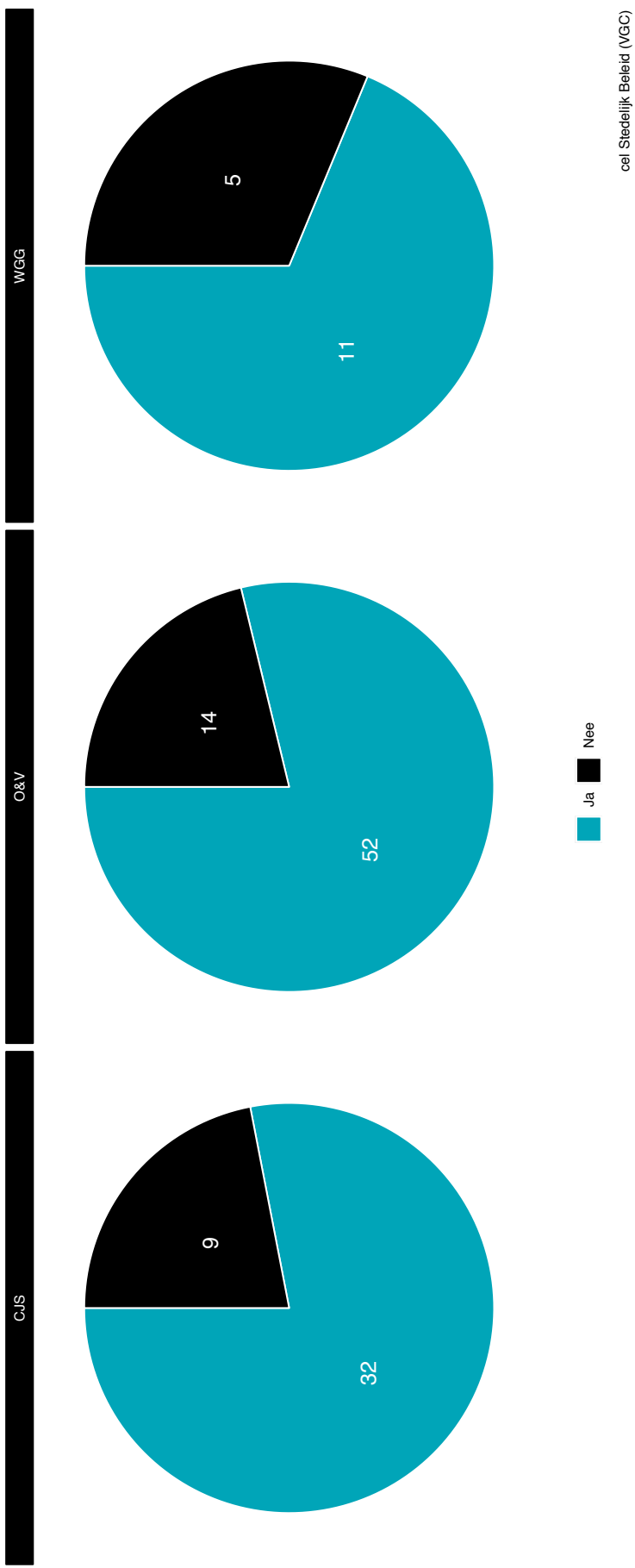
Leidinggevendenden Overige Betrokkenen

■ Ja ■ Nee

cel Stedelijk Beleid (VGC)

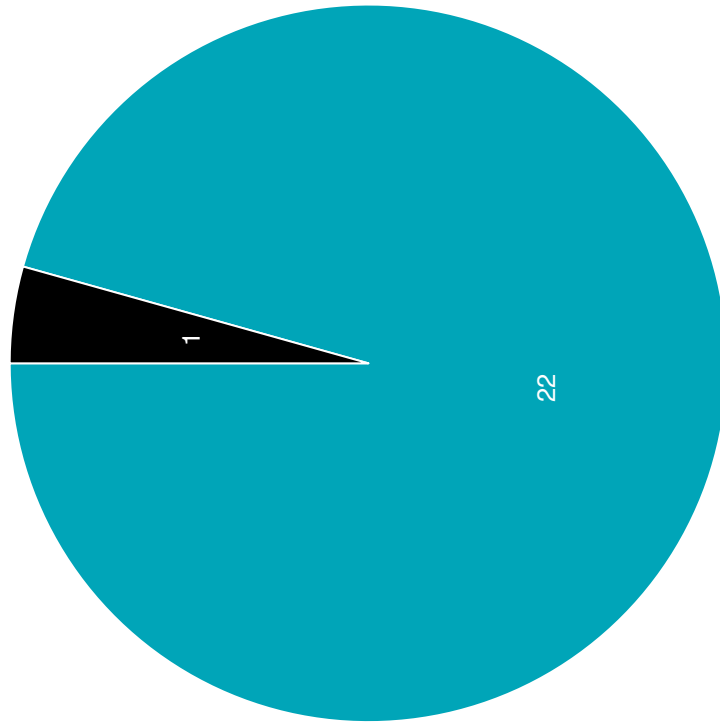
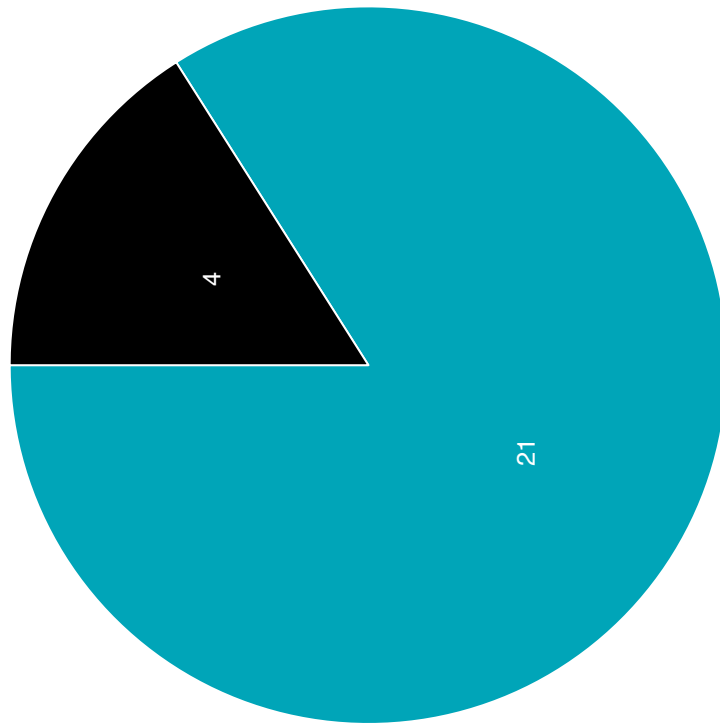
Moeten er meer secundaire scholen bereikt worden? (3a)
Per beleidsdomein (n = 123)

Moeten er meer secundaire scholen bereikt worden? (3b)
Gemeentebestuur & groep 'buiten categorie' (n = 48)

Gemeente

Buiten categorie

Ja ■ Nee

oef Stedelijk Beleid (VGC)

Open vraag: Verduidelijk waarom u in de bovenstaande vraag aangeeft dat er wel of net geen extra secundaire scholen moeten worden bereikt.

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Citatensynthese van individuele respondenten

Dit is de redenering achter het al dan niet uitbreiden met meer secundaire scholen in de toekomst:

JA, voor de continuïteit van wat er in de basisschool opgestart wordt en om in te zetten op de transitie van de lagere naar de middelbare school:

“Het heeft weinig zin om iets op te bouwen voor kinderen tot 12 jaar als je daar achteraf geen vervolg meer aan kunt geven. Het zou jammer zijn dat de coördinatoren de band die ze opgebouwd hebben met de kinderen verliezen omdat de werking niet verdergaat in het secundair. Net dan beginnen de echte uitdagingen en de persoonlijkheidsvorming van onze jonge Brusselaars. We merken vanuit onze enquêtes dat leerlingen vaak stoppen na het lager onderwijs met hun vrijetijdsactiviteiten. Vaak moeten zij dat zelfstandiger opnemen om die activiteiten vol te houden. De drempel om als tiener alleen bij een organisatie aan te kloppen, ligt ook hoger. Via de school kan de drempel verlagen. Dus blijvende ondersteuning is een must.” (Een stuurgroep lid)

“Ja, met nadruk op eerste graad. Eerste graad is overgang tussen lager en secundair. Ze kunnen zeker baat hebben bij brede school.” (Een stuurgroep lid)

JA, om de positieve wisselwerking die kan ontstaan tussen de lagere en de middelbare school:

“De uitwisseling tussen verschillende schoolniveaus kan erg verrijkend zijn en de samenwerking zou voor heel wat mooie projecten kunnen zorgen. Ideaal nemen jongeren een engagement op dat daarna weer betekenisvol kan zijn voor andere kinderen (naschoolse opvang, schoolondersteuning, rolmodellen, voorlezen). Zo kunnen jongeren gemotiveerd worden om zich in te zetten als animator, kunnen ze mee activiteiten of projecten opzetten en ondersteunen. Brede School kan een belangrijke rol spelen in de preventie van schooluitval en hangjongeren. Door het aanbod te verbreden naar pubers, zou er misschien minder gespijbel worden.” (Een stuurgroep lid)

JA, in de strijd tegen kansarmoede:

“De kwetsbare doelgroepen en anderstalige nieuwkomers stoppen niet met opgroeien na de lagere school. In onze organisatie zien we vooral dat kinderen in het eerste en tweede jaar secundair uit kansarme gezinnen vaak uit de boot vallen en meer ondersteuning nodig hebben. Het is in die periode dat leerlingen passies kunnen ontdekken waar ze later een beroep van kunnen maken.” (Een stuurgroep lid)

NEE, Brede School eerst versterken en verbeteren in de lagere scholen vooraleer uit te breiden:

“Er bestaat nog te veel onduidelijkheid over de missie van de Brede School. Dat leidt tot ontevredenheid en foute verwachtingen bij veel partners. Laat Brede School eerst goed functioneren in de lagere scholen, vooraleer het uit te breiden.” (Een leidinggevende)

Open vraag: Indien u hierboven aangeeft dat er méér secundaire scholen moeten worden bereikt: hoe doen we dit best?

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Citatensynthese van individuele respondenten

Noden analyseren, partners sensibiliseren en informeren:

In gesprek gaan met de secundaire scholen, hun noden en behoeften bevragen zowel bij de directies als bij de leerkrachtenteams. Praktische bezwaren wegwerken.

Aan de jongeren zelf een belangrijke organiserende rol geven:

Door jongeren aan te spreken en samen met hen de aanpak, de doelstellingen en de activiteiten aan te passen aan hun leeftijd. Door meer samenwerkingsverbanden met jongerenorganisaties zoals jeugdhuizen. Door meer inspraak van jongeren bij de acties.

Op dezelfde manier als bij de lagere school of zorgen voor koppeling tussen basisonderwijs en secundair onderwijs:

De werking opzetten op basis van ervaringen van lagere scholen. Scholen met een onder- en bovenbouw als één school nemen. Mooi zou zijn dat je nog meer koppelingen maakt tussen een secundaire school en een lagere school (met voorleesprojecten of infomomenten over studiekeuze). Door in te zetten op de overgang tussen lager en secundair door gegevens over de leerlingen over te dragen naar het secundair. Dat laat je het best door de zorgleerkrachten doen. Dan krijg je onmiddellijk zicht op de kansengroepen.

Of juist een apart netwerk oprichten met coördinatoren die zich op die doelgroep richten:

Lagere en secundaire scholen hebben verschillende noden. Die vragen om andere partners in het netwerk. Daarom is het beter om secundaire en lagere scholen niet in eenzelfde netwerk bij eenzelfde coördinator te zetten. Wel moeten de coördinatoren nauw samenwerken. Secundaire scholen vragen een andere aanpak dan basisscholen, dus is het aangeraden om de coördinatoren daarover vorming aan te bieden.

Meer geld en meer coördinatoren.

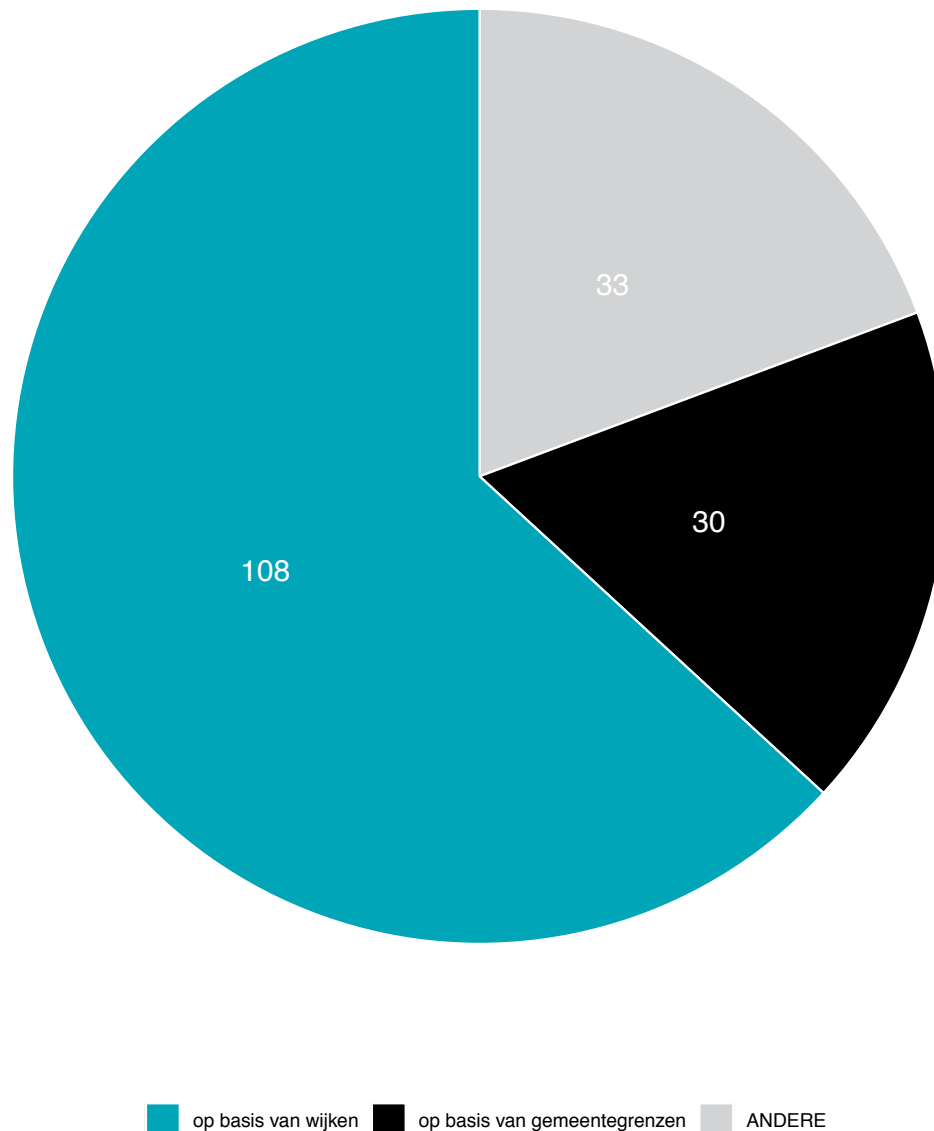
Een evenwichtige geografische spreiding van de Brusselse Brede Scholen?

Hoe kunnen we volgens u zorgen voor een evenwichtige geografische spreiding van de Brusselse Brede Scholen?

- op basis van gemeentegrenzen
- op basis van wijken
- andere (specificeer):

Hoe bekomen we een evenwichtige geografische spreiding? (1)

Globaal beeld (n = 171)

cel Stedelijk Beleid (VGC)

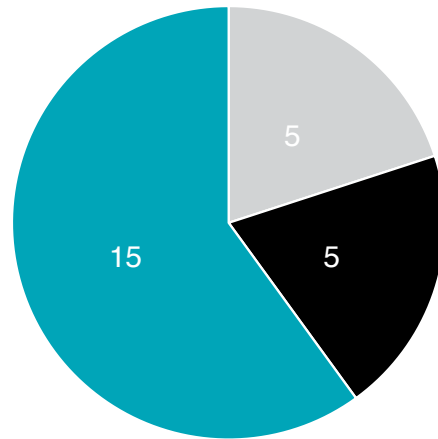
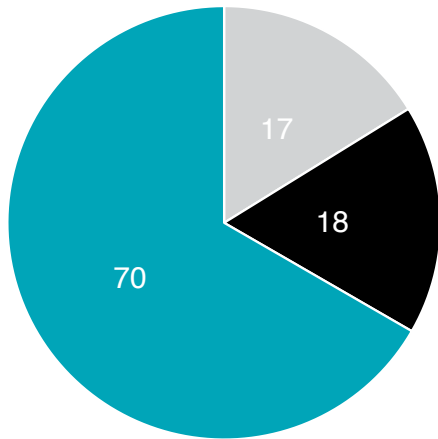
Kwantitatieve analyse

108 respondenten (63,2%) kozen voor spreiding op basis van wijken, terwijl amper 30 respondenten (17,5%) kozen voor spreiding op basis van gemeenten. Dat betekent dat veel respondenten (33 of 19,3%) een eigen alternatief wilden aanbrengen. Bij vergelijkingsgroepen en clusters koos op twee uitzonderingen na 56% en 67% van de respondenten voor spreiding op wijkniveau. De twee uitzonderingen zijn tegelijk ook de kleinste vergelijkingsgroep en de kleinste cluster met elk 16 respondenten: van de leidinggevendenden kozen er maar 7 voor het wijkniveau en ook 7 voor 'andere'. In de WGG-cluster kozen maar liefst 14 respondenten voor een organisatie op basis van wijken.

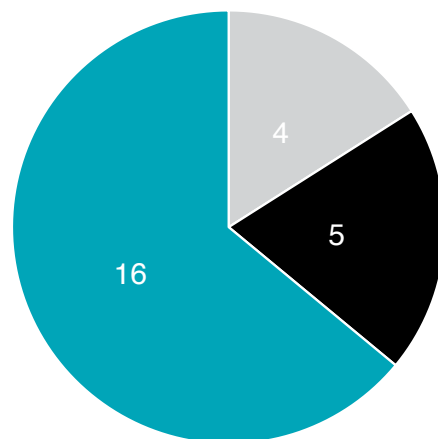
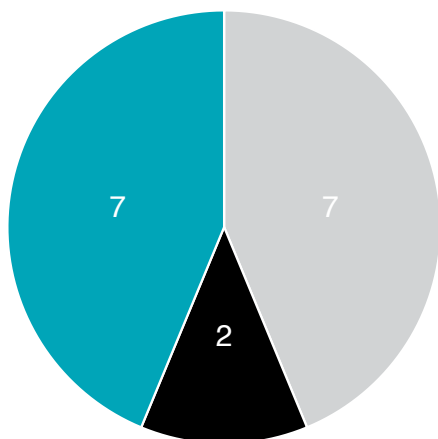
Hoe bekomen we een evenwichtige geografische spreiding? (2)

Per vergelijkingsgroep (n = 171)

Stuurgroepleden Coördinatoren

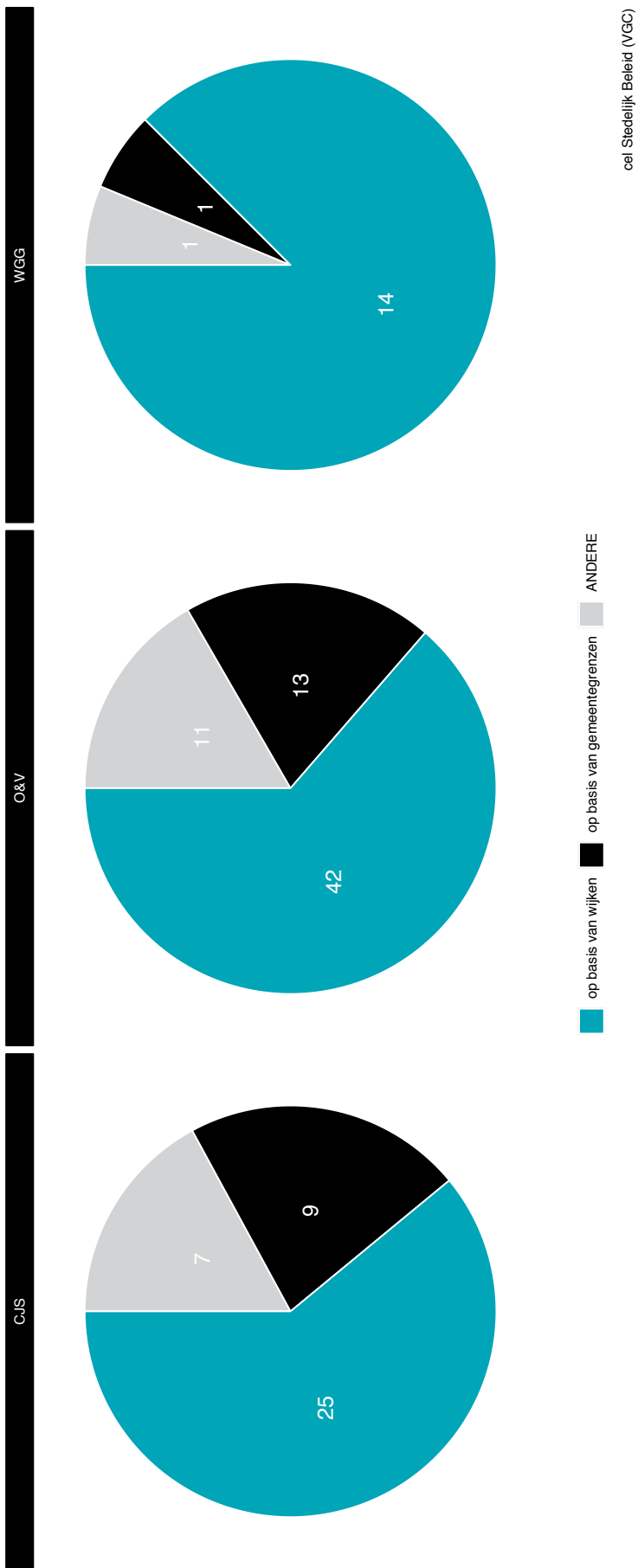
Leidinggevenden Overige Betrokkenen

■ op basis van wijken ■ op basis van gemeentegrenzen ■ ANDERE

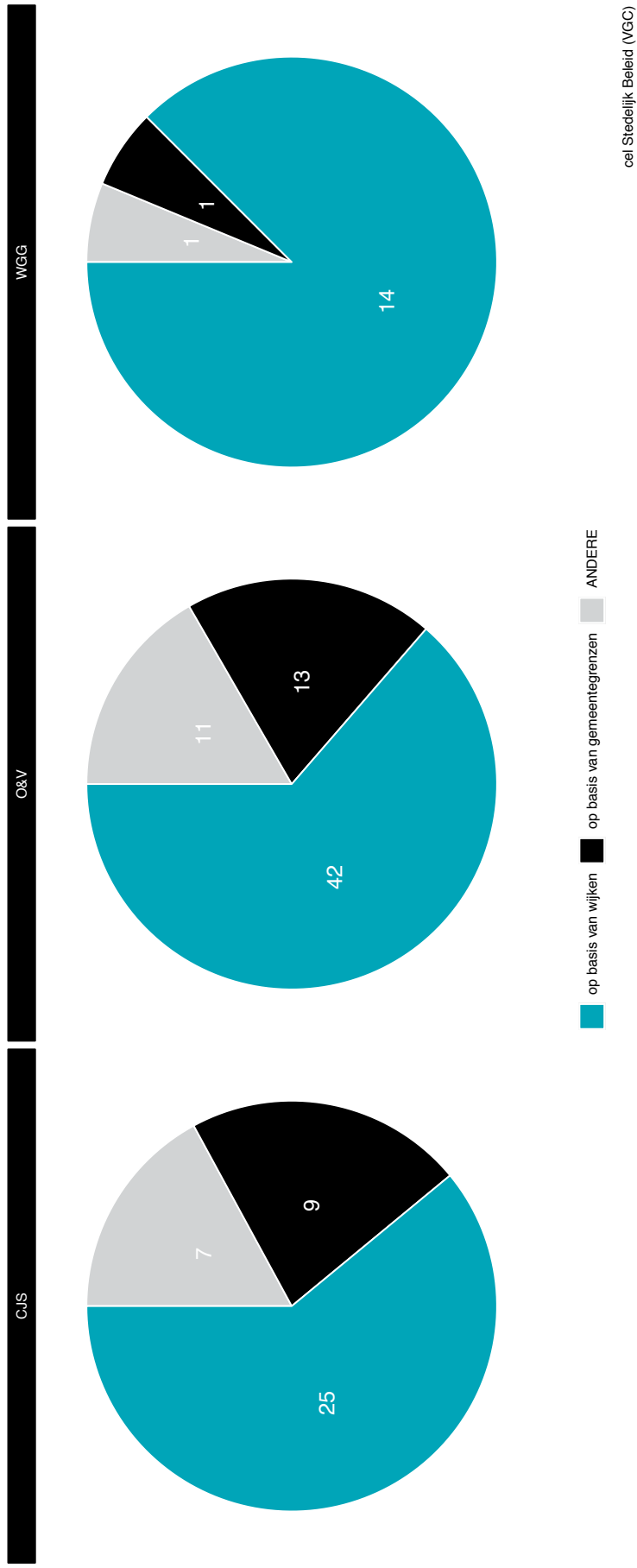
cel Stedelijk Beleid (VGC)

Hoe bekomen we een evenwichtige geografische spreiding? (3a)
 Per beleidsdomein (n = 123)

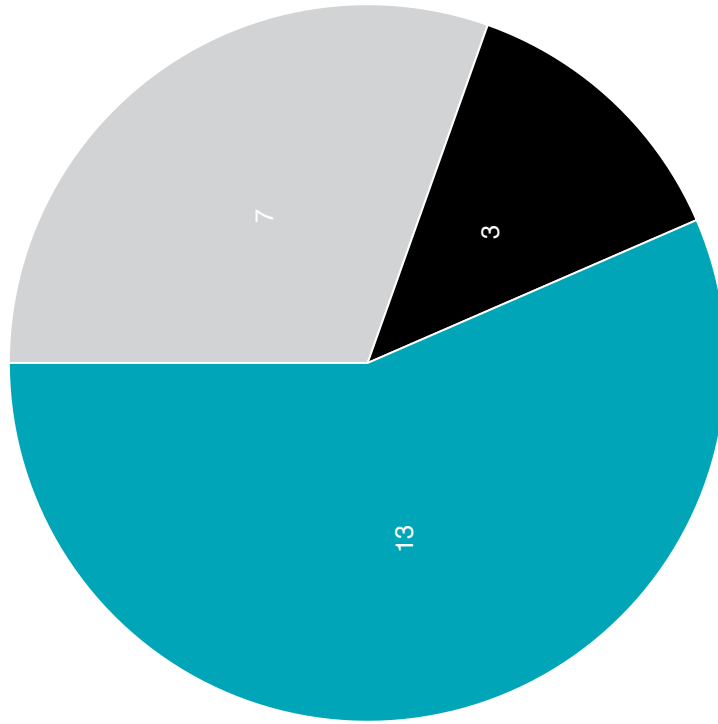
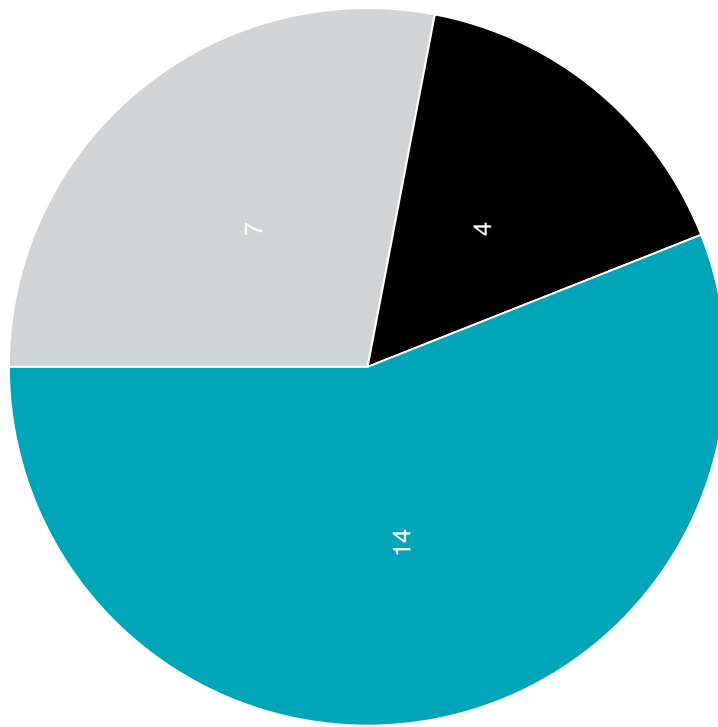
Hoe bekomen we een evenwichtige geografische spreiding? (3a)

Per beleidsdomein (n = 123)

Hoe bekomen we een evenwichtige geografische spreiding? (3b)
 Gemeentebestuur & groep 'buiten categorie' (n = 48)

Gemeente Buiten categorie

■ op basis van wijken
 ■ op basis van gemeentegrenzen
 ■ ANDERE

cel Stedelijk Beleid (VGC)

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Wat houden de 33 'andere' antwoorden allemaal in? In een paar gevallen was die optie een uitweg uit de verplichte vraag: respondenten zeiden dan dat ze 'geen idee' hebben, er 'te weinig over weten' of 'die beslissing aan de coördinatoren willen laten'. In de andere 30 antwoorden zagen we wel thema's terugkeren.

Verschillende respondenten benadrukken dat de noden van de doelgroepen, en bij uitbreiding de noden van scholen als geheel, meer doorslaggevend moeten zijn. Sommige respondenten zien geografische spreiding op zich niet per se als na te streven doel, zolang je maar regio's met meer kansengroepen bereikt. Enkele respondenten stellen zelfs alternatieve criteria voor, zoals bevolkingsdichtheid in de buurten en socio-economische gegevens van leerlingen. Eén respondent zegt dat scholen naast gedeelde noden ook gedeelde opportuniteiten kunnen hebben, en dat je ook op basis daarvan kunt groeperen.

Veel respondenten sluiten een organisatie op basis van wijken of gemeenten niet uit, maar benadrukken dat omgevingsfactoren hun voorkeur bepalen. Factoren zoals het aantal leerlingen, het aantal scholen, hoe groot de gemeente is, wie de partners zijn, wie de werkgever van de coördinator zal zijn (de gemeente?), een eventueel verschil in administratieve en organisatorische complexiteit. Sommigen beschrijven de organisatie als een middel (o.a. om samenwerking of acties te ondersteunen of om verbondenheid te creëren), en afhankelijk van het doel is het ene of het andere niveau wellicht handiger. Eén respondent zegt dat afhankelijk van de lokale context ook een combinatie van een organisatie op wijk- en gemeentenniveau mogelijk is (zonder dat verder concreet te maken). Enkele zeggen dat samenwerken over de grenzen van kleinere gemeenten een meerwaarde kan hebben.

Een kleinere groep respondenten denkt aan een andere geografische organisatie dan volgens wijk- of gemeentegrenzen. De meesten in die groep noemen concepten als schoolclusters, nabijheid, onderlinge afstand, zonder die te koppelen aan het wijkniveau. De respondenten blijven daar eerder vaag, maar wellicht bedoelen ze samenwerking tussen scholen die dicht bij elkaar liggen en die niet per se samenvallen met wijk- of gemeentegrenzen. Andere respondenten verwijzen naar de partners als in acht te nemen omgevingsfactor, van wie één respondent de mogelijkheid opwerpt om de organisatie van de Brede Scholen te enten op de werkgingsgebieden van de belangrijkste structurele partners. Eén respondent stelt uitdrukkelijk dat elke school een Brede School moet zijn.

Het laatste woord van de respondenten

Open vraag: Wilt u graag nog iets meer kwijt over de verduurzaming van de Brede School in Brussel?

Kwalitatieve analyse van de individuele antwoorden

Citatensynthese van individuele respondenten

Op het einde van de vragenlijst kregen respondenten de kans om nog iets toe te voegen over de **verduurzaming** van Brede School. Sommige respondenten herhaalden een antwoord om het belang ervan te benadrukken (bijvoorbeeld dat het belangrijk is om het begrip Brede School te verduidelijken) of ze gaven suggesties over de verdeling van Brede Scholen met een beperkt budget (voorkeur voor wijken die de ondersteuning het meest nodig hebben) of om te zorgen dat coördinatoren graag op post blijven als spil van het netwerk of opmerkingen over het belang van meer geld en meer medewerkers als er uitgebreid wordt en van samenwerking met hoger onderwijs (Brede School als onderdeel van de lerarenopleiding).

Zorg voor meer middelen en meer coördinatoren.

“Structurele subsidies zijn heel belangrijk om de kernopdrachten van Brede School te realiseren. Er moet extra budget uitgetrokken worden voor de hervorming van Brede School. De verduurzaming is absoluut nodig na jaren van onzekerheid en ‘ad hoc’ en tijdelijk werken. Eén coördinator kan niet alles doen. Er moeten meer coördinatoren komen om te kunnen spreken van verduurzamen. Ik hoop echt dat de job van de coördinator duidelijker wordt en realistischer, dus dat er veel meer komen, correct verdeeld over het aantal kinderen en scholen. Een duidelijk statuut voor coördinatoren.” (Een stuurgroep lid)

Samenwerking met hoger onderwijs

“Ik denk dat Brede School niet alleen een verhaal mag zijn van coördinatoren. Het moet gedragen zijn met een heel team. Er is daar ook een vraag te stellen in de lerarenopleidingen. Wat voor leerkracht ben je in een Brede School? Welke plaats krijgt Brede School in de lerarenopleidingen? En wat is er nodig om dit verhaal nog meer in de klas te krijgen?” (Een bredeschoolcoördinator)

5. Conclusions

Kernopdracht is netwerk creëren

De coördinatoren, hun leidinggevend en de leden van de stuurgroepen zijn het eens over de kernopdracht van de Brede School: een **netwerk creëren** waar lokale actoren en partners uit verschillende sectoren samenwerken om te zorgen **voor maximale ontwikkelingskansen** voor alle kinderen. Dat netwerk werkt integraal aan ontwikkelingskansen voor gezinnen in kansarmoede. De samenwerking met ouders in het netwerk is doorslaggevend om gezinnen in kansarmoede te bereiken en te versterken. **Breed leren** mogelijk maken is een andere belangrijke kernopdracht van Brede School. Brede School heeft ook een belangrijke opdracht in het **naschoolse aanbod**.

Kerntaak van de coördinator is volgens de respondenten doelgericht een **netwerk opbouwen**, onderhouden en verder ontwikkelen en de **kwaliteit van de werking bewaken**. Dankzij zijn **helikoptervisie** is hij een aanspreekpunt van het netwerk. Hij werkt op beleidsniveau en is tegelijk een veldwerker die voeling heeft met de doelgroep. Er is geen eenstemmigheid over de rol van een coördinator in het aanbod. Een deel van de respondenten is overtuigd dat de coördinator zorgt dat vraag en aanbod op elkaar afgestemd zijn door de partners te informeren over de noden en ze te ondersteunen om hun werking daarop af te stemmen. Een ander deel vindt niet dat de taak van de coördinator stopt bij de doelgroep toeleiden naar het aanbod, of bij het aanbod ondersteunen. De coördinator heeft een trekkersrol om het aanbod te ontwikkelen en te organiseren. Dat moet verder nog verduidelijkt worden.

De **armoedeopdracht** van de Brede School richt zich volgens de respondenten vooral op een **integrale aanpak en een gedeelde visie** over armoede bij alle partners.

De belangrijkste **taken van de stuurgroep** zijn: **bruggen bouwen** tussen de partners, de link leggen tussen de Brede School en de eigen werking, en de inhoudelijke richting bepalen. De coördinator aansturen zien de respondenten minder als taak van de stuurgroep. De vraag rijst dus wie de coördinator dan het best aanstuurt: de stuurgroep, de leidinggevende of een andere actor?

Werkgeverschap, lokale standplaats en personeelsbeleid

Op de vraag hoe we de arbeidsovereenkomsten kunnen harmoniseren, zijn de antwoorden verdeeld. De globale resultaten van de **individuele antwoorden** geven een duidelijke **voorkeur aan lokaal werkgeverschap**. In de **groepsenquête** is er een duidelijke voorkeur voor centraal werkgeverschap. In de vergelijkingsgroep zien we bij de leden van de stuurgroep in de individuele enquête maar een lichte voorkeur voor lokaal werkgeverschap. Een mogelijke verklaring kan zijn dat de vergelijkingsgroep na gezamenlijk overleg in de groepsenquête tot de conclusie kwam dat centraal werkgeverschap meer voordelen heeft voor de werking als er aan bepaalde voorwaarden voldaan is. In de groepsenquête komen die voorwaarden ook aan bod: onafhankelijkheid, neutraliteit, flexibiliteit, lokale aansturing en standplaats.

Omdat er geen eensgezindheid is over het model van werkgeverschap, is het voor het beleid belangrijk dat er in die keuze gekeken wordt naar de neutraliteit van de werkgever. Een **neutrale werkgever** die genoeg vrijheid geeft voor lokale invulling en aansturing van het netwerk en die het mogelijk maakt om als netwerk te functioneren.

Voor de **lokale werkplek** zien we een duidelijke **voorkeur voor het gemeenschapscentrum** als lokale uitvalsbasis. De stuurgroepen halen in de **groepsenquête** de meeste voordelen aan bij het gemeenschapscentrum als vaste werkplek. Ook wijzen de respondenten op het belang van regelmatig aanwezig zijn in de scholen. De respondenten in de groepsenquête zeggen dat het ene het andere niet uitsluit en dat de coördinator kan profiteren van de voordelen van werken vanuit het GC en tegelijk regelmatig in de scholen aanwezig kan zijn.

Ook over de werkplek signaleren de antwoorden belangrijke vereisten. Zo is het belangrijk dat de lokale standplaats een neutrale werkplek is die administratieve en logistieke ondersteuning kan bieden en waar de coördinator deel uitmaakt van een team. Het is belangrijk dat het een toegankelijke locatie is die bekend is bij de doelgroep en die voeling heeft met de doelgroep.

Zowel over de werkgever als over de lokale standplaats zijn **duidelijke afspraken** waarin de opdracht van de Brede School en het takenpakket van de coördinator gerespecteerd worden, volgens de respondenten doorslaggevend voor een goede werking.

Vanuit het oogpunt van goed **personeelsbeleid** hebben coördinatoren volgens de respondenten werkzekerheid nodig, duidelijkheid over hun takenpakket, werkingsbudget, ondersteuning en coaching met een aanvangsbeleid, betere selectie-, functionerings- en exitgesprekken.

Netwerkontwikkeling

De respondenten willen alle kinderen en jongeren in het Nederlandstalig onderwijs laten opgroeien in een Brede School (met de kanttekening dat daar meer budget en mankracht voor nodig is). Er is **gedragenheid voor het webmodel** waarin meer scholen deel uitmaken van het netwerk. Over het **aantal scholen in het netwerk zijn er verschillende meningen**. Dit aantal varieert met **een vijftal scholen per netwerk** als meest genoemde aantal. Dan kan de coördinator één dag per week in elke school zijn. Die vaste en regelmatige aanwezigheid is belangrijk om voeling te hebben met leerlingen, ouders en leerkrachten én werkt samenwerking en gedragenheid in de hand.

Veel respondenten konden geen exact aantal scholen opgeven, maar noemen wel variabelen die in deze keuze een belangrijke rol spelen.

Variabelen die we volgens de respondenten bij een uitbreiding het best in het achterhoofd houden: lokale schoolcontext waaronder aantal kinderen en jongeren met **SES-kenmerken (meest benoemd)**, aantal scholen, geografische spreiding van de scholen en partners, anciënniteit van de coördinator, grootte van de gemeente of buurt, ontwikkelingen in de scholen en de bouw van nieuwe scholen.

Volgens de respondenten is het belangrijk dat je bij de keuze kijkt naar de **kernopdracht** van de Brede School en de kerntaak van de coördinator en dat je rekening houdt met de haalbaarheid voor de coördinator en ondersteuning van de coördinator, betrokkenheid van de partners en de beschikbaarheid van een contactpersoon op school.

Bij de vraag of er ook meer **secundaire scholen** opgenomen moeten worden in de netwerken Brede School, is het antwoord bijna voor iedereen **ja**. Tegelijk volgt de kanttekening dat dat een andere aanpak en expertise vraagt en dat er bij een uitbreiding meer personeel en meer budget nodig is.

Bij de geografische verdeling van de netwerken is er een duidelijke voorkeur voor **spreiding op basis van wijken** omdat noden per wijk verschillen. Uit de groepsenquête komen ook de voordelen van een indeling op basis van gemeentegrenzen aan bod en suggesties om grote netwerken te ontwikkelen waar meer coördinatoren actief zijn in hun eigen subregio of wijk.

6. Aanbevelingen over Brede School uit andere enquêtes van de VGC

De laatste twee jaar waren er nog drie enquêtes waarin Brede School ter sprake kwam: Stadspiratie, de Ronde van Brussel en de cartografie van de Nederlandstalige gezinsvoorzieningen in Brussel.

Stadspiratie

Om het meerjarenplan 2021-2025 van de VGC voor te bereiden, was er een participatief traject waarin Brusselaars, organisaties en instellingen van het N-netwerk en medewerkers van de VGC-administratie hun ideeën en aanbevelingen konden geven aan de overheid. De suggesties werden gebundeld op de website Stadspiratie (<https://stadspiratie.be/>). Veel van de ideeën van Stadspiratie en van de enquête bij de scholen (Ronde van Brussel), vind je als concrete actie in het [Strategisch Meerjarenplan 2021-2025 van de VGC](https://www.vgc.be/wie-zijn-wij/strategisch-meerjarenplan-2021-2025) (<https://www.vgc.be/wie-zijn-wij/strategisch-meerjarenplan-2021-2025>).

Stadspiratie gaat ook over enkele opdrachten van Brede School. Zo wordt [talentontwikkeling](#) in en buiten schoolmuren in verband gebracht met Brede School. Het wordt gezien als een samenwerkingsverband dat het welbevinden van kinderen en jongeren vergroot en dat met een brede blik naar kinderen en jongeren kijkt. Zorgen voor een [toegankelijk aanbod](#) is volgens deze bevraging een opdracht van Brede School.

De Ronde van Brussel

18 Brusselse schoolteams en 168 individuele deelnemers dachten mee over de toekomst van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. De resultaten verschenen in een magazine editie 2021 Lesgeven in Brussel anno 2021: uitdagingen, kansen en ideeën. Een van de vijf thema's is Brede School en breed leren (p. 26).

De Ronde van Brussel (<http://www.derondevanbrussel.be/>) brengt het perspectief van scholen in kaart brengt. Ze benadrukt het belang van [breed leren](#) en [talent ontwikkelen](#) voor leerlingen, ouders en leerkrachten. De leerkrachten leggen een verband tussen breed leren en voorbereiding op de toekomst. Breed leren helpt leerlingen bij hun studiekeuze. Als leerlingen hun talenten kennen, vermindert het risico op watervaleffect en ongekwalificeerde uitstroom.

Ook het belang van een [vast aanspreekpunt](#) voor Brede School in het schoolteam wordt in de Ronde van Brussel aangehaald.

Cartografie van de Nederlandstalige gezinsvoorzieningen in Brussel

De resultaten van de cartografie zijn nog niet bekendgemaakt op het moment dat dit rapport gepubliceerd is maar zullen binnenkort raadpleegbaar zijn op de website van de VGC.

Bijlagen

1. Individuele vragenlijst

Naar een nieuw duurzaam model voor de Brusselse Brede Scholen

Om de Brusselse Brede Scholen te verduurzamen en te versterken, organiseert de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) verschillende inspraakmomenten. We willen komen tot een gedragen model voor de toekomst van de Brede Scholen.

Met dat model willen we de werking van Brede Scholen optimaliseren en verduurzamen. We willen meer kinderen bereiken. Daarom onderzoeken we de piste waarin meer dan één school deel uitmaakt van het netwerk.

We kiezen voor duurzame ondersteuning van de coördinatoren van de Brede Scholen om de samenwerkingsverbanden te blijven ontwikkelen én voor de kwaliteit van de werking. Tegelijk moeten we rekening houden met financiële beperkingen.

Waarover gaan de vragen?

We starten met achtergrondvragen. Daarna volgen vragen over drie thema's:

1. Opdrachten van de Brede School
2. Werkgeverschap en personeelsbeleid
3. Netwerkontwikkeling.

De cel Stedelijk Beleid van de VGC verzamelt en verwerkt de antwoorden. Uw antwoorden gebruiken we als basis voor een verdere analyse.

Om uw antwoorden correct te kunnen interpreteren, starten we met achtergrondvragen:

- Bij welke Brede School bent u het meest betrokken?
- Hoe bent u betrokken bij deze Brede School?
*U mag verschillende antwoorden aanvinken.
(meerkeuze zonder rangschikking)*
 - lid van de stuurgroep (vraagstelling A)
 - leidinggevende van de coördinator (vraagstelling B)
 - coördinator van de Brede School (vraagstelling C)
 - andere (specifieer):..... (vraagstelling D)
- (vraagstelling A) Welke organisatie(s) vertegenwoordigt u in de stuurgroep?
- (vraagstelling B) In welke organisatie bent u leidinggevende van de coördinator van de Brede School?
- (vraagstelling C) Vanuit welke organisatie werkt u?
- (vraagstelling D) Bij welke organisatie bent u het meest betrokken in het kader van de Brede School?
*U mag verschillende antwoorden aanvinken.
(meerkeuze zonder rangschikking)*
 - school
 - kleuterschool
 - lagere school
 - secundaire school
 - school voor deeltijds (kunst)onderwijs
 - CVO
 - hogeschool of universiteit
 - andere (specifieer):.....
 - jeugdorganisatie
 - cultuurorganisatie
 - gemeenschapscentrum
 - bibliotheek
 - kunstorganisatie
 - lokaal cultuurbeleid
 - sociaal-culturele vereniging
 - erfgoedorganisatie
 - andere (specifieer):.....
 - sportorganisatie

- welzijns- en gezondheidsorganisatie
 - lokaal dienstencentrum
 - jeugdwelzijnsorganisatie
 - OCMW
 - gezondheidsorganisatie
 - andere (specifieer):.....
 - gezinsondersteunende organisatie
 - kinderdagverblijf
 - IBO
 - consultatiebureau
 - opvoedingsondersteuning
 - andere (specifieer):.....
 - buurtorganisatie
 - organisatie voor armoedebestrijding
 - gemeentebestuur
 - andere (specifieer):.....
- Wat is uw functie in die organisatie(s)? (deze vraag is alleen bestemd voor de leden van de stuurgroep en 'andere')
- (meerkeuze zonder rangschikking)*
U mag verschillende antwoorden aanvinken.
- school
 - leerkracht
 - directeur
 - zorgcoördinator
 - beleidsmedewerker
 - opvangmedewerker
 - betrokken ouder
 - andere (specifieer):.....
 - jeugdorganisatie:
 - leidinggevende
 - medewerker
 - vrijwilliger
 - andere (specifieer):.....
 - cultuurorganisatie
 - leidinggevende
 - medewerker
 - vrijwilliger
 - andere (specifieer):.....
 - sportorganisatie
 - leidinggevende
 - medewerker
 - vrijwilliger
 - andere (specifieer):.....
 - welzijns- en gezondheidsorganisatie
 - leidinggevende
 - medewerker
 - vrijwilliger
 - andere (specifieer):.....
 - gezinsondersteunende organisatie
 - leidinggevende
 - medewerker
 - vrijwilliger
 - andere (specifieer):.....
 - buurtorganisatie
 - leidinggevende
 - medewerker
 - vrijwilliger

2. Vragen over werkgeverschap en personeelsbeleid

Brede Scholen staan voor uitdagingen op het gebied van werkgeverschap en personeelsbeleid. Zo is er verloop van coördinatoren en onzekerheid over de werksituatie op lange termijn.

Vandaag werkt de coördinator bij een gemeentebestuur, een school, een gemeenschapscentrum of een (andere) vzw. Dat model heeft voordelen (gebruikmaken van lokale diensten, integratie in het lokaal beleid, lokaal draagvlak) en nadelen (elke coördinator heeft andere arbeidsvoorwaarden, er is geen centraal aanspreekpunt over werkgeverschap en leiderschap, en elke coördinator heeft een ander takenpakket en een ander profiel).

We hebben nog niet gekozen voor centraal of lokaal werkgeverschap. Als uitvalsbasis van de coördinator is een lokale standplaats handiger dan centraal, ook om genoeg voeling te houden met de lokale realiteit.

2.1. Hoe kunnen we volgens u de arbeidsovereenkomsten van de coördinatoren van de Brede Scholen meer harmoniseren? Geef uw voorkeur aan.

- centrale werkgever: coördinatoren werken voor dezelfde werkgever met eenzelfde arbeidsovereenkomst
- lokale werkgever: coördinatoren werken voor een lokale werkgever, maar we passen de overeenkomsten tussen die werkgevers en de subsidiërende overheid (VGC) aan om de arbeidsovereenkomsten van de verschillende coördinatoren meer met elkaar te laten overeenstemmen
- andere (specificeer en motiveer):
- ik heb geen voorkeur

2.2. Hoe kunnen we verloop bij coördinatoren voorkomen?

(open vraag)

2.3. Hoe zorgen we ervoor dat de coördinatoren meer en beter kunnen samenwerken?

(open vraag)

2.4. Hoe kan de VGC de coördinatoren nog beter ondersteunen en versterken in hun rol?

(open vraag)

2.5. Hoe kan de VGC de werking van de Brede Scholen nog beter evalueren?

(open vraag)

Vraag over de lokale uitvalsbasis van de coördinator

Dit gaat over de fysieke werkplek van de coördinator en staat los van het type werkgever.

2.6. Wat is de beste lokale uitvalsbasis voor de coördinator om het netwerk en de werking van de Brede School te coördineren? Verduidelijk ook waarom u die keuze(s) maakt.

(meerkeuze met gewicht)

- gemeentebestuur
- vzw (niet verbonden aan één school of scholenkoepel, bijvoorbeeld een jeugd- of cultuurvereniging)
- gemeenschapscentrum
- afwisselend bij verschillende scholen in het netwerk
- andere (specificeer):

2.7. Motiveer uw keuze(s):

(open vraag)

3. Vragen over netwerkontwikkeling

Veel scholen zitten nog niet in een netwerk Brede School maar zouden dat wel willen. Daarom onderzoeken we de piste waarin meer dan één school deel uitmaakt van het netwerk.

Dit netwerk- of webmodel heeft een impact op het takenpakket van de coördinator. Naarmate die meer scholen kan opnemen in het netwerk, zal de coördinator meer netwerkend en faciliterend optreden en minder

Dit is het einde van de enquête. De cel Stedelijk Beleid verzamelt en verwerkt uw antwoorden zodat we die grondig kunnen analyseren. De resultaten van deze enquête gebruiken we als basis voor verdere analyse.

Bedankt voor uw antwoorden.

Met vragen kunt u terecht bij de contactpersoon Brede School van de cel Stedelijk Beleid: Aisling van Vliet, aisling.vanvliet@vgc.be.

-----Einde vragenlijst-----

2. Groepsenquête leden van de stuurgroep

Privacyverklaring

Via deze enquête verwerkt de Vlaamse Gemeenschapscommissie:

- gegevens over de organisaties die in de stuurgroep van de Brede Scholen zetelen en de naam van de Brede Scholen.
- de antwoorden op de vragen.

We verzamelen, bewaren en analyseren de gegevens om met beleidsondersteunende acties de Brede Scholen in Brussel te versterken en waarheidsgetrouw te rapporteren. De antwoorden worden nooit naar derden doorgestuurd in een vorm waardoor respondenten geïdentificeerd kunnen worden. De antwoorden van het groeps gesprek worden verwerkt zodat ze in de rapportage naar voren kunnen komen als het standpunt van de Brede School in kwestie. De rapportage over de enquête wordt ontsloten voor derden waaronder de Brede Scholen.

Voor meer over uw rechten en mogelijkheden: zie vgc.be/uw-privacy

Beste coördinatoren en leden van de stuurgroep,

Om de Brusselse Brede Scholen te verduurzamen en te versterken, organiseert de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) verschillende inspraakmomenten. We willen komen tot een gedragen model voor de toekomst van de Brede Scholen.

Met dat model willen we de werking van Brede Scholen optimaliseren en verduurzamen. We willen meer kinderen bereiken. Daarom onderzoeken we de piste waarin meer dan één school deel uitmaakt van het netwerk.

We kiezen voor duurzame ondersteuning van de coördinatoren van de Brede Scholen om de samenwerkingsverbanden te blijven ontwikkelen én voor de kwaliteit van de werking. Tegelijk moeten we rekening houden met financiële beperkingen.

We stellen de stuurgroep zes open vragen over kernuitdagingen voor de Brede School Brussel. Deze uitdagingen vloeien voort uit dezelfde drie clusters die in de onlinevragenlijst opgenomen werden: opdrachten van de Brede School, werkgeverschap en personeelsbeleid en netwerkontwikkeling van de Brede School in Brussel.

We vragen de coördinator om een gevalideerd verslag te maken van jullie antwoorden en dat naar de cel Stedelijk Beleid te sturen voor 2 juli 2021. In de zomer worden de data samen met de data van de individuele vragenlijsten verwerkt en in het najaar volgt een terugkoppeling naar de coördinatoren (9 september).

Voor bijkomende vragen kunnen jullie terecht bij de contactpersoon Brede School van de cel Stedelijk Beleid: aisling.vanvliet@vgc.be.

Alvast bedankt voor jullie bijdrage!

Zie bijlagen begeleidende mail voor:

- Presentatie stand van zaken Brede School Brussel, uitdagingen en kansen
- Tips om een groeps gesprek te faciliteren

3. Individuele vragenlijst: overzicht vertegenwoordiging van de Brede Scholen

Elk van de Brede Scholen is vertegenwoordigd in de enquête, maar niet allemaal in dezelfde mate. Tabel 1 geeft een overzicht van de 168 respondenten die het meest betrokken zijn bij één enkele Brede School.

Daarnaast waren er nog 22 respondenten die meer dan één Brede School vermeldden. Voor acht van die 22 respondenten ging het om de combinatie BreS/De Verrekijker. Daardoor wordt BreS 11 en De Verrekijker 12 keer genoemd, waardoor ze sterker vertegenwoordigd zijn dan tabel 1 op het eerste gezicht doet vermoeden. In de andere 14 meervoudige antwoorden komen alle Brede Scholen maar één keer voor, behalve BroM (komt voor in 4 antwoorden) en Nieuwland (komt voor in 2 antwoorden). BroM wordt in totaal 17 en Nieuwland 11 keer vermeld. Van alle Brede Scholen is BroM dus het sterkst vertegenwoordigd, wat niet onlogisch is omdat het om twee deelwerkingen gaat (Historisch Molenbeek en Maritiemwijk en Nieuw Molenbeek).

Naast de enkelvoudige antwoorden (168 respondenten) en de meervoudige antwoorden (22 respondenten) blijven er nog 10 'ongeldige' antwoorden over. Die respondenten antwoordden met de naam van een gemeente met meer dan één Brede School, waardoor we niet met zekerheid konden afleiden of het over één Brede School ging of om de combinatie van alle Brede Scholen in die gemeente. Het ging om Anderlecht (4), Brussel (1), Etterbeek (2), Evere (1) en Schaarbeek (2).

TABEL	Aantal
Brede School	
BroM	13
De vlotte babbel!	10
De Kriek	10
Flamingo	9
Nieuwland	9
Elsene	9
Domino	9
Laken	8
Sint Joost	8
De Witlofkinderen	8
Vorst	7
Kuregem	7
Sint-Gillis	7
Helmet	6
Noord	6
De Haven	5
Sint-Pieters-Woluwe	5
Hartje Anderlecht	5
BruSec	4
De Verrekijker	4
Bres	3
Buitengewoon	3
Lucerna	3
De Brede Stroom	3
Oudergem	2
Papageno	2
Buiten De Lijntjes	2
Stad Brussel	1
<i>Meerdere Antwoorden</i>	22
<i>Ongeldig Antwoord</i>	10
Totaal	200

4. Groepsenquête: overzicht respondentengroepen

Naam Brede School	Gezamenlijke enquête	VGC	Soort model en sector-vertegenwoordiging van de respondenten in de groepsenquête
BS Domino	Ja, de coördinator van BS Brede Stroom deed mee aan de enquête van BS Domino (maakt deel uit van hun netwerk/ stuurgroep). BS Brede Stroom heeft nog een aparte enquête georganiseerd in de eigen stuurgroep.		Webmodel <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 4 • CIS: 2 • Gemeente: 2
BS Sint-Gillis	Nee	OCB	Webmodel <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 2 LO (GO en gemeentelijk netoverschrijdend) en OCB • Gemeente: bib, gemeentedienst
BS Helmet en BS Noord	Gezamenlijke enquête. In deze enquête zijn twee stuurgroepen vertegenwoordigd en werden na goedkeuring twee partners mee opgenomen die geen deel uitmaken van de stuurgroep maar wel nauw betrokken zijn bij de werking.		Beperkt webmodel en campusmodel <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 2 • CIS: 3 • WGG: 2
BS De Kriek	Nee		Nestmodel <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 1 (kleuter en lager: leerkrachten en directie en 2 ouders) • WGG: 1 Gemeente: gemeentelijke jeugddienst
BS Brede Stroom	Nee		Tussen nest- en webmodel/campusmodel <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 2 • WGG: 3
BS De Haven	Nee	OCB	Webmodel <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 3 • WGG: 5
BS Sint-Joost	Nee		Nestmodel <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 1 • CIS: 2 • WGG: 3 • Gem: 2
BS Buiten de lijntjes	Nee		Campusmodel <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 2 • WGG: 1

BS Elsene	Nee		<p>Webmodel</p> <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 2 GO scholen LO • WGG: KDV • CJS: GC, Mus-e, Museum van Elsene • Gemeentediensten: bib
BS Nieuwland	Nee	VGC Sportdienst	<p>Campusmodel</p> <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 3 • CJS: 4 • WGG: 3
BS Flamingo	Nee		<p>Webmodel</p> <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 4 lagere scholen (GO en gem. en VBS), 2 SO en DKO • Gemeente: 4 (inclusief OCMW) • CJS: GC
BS Laken Samen met BS Stad Brussel en BS De Haven	Ja, Brede School Laken maakt deel uit van de Brede School Stad Brussel waar nog geen stuurgroep actief is behalve de stuurgroep van BS Laken. Brede School Stad Brussel (brede-schoolcoördinator) en Brede School De Haven (bredeschoolcoördinator) deden mee aan de enquête van BS Laken. Brede School De Haven heeft ook nog een aparte enquête gedaan bij de leden van de stuurgroep.		<p>Drie webmodellen (BS Stad Brussel is een sterk uitgebreid netwerk met 13 scholen in 5 regio's)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 1 (+ 2 BSC) • CJS: 2 • WGG: 1 • Gemeente: gemeentelijke bib
BS Witlofkinderen samen met BS Papageno	Ja, met BS Papageno. Dit is een gezamenlijke enquête waarin twee stuurgroepen vertegenwoordigd zijn.	OCB	<p>Webmodel (BS Witlofkinderen) en nestmodel (BS Papageno)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 6 • WGG: 1 • CJS: 1 • Gemeente: 2
BS Hartje Anderlecht	De BSC van BS Kuregem heeft meegedaan aan deze enquête en heeft zelf een enquête georganiseerd in zijn stuurgroep	VGC Sportdienst en OCB	<p>Webmodel</p> <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 3 • WGG: 1 • CJS: 2 • Gemeente: 2
BS Vorst	Nee		
Bres en BS De Verrekijker	Ja, met BS De Verrekijker, een gezamenlijke enquête waarin twee stuurgroepen vertegenwoordigd zijn.		<p>2 webmodellen</p> <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 5 • CJS: 2 • Gemeente: 2
BS SPW	Nee	VGC Sportdienst	<p>Webmodel</p> <ul style="list-style-type: none"> • CJS: GC, VGC Sportdienst • O&V: 1 (SO) • Gemeentedienst: bib
BS Oudergem	Nee		<p>Webmodel</p> <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 2 • CJS: 3 • Gem.: 1

BS Kuregem	De coördinatoren van BSHA deden mee aan deze enquête en organiseerden zelf een enquête in hun eigen stuurgroep.	OCB	Webmodel <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 2 • CJS: 3 • WGG: 1
BS Lucerna	In die periode was er geen coördinator in deze Brede School en is er geen groepsenquête doorgegaan. Enkele leden van de stuurgroep hebben wel de individuele vragenlijst ingevuld.		Nestmodel
BS Buitengewoon	Nee		Beperkt webmodel: <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 3
BRUSEC			Webmodel <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 1 (LO, los) 3 (SO, vast) • CJS: 3
BroM Oud en Nieuw Molenbeek (D'Broej en vzw De Molenketjes)	Ja, met BroM Oud en Nieuw (Molenketjes), een gezamenlijke enquête waarin twee werkingen vertegenwoordigd zijn.		Webmodel <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 4 • CJS: GC, oudervereniging, jeugd (2) • WGG: 2 • Gemeente: bib
BS De Vlotte babbel	Nee		Webmodel <ul style="list-style-type: none"> • O&V: 3 • CJS: 1 • Gemeente: 2 (en schepen)

